

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

عمران
علیه السلام

www.ghaemiyeh.com
www.ghaemiyeh.org
www.ghaemiyeh.net
www.ghaemiyeh.ir

پہار و گلستاں ہر موسم

ارتباط معنوی

با حضرت محمدیؐ

موسم گلستاں

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

چهارده گفتار پیرامون ارتباط معنوی با حضرت مهدی علیه السلام

نویسنده:

حسین گنجی

ناشر چاپی:

مسجد مقدس جمکران

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۱۱	چهارده گفتار پیرامون ارتباط معنوی با حضرت مهدی علیه السلام
۱۱	مشخصات کتاب
۱۱	اشاره
۱۵	فهرست مطالب
۳۳	پیشگفتار
۳۶	گفتار اول
۳۶	اشاره
۳۶	امکان ملاقات با امام زمان علیه السلام در عصر غیبت
۳۷	مشاهده احمد بن اسحاق
۳۹	سید بن طاووس و شب قدر
۴۲	نظریه سید بن طاووس درباره ملاقات با امام زمان علیه السلام
۴۲	اشتها و میل به زیارت حضرت
۴۵	نظر مرحوم قاضی درباره ملاقات با امام زمان علیه السلام
۴۶	صراط مستقیم ولایت
۴۷	فوائد بلند فرستادن صلوات
۴۹	گفتار دوم
۴۹	توضیح
۴۹	معنای غیبت و امکان ارتباط
۵۱	تشرف علامه حلی و بزرگان
۵۲	خواندن سوره اسرا وسیله ای برای ملاقات
۵۵	غیبت به معنای نشناختن
۵۶	شباهت های امام زمان علیه السلام با حضرت یوسف علیه السلام
۶۰	فضیلت صلوات

۶۳	گفتار سوم
۶۳	اشاره
۶۳	فرمان قرآن به رابطه با امام زمان علیه السلام
۶۵	سه جمله ظریف از خواجه نصیرالدین طوسی
۶۶	توجه حضرت به شیعیان
۶۷	ایران کشور ماست
۶۹	بررسی نامه اعمال شیعیان
۷۰	تربیت کننده جهان
۷۲	شیخ عبدالکریم حامد
۷۴	فرمان به ارتباط
۷۶	گفتار چهارم
۷۶	توضیح
۷۶	چرا امام زمان علیه السلام را نمی بینیم؟
۷۹	علت عدم ربط ما با امام زمان علیه السلام
۸۰	علی بن مهزیار
۸۹	گفتار پنجم
۸۹	اشاره
۹۰	گناه عامل دوری ما از امام زمان علیه السلام
۹۱	بهار مردم
۹۳	جزیره خضراء
۹۵	در آغوش امام زمان علیه السلام
۹۶	راه تبدیل غیبت به فرج و ظهور خاص
۹۶	اشاره
۹۷	الف : انتظار
۹۷	اشاره
۹۷	منتظر واقعی

- معنای انتظار ۹۹
- حاج حسین مظلوم ۱۰۱
- گریه های امام صادق علیه السلام ۱۰۳
- ب : گریه بر امام حسین علیه السلام ۱۰۴
- گفتار ششم ۱۰۹
- اشاره ۱۰۹
- راه های ارتباط با امام زمان (۱) ۱۱۰
- ۱- طهارت نفس ۱۱۰
- اشاره ۱۱۰
- یک قاعده اخلاقی، عرفانی ۱۱۲
- ۲- ایثار و از خودگذشتگی ۱۱۳
- اشاره ۱۱۳
- نزدیکی راه خدا ۱۱۳
- یک قدم تا به خدا ۱۱۶
- دین به دنیا فروختن ۱۱۸
- چرا ابدال، ابدال شدند؟ ۱۲۰
- امام زمان علیه السلام در مغازه قفل ساز ۱۲۱
- گفتار هفتم ۱۲۶
- توضیح ۱۲۶
- راه های ارتباط با امام زمان (۲) ۱۲۶
- ۳- گریستن بر ابا عبدالله علیه السلام ۱۲۶
- اشاره ۱۲۶
- باب الحسین علیه السلام ۱۲۸
- ویژگی های باب الحسین علیه السلام ۱۳۰
- اهمیت گریه بر ابی عبدالله علیه السلام ۱۳۴
- رمز ملاقات سید عبدالکریم کفّاش ۱۳۸

گفتار هشتم	۱۴۵
توضیح	۱۴۵
راه های ارتباط با امام زمان (۳)	۱۴۵
۴- برخورداری از ویژگی های مرتبطين با حضرت	۱۴۵
اشاره	۱۴۵
عالم اسباب	۱۴۶
گذشتن از ريال	۱۴۷
شيخ رجبعلى خياط	۱۴۸
احمد چلوبى	۱۵۰
حاج على اصغر دوا فروش	۱۵۲
رمز موفقيت اوليا و كملين	۱۵۵
اخلاص و تأثير اسم اعظم	۱۵۹
اخلاص رمز موفقيت	۱۶۱
سیدبن طاووس	۱۶۲
کربلا، درس اخلاص	۱۶۳
گفتار نهم	۱۶۶
اشاره	۱۶۶
علم بدون تقوا	۱۶۶
میرزا ابوالفضل قهوه چی	۱۷۰
شبهات حضرت حجت به خورشید	۱۷۴
گفتار دهم	۱۸۱
توضیح	۱۸۱
یاران امام علیه السلام	۱۸۲
خانه های سست و خانه های بنیادین	۱۸۳
مکتب شیعه ماندنی است	۱۸۵
درازگوشان فراری	۱۸۶

۱۸۸	خواب امام راحل
۱۹۰	نابود کننده یهود
۱۹۲	فرمانده مؤمنان
۱۹۳	درخت خرما
۱۹۵	تعبیر پیامبر اکرم از ایرانیان
۱۹۷	گفتار یازدهم
۱۹۷	اشاره
۱۹۷	ویژگی های اصحاب و یاران امام زمان علیه السلام (۱)
۱۹۷	اشاره
۱۹۹	امام صادق علیه السلام و ابوحنیفه
۲۰۱	دل مرده
۲۱۱	گفتار دوازدهم
۲۱۱	اشاره
۲۱۱	ویژگی های اصحاب و یاران امام زمان علیه السلام (۲)
۲۱۱	اشاره
۲۱۲	آثار تقوا
۲۱۲	۱- نور الهی
۲۱۶	۲- گوش دل
۲۱۸	۳- بصیرت و بینایی
۲۲۰	۴- بیداری
۲۲۰	۵- برکت های آسمان و زمین
۲۲۲	۶- نصرت الهی
۲۲۶	گفتار سیزدهم
۲۲۶	اشاره
۲۲۶	ویژگی های اصحاب و یاران امام زمان علیه السلام (۳)
۲۲۶	اشاره

- ۲۲۷ ..... امام زمان علیه السلام و شیخ مفید
- ۲۳۰ ..... پاسخ امام زمان علیه السلام
- ۲۳۲ ..... حرکت برای خدا
- ۲۳۴ ..... تحقیر و سرگردانی در زمان غیبت
- ۲۳۸ ..... گفتار چهاردهم
- ۲۳۸ ..... توضیح
- ۲۳۸ ..... طریقی عالی برای شناخت ائمه علیهم السلام
- ۲۴۰ ..... حضرت مهدی علیه السلام، محور عالم
- ۲۴۰ ..... عالم، محضر امام زمان علیه السلام
- ۲۴۴ ..... دیده بان خدا
- ۲۴۷ ..... کمیل و سؤال از حقیقت
- ۲۴۹ ..... وقتی مرحوم کشمیری قدس سره ببیند و بداند
- ۲۵۱ ..... عرضه اعمال شیعیان بر امام علیه السلام
- ۲۵۶ ..... درباره مرکز

چهارده گفتار پیرامون ارتباط معنوی با حضرت مهدی علیه السلام

مشخصات کتاب

سرشناسه: گنجی، حسین

عنوان و نام پدیدآور: چهارده گفتار پیرامون ارتباط معنوی با حضرت مهدی علیه السلام/حسین گنجی

مشخصات نشر: قم: مسجد مقدس جمکران، ۱۳۸۵

مشخصات ظاهری: ۲۲۳ص.

شابک: ۹۶۴۸۴۸۴۱۷۱

وضعیت فهرست نویسی: در انتظار فهرست نویسی

یادداشت: ویرایش دوم

یادداشت: چاپ چهارم

شماره کتابشناسی ملی: ۱۰۴۲۰۹۶

ص: ۱

اشاره

چهارده گفتار پیرامون ارتباط معنوی با حضرت مهدی علیه السلام

حجه الاسلام حسین گنجی

ص: ۳

فهرست مطالب

۱۱	پیشگفتار .....
۱۵	گفتار اول .....
۱۵	امکان ملاقات با امام زمان <small>علیه السلام</small> در عصر غیبت .....
۱۶	مشاهده احمد بن اسحاق .....
۱۸	سید بن طاووس و شب قدر .....
۲۰	نظریه سید بن طاووس درباره ملاقات با امام زمان <small>علیه السلام</small> .....
۲۱	اشتها و میل به زیارت حضرت .....
۲۳	نظر مرحوم قاضی درباره ملاقات با امام زمان <small>علیه السلام</small> .....
۲۴	صراط مستقیم ولایت .....

فوائد بلند فرستادن صلوات ۲۶

گفتار دوم ۲۷

معنای غیبت و امکان ارتباط ۲۸

تشرّف علامه حلی و بزرگان ۲۹

خواندن سورهٔ اسرا و سیله‌ای برای ملاقات ۳۰

غیبت به معنای نشناختن ۳۳

شبهات‌های امام زمان با حضرت یوسف علیه السلام ۳۴

فضیلت صلوات ۳۸

گفتار سوم ۴۱

فرمان قرآن به رابطه با امام زمان علیه السلام ۴۱

سه جملهٔ ظریف از خواجه نصیرالدین طوسی ۴۳

توجه حضرت به شیعیان ۴۴

ایران کشور ماست ۴۵

بررسی نامهٔ اعمال شیعیان ۴۷

تربیت‌کنندهٔ جهان ۴۸

شیخ عبدالکریم حامد ۴۹

فرمان به ارتباط ۵۱

گفتار چهارم ۵۳

چرا امام زمان علیه السلام را نمی‌بینیم؟ ۵۳

علت عدم ربط ما با امام زمان علیه السلام ۵۶

علی بن مهزیار ۵۷

گفتار پنجم ۶۵

گناه عامل دوری ما از امام زمان علیه السلام ۶۶

۶۷	بهار مردم
۶۸	جزیره خضراء
۷۰	در آغوش امام زمان <small>علیه السلام</small>
۷۲	راه تبدیل غیبت به فرج و ظهور خاص
۷۲	الف: انتظار
۷۳	منتظر واقعی
۷۴	معنای انتظار
۷۶	حاج حسین مظلوم
۷۷	گریه‌های امام صادق <small>علیه السلام</small>
۷۹	ب: گریه بر امام حسین <small>علیه السلام</small>
۸۳	گفتار ششم
۸۴	راه‌های ارتباط با امام زمان <small>علیه السلام</small> (۱)
۸۴	۱- طهارت نفس
۸۵	یک قاعده اخلاقی، عرفانی
۸۷	۲- ایثار و از خودگذشتگی
۸۷	نزدیکی راه خدا
۸۹	یک قدم تا به خدا
۹۱	دین به دنیا فروختن
۹۳	چرا ابدال، ابدال شدند؟
۹۵	امام زمان <small>علیه السلام</small> در مغازه قفل ساز
۹۹	گفتار هفتم
۹۹	راه‌های ارتباط با امام زمان <small>علیه السلام</small> (۲)
۹۹	۳- گریستن بر ابا عبدالله <small>علیه السلام</small>
۱۰۱	باب الحسین <small>علیه السلام</small>

۱۰۳	ویژگی‌های باب الحسین <small>علیه السلام</small> .....
۱۰۶	اهمیت گریه بر ابا عبدالله <small>علیه السلام</small> .....
۱۱۰	رمز ملاقات سیّد عبدالکریم کفّاش .....
۱۱۷	گفتار هشتم .....
۱۱۷	راه‌های ارتباط با امام زمان <small>علیه السلام</small> (۳) .....
۱۱۷	۴- برخورداری از ویژگی‌های مرتبطين با حضرت .....
۱۱۸	عالم اسباب .....
۱۱۹	گذشتن از ریال .....
۱۲۰	شیخ رجبعلی خیاط .....
۱۲۲	احمد چلویی .....
۱۲۴	حاج علی اصغر دوا فروش .....
۱۲۷	رمز موقّیّت اولیاء و کملین .....
۱۳۰	اخلاص و تأثیر اسم اعظم .....
۱۳۲	اخلاص رمز موقّیّت .....
۱۳۳	سیدبن طاووس .....
۱۳۵	کربلا، درس اخلاص .....
۱۳۷	گفتار نهم .....
۱۳۷	علم بدون تقوا .....
۱۴۱	میرزا ابوالفضل قهوه‌چی .....
۱۴۴	شبهات حضرت حجّت به خورشید .....
۱۵۱	گفتار دهم .....
۱۵۲	یاران امام زمان <small>علیه السلام</small> .....
۱۵۳	خانه‌های سست و خانه‌های بنیادین .....

۱۵۵	..... مکتب شیعه ماندنی است
۱۵۶	..... درازگوشان فراری
۱۵۸	..... خواب امام راحل
۱۶۰	..... نابود کننده یهود
۱۶۱	..... فرمانده مؤمنان
۱۶۳	..... درخت خرما
۱۶۴	..... تعابیر پیامبر اکرم <small>صلی الله علیه و آله</small> از ایرانیان
۱۶۷	..... گفتار یازدهم
۱۶۷	..... ویژگی های اصحاب و یاران امام زمان <small>علیه السلام</small> (۱)
۱۶۹	..... امام صادق <small>علیه السلام</small> و ابوحنیفه
۱۷۱	..... دل مرده
۱۸۱	..... گفتار دوازدهم
۱۸۱	..... ویژگی های اصحاب و یاران امام زمان <small>علیه السلام</small> (۲)
۱۸۲	..... آثار تقوا
۱۸۲	..... ۱- نور الهی
۱۸۶	..... ۲- گوش دل
۱۸۸	..... ۳- بصیرت و بینایی
۱۸۹	..... ۴- بیداری
۱۹۰	..... ۵- برکت های آسمان و زمین
۱۹۲	..... ۶- نصرت الهی
۱۹۵	..... گفتار سیزدهم
۱۹۵	..... ویژگی های اصحاب و یاران امام زمان <small>علیه السلام</small> (۳)
۱۹۶	..... امام زمان <small>علیه السلام</small> و شیخ مفید

۱۹۹	..... پاسخ امام زمان <small>علیه السلام</small>
۲۰۱	..... حرکت برای خدا
۲۰۳	..... تحیر و سرگردانی در زمان غیبت
۲۰۷	..... گفتار چهاردهم
۲۰۷	..... طریقی عالی برای شناخت ائمه <small>علیهم السلام</small>
۲۰۹	..... حضرت مهدی <small>علیه السلام</small> ، محور عالم
۲۰۹	..... عالم، محضر امام زمان <small>علیه السلام</small>
۲۱۳	..... دیده بان خدا
۲۱۶	..... کمیل و سؤال از حقیقت
۲۱۷	..... وقتی مرحوم کشمیری <small>علیه السلام</small> ببیند و بداند
۲۱۹	..... عرضه اعمال شیعیان بر امام <small>علیه السلام</small>

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قال مولانا المهدي عليه السلام: «نَحْنُ صَنَائِعُ رَبَّنَا وَالْحَلْقُ بَعْدُ صَنَائِعُنَا» (۱).

آنچه از مجموعه آیات و روایات و زیارات واصله از معصومین علیهم السلام به دست می آید این است که در نعمت های مادی و معنوی، همه هستی بر سر سفره ولایت حضرت مهدی علیه السلام نشسته اند. برای تقریب به ذهن به شمه ای از آنها اشاره می شود:

۱ - همانا او واسطه فیض در خلقت و آفرینش ماست. همان طور که در حدیث فوق فرمودند: «ما ساخته حضرت حقیم و مردم به خاطر ما آفریده شده اند.» و در دعای عدیله نیز می خوانیم: «بُؤْجُودِهِ ثَبَّتَتِ الْأَرْضُ وَالسَّمَاءُ». پس بقا و حیات زمین وابسته به وجود مبارک ایشان است.

۲ - آن حضرت مرتبی جهان بشریت است و یکی از معانی حدیث فوق هم همین است که ما تربیت شدگان حضرت احدیتیم و مردم تربیت یافتگان ما هستند. در زیارت آل یاسین که از ناحیه مقدسه وارد شده است فرمودند: «السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا دَاعِيَ اللَّهِ وَرَبَّانِي آيَاتِهِ».

یکی از معانی ربّانی آیات این است که تربیت آیات تکوینی و تشریحی حق به دست توانای حضرت بقیّه الله الأعظم - ارواحنا فداه - است. بنابراین او با نگاه و عنایت و نورافشانی اش بشر را به سر منزل مقصود می رساند.

ص: ۱۱

۳- بقای زمین به برکت وجود اوست و درحقیقت آن حضرت حق بقا بر زمین و اهل آن دارد. امام صادق علیه السلام فرمودند: «لَوْ بَقِيَتْ الْأَرْضُ بِغَيْرِ إِمَامٍ لَسَاخَتْ»^(۱)؛ اگر زمین بدون امام باقی بماند، هرآینه فرو می ریزد.

۴- فرمود: «يُمْنُهُ رُزْقُ الْوَرَى (۲): به برکت وجود حضرت، جهان روزی داده می شود. بنابراین آن بزرگوار حق نعمت بر خلاق دارد. لذا در زیارت جامعه نیز می خوانیم: «وَأَوْلِيَاءَ النَّعْمِ»؛ آن بزرگواران سرپرستان نعمت ها هستند. امام صادق فرمودند: «بِنَا أَنْمَرَتِ الْأَشْجَارُ وَأَيْنَعَتِ الثَّمَارُ وَجَرَتِ الْأَنْهَارُ»^(۳)؛ به وسیله ما درختان به بار نشسته و میوه ها می رسند و نهرها روان می گردند. در زیارت جامعه آمده است: «وَبِكُمْ يُنَزَّلُ الْغَيْثُ»؛ به واسطه شما خداوند باران پر سودش را فرو فرستد. و در دعای ندبه نیز می خوانیم: «أَيْنَ السَّبَبُ الْمُتَّصِلُ بَيْنَ الْأَرْضِ وَالسَّمَاءِ»^(۴)؛ کجاست حلقه اتصال و واسطه فیض بین زمین و آسمان؟

۵- آن حضرت حق پدری بر ما دارد. حضرت رضاعیه السلام فرمود: «الإمامُ الوالدُ الشَّفِيقُ»^(۵)؛ امام علیه السلام پدری دلسوز و مهربان است.

۶- یکی دیگر از حقوقی که امام زمان علیه السلام بر ما دارد حق سیادت است. او آقا است و ما عبدیم. در زیارت جامعه می خوانیم: «وَالسَّادَةَ الْوَلَاهِ»؛ شما سروران و سرپرستان خلقید. اینها گوشه ای از اقیانوس بیکران حق حضرت ولی عصر - ارواحنا فداه - بر ماست.

اینک ما در قبال این همه احسان و تفضل چه وظیفه ای داریم؟ آیا قانون «هَلْ جَزَاءُ الْإِحْسَانِ إِلَّا الْإِحْسَانُ»^(۶) آیا جزای نیکی جز نیکی است؟! را نباید جامه عمل ببوشانیم؟

ص: ۱۲

۱- کافی، ج ۱، ص ۱۷۹ .

۲- مفاتیح الجنان، دعای عدیله .

۳- کافی، ج ۱، ص ۱۴۴ .

۴- بحار الانوار، ج ۹۹، ص ۱۰۶ .

۵- کافی، ج ۱، ص ۲۰۰ .

۶- سوره الرحمن، آیه ۶۰ .

اول: باید به یادش باشیم.

دوم: باید از سیره آن حضرت تبعیت کنیم.

سوم: برای فرج و سلامتی دعا کنیم و صدقه بدهیم.

چهارم: طبق این روایت که فرمودند: «رَحِمَ اللَّهُ أُمَّرَاءَ أَجْتَرَّ مَوَدَّةَ النَّاسِ إِلَيْنَا»^(۱)؛ خدا رحمت کند کسی را که دوستی و مودت ما را به دل مردم می اندازد. بر ماست که از او تبلیغ و ترویج کنیم. ما وظیفه داریم در هر کوی و برزن، بر هر منبر و مجلس، با قلم و فریاد، از حضرت و مکتب و نام و یادش ترویج کنیم، باشد که لبخند رضایتش را ببینیم.

آنچه در این سلسله گفتارها آمده است، دارای دو بخش است:

نخست، مباحثی است پیرامون طرق و شیوه هایی که اگر انسان آن را دقیق به کار بگیرد ارتباط روحی، فکری و رابطه ظاهری با امام زمان علیه السلام برقرار می کند.

بخش دوم این مباحث، درباره ویژگی ها و صفات یاران مهدی علیه السلام است. در این بخش به دنبال آن هستیم که بدانیم چه ویژگی هایی را باید دارا باشیم تا بتوانیم دست کم در زمره یاران دوازده، یا پانزده هزار نفری امام زمان علیه السلام باشیم.

مهدی جان! ای گل زهرا! ای عصاره همه انبیا و اولیا! این قطره ناچیز و بضاعت مزجات و ران ملخ را از این عبد عاصی و غافل و آبق پذیر که گر یک بار بفرمایی بنده من! از عرش بگذرد خنده من.

آرامش دل راحت جان روح و روانی

من هر چه بگویم به خدا بهتر از آنی

روحي لك الفداء ونفسي لنفسك الوفاء

عبدك الجاني والمستغاث بك يا صاحب الزمان

ص: ۱۳

قال الله الحكيم في محكم كتابه الكريم اعوذ بالله من الشيطان الرجيم: «يا بَنِيَّ اذْهَبُوا فَتَحَسَّسُوا مِنْ يُوسُفَ وَ اَخِيهِ وَ لَا تَأْتِسُوا مِنْ رَوْحِ اللّٰهِ اِنَّهُ لَا يَأْتِسُ مِنْ رَوْحِ اللّٰهِ اِلَّا الْقَوْمُ الْكٰفِرُونَ» (۱) ثُمَّ فِي دُعَاءِ التُّدْبَةِ «هَلْ اِلَيْكَ يَا ابْنَ اَحْمَدَ سَبِيلٌ فَتَلْقَى».

اَيُّهَا الْاَخْبَابُ قُومُوا فَاذْهَبُوا

وَ اذْكُرُوا الْمَهْدِي بِدَمْعٍ مِنْهُمْ

جستجویی آخر از مهدی کنید

در کجایی مهدی ای محبوب دل

امکان ملاقات با امام زمان علیه السلام در عصر غیبت

چه کنیم که رابطه روحی و معنوی و رابطه ظاهری با امام زمان

ص: ۱۴

۱- پسرانم! بروید و از یوسف و برادرش جستجو کنید و از رحمت خدا مأیوس نشوید که تنها گروه کافران از رحمت خدا مأیوس می شوند.» سوره یوسف، آیه ۸۷.

حضرت مهدی علیه السلام برقرار کنیم؟

قبل از این که طرق ارتباط با امام زمان علیه السلام را از دید آیات کریمه قرآنی و احادیث و روایات و حالات متشرفین به محضر مبارک آقا امام زمان علیه السلام مورد بحث و بررسی قرار بدهیم باید این نکته را مطرح کنیم که به راستی در عصر و زمان غیبت کبرای امام زمان علیه السلام آیا ممکن است کسی به محضر نورانی و مبارک ایشان برسد؟

برای اثبات این مطلب ابتدا روایتی را از آقا امام حسن عسکری علیه السلام عنوان و مطرح می کنیم، آن گاه به جمله ای از سید بن طاووس می پردازیم و سپس به مسائل دیگر پیرامون این سؤال.

مشاهده احمد بن اسحاق

احمد ابن اسحاق قمی یکی از وکلا و نمایندگان تامّ الاختیار امام حسن عسکری علیه السلام است. (۱) وی در سامرا خدمت امام حسن عسکری علیه السلام می رسد و می گوید: به حضرت عرضه داشتم: یا بن رسول الله، جانشین شما کیست؟ امام بعد از شما که در قالب احادیث و روایات به ما خبر داده اند چه ویژگی ها و مشخصاتی دارد؟ بدون این که حضرت جواب سؤال مرا بدهند، برخاستند و به اندرون خانه تشریف بردند و بعد از دقایقی آمدند. نگاه کردم دیدم فرزندی در حدود چهار الی پنج ساله همراه امام حسن عسکری علیه السلام است که حضرت ایشان را بر دوش گذاشته اند و به

ص: ۱۵

۱- مسجدی را که شما در قم شنیده اید به نام مسجد امام، نزدیک حرم، این مسجد را احمد بن اسحاق قمی به فرمان امام حسن عسکری علیه السلام ساخته است.

مانند تکه ماه می ماند و در گونه راستش خالی دارد.

اگر بالا نشسته ماه بوده

و گرنه یوسفی در چاه بوده

نگاه کردم دیدم مصداق این مطلب است:

آرامش دل راحت جان روح روانی

من هر چه بگویم به خدا بهتر از آنی (۱)

برخاستم، حضرت تشریف آوردند، آن آقازاده را بر دامانش گذاشت و این جمله را به من فرمود: «یا أَحْمَدُ بَنَ اسْحَاقَ: لَوْلَا كَرَامَتُكَ عَلَى اللَّهِ وَ عَلَى حُجَجِهِ لَمَا عَرَضْتُ عَلَيْكَ ابْنِي هَذَا!» (۲)؛ تو اگر در نزد خدای مَنان گرامی نبودی و در نزد حجج و امامان معصوم کرامت و ارزش و موقعیت و احترام نداشتی، هرگز این فرزندم را به تو نشان نمی دادم. اگر می بینی امام زمان علیه السلام را به تو نشان دادم، ریشه و منشأ دارد، ریشه و منشأ آن تقوا و کرامت ویژه و ممتازی است که تو در نزد ما و در نزد خدای مَنان داری.

ما از این روایت که مرحوم خاتم المحدثین، حاج شیخ عباس قمی، در کتاب شریف منتهی الآمال آورده است چه می فهمیم؟ می فهمیم راه به سوی امام زمان علیه السلام مسدود نیست، راه باز است.

ص: ۱۶

۱- حضرت آیه الله بهجت - سلمه الله تعالی - این مرد خدا و این مرد مرتبط با عالم غیب و عالم معنا، فرمودند: یکی از بزرگان از سادات محضر امام زمان علیه السلام رسیدند، چنان محو جمال امام زمان علیه السلام شدند که بعد از آن ملاقات و دیدار حالت جنون پیدا کردند و دائماً شیدا و مجنون امام زمان علیه السلام بودند.

۲- بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۲۳.

چون اگر راه مسدود بود نمی بایست احمد بن اسحاق به محضر نورانی امام زمان علیه السلام برسد.

پس راه برای عده ای باز است، برای آنان که به شرایط و به طرق رسیدن آشنایند و عمل کرده اند و گرنه حضرت می فرمودند: احمد بن اسحاق! اصلاً ممکن نیست کسی امام زمان علیه السلام را ببیند، مگر در زمان ظهور. این را نفرمودند. این حکم، دلیلش عام است؛ یعنی هر کس و هر انسانی در نزد خدا مکرم و معزز بشود و موقعیت پیدا بکند می تواند حضرت را ببیند و زیارت کند.

سید بن طاووس و شب قدر

سید بن طاووس کسی است که می فرماید. من به دو دلیل شب قدر را از غیر شب قدر می شناسم. عجب! افرادی هستند که شب قدر را شناسایی کنند؟ آری، سید بن طاووس و نظایر او.

فرمود: دلیل اولش این است من در شب قدر نگاه می کنم به آسمان و زمین از سر شب تا به صبح می بینم فوج فوج، و دسته دسته فرشتگان به زمین می آیند و بر امام زمان علیه السلام نازل می شوند، که در طول سال هیچ گاه چنین شبی و چنین نزول فرشتگانی را ندیده ام. از این رو می فهمم که امشب شب قدر است که ملائکه الهی از سر شب تا به صبح دارند به زمین می آیند.

دیده ای خواهم که باشد شه شناس

تا شناسد شاه را در هر لباس

خدا در وجود من و شما چیزهایی مثل کانال های تلویزیون

ص: ۱۷

قرار داده است. کانال یک ما خوب کار می کند، کانال یک یعنی چشم ظاهر خوب می بیند، گوش ظاهر می شنود، زبان می گوید، دست حرکت می کند، غذا می خورد، آب می آشامد و... . اما ما کانال دومی هم داریم، چشم دل داریم، گوش دل داریم. «وَ أُنزِلَ إِلَيْنَا قُلُوبُنَا بَصِيًّا نَظَرُهَا إِلَيْكَ حَتَّى تَخْرُقَ أَبْصَارُ الْقُلُوبِ حُجْبَ النُّورِ فَتَصِلَ إِلَى مَعْيَدِنِ الْعَظْمَةِ وَ تَصِيرَ أَرْوَاحَنَا مُعَلَّقَةً بِعِزِّ قُدْسِكَ» (۱)

این عبارتِ مناجاتِ امامان معصوم ما چه می خواهد بفرماید؟ می فرماید: ای انسان تو چشم دل داری، گوش دل داری. ده ها آیه و روایت و ادعیه و مناجات این مدعا را به اثبات می رساند. کانال دوم من کار نمی کند، چشم باطنم نمی بیند، گوش باطنم نمی شنود، اما سید بن طاووس کانال دوم وجودش را پیدا کرده است. کانال دومی این است که با چشم دل ملکوت را می بیند، فرشتگان را می بیند. با گوش دل آواز خدا و آوای امام زمان علیه السلام را می شنود.

فرمود: علامت دوم شب قدر که به وسیله آن می فهمم شب قدر است این است که در شب قدر نسیم خوش و معطری وزیدن می گیرد که من آن نسیم معطر و خوش را در هیچ سحری از سحرها در طول سال ندیده ام. (معلوم می شود سید سحرها همیشه بیدار است، حواسش هم جمع است.) من می بینم یک شب است که

ص: ۱۸

۱- و دل های ما را به نوری که با آن تو را مشاهده کند روشن ساز تا آن که دیده بصیرت ما حجاب های نور را بدرد و به نور عظمت واصل شود و جان های ما به مقام قدس عزت در پیوندند.» مفاتیح الجنان، مناجات شعبانیه.

فقط آن نسیم می وزد. می فهمم آن شب، شب قدر است. در روایات هم آمده است که نسیم مخصوصی در شب قدر می وزد.

اما این که سید بن طاووس چه کرده که به این مقام رسیده است؟ بحثی است که بعد از این به آن خواهیم پرداخت.

برخی از علما، بزرگان، عرفا و اولیای ما در عصمت سید بن طاووس شبهه دارند؛ می گویند: سید بن طاووس شبهه عصمت دارد؛ یعنی از اوّل بلوغ و تکلیف از سید بن طاووس گناه سر نزده است.

آیا ممکن است انسان به این مقام برسد و از اوّل تکلیف گناه از او سر نزنند؟ عارف بزرگ، مرحوم شیخ رجبعلی خیاط - رضوان الله تعالی علیه - به سه طرف سلام می داد و پیغمبر اکرم صلی الله علیه وآله وسلم، امام زمان علیه السلام و آقا امام رضا علیه السلام را زیارت می کرد. استاد ما، مرحوم شیخ عبدالکریم حامد که شاگرد ایشان بود می فرمودند: مرحوم شیخ رجبعلی خیاط می فرمودند: در اوّلین سلامی که بعد از نماز دادم، پیامبر اکرم را زیارت کردم. پیغمبر اکرم این جمله را به من فرمودند: رجبعلی! تا حالا کجا بودی؟ آمدی، خوش آمدی، حالا چرا؟!!

مرحوم شیخ عبدالکریم حامد می فرمود: تفسیر جمله پیغمبر اکرم صلی الله علیه وآله وسلم این است که رجبعلی! باید از اوّل بلوغ، یعنی انتهای پانزده و اوّل شانزده سالگی می آمدی و سلام می دادی و جواب می گرفتی. چرا در سنّ ۲۵ سالگی؟ نه سال تأخیر و فاصله؟! یعنی اگر پدر و مادر، مسائل انعقاد نطفه، مسائل جنین و مسائل تربیتی را رعایت بکنند، دقیقاً انسان از اوّل بلوغ و از اوّل تکلیف باید دیده باطنی و گوش باطنی او باز بشود و رابطه درونی با امام زمان علیه السلام پیدا بکند. و

این شدنی است.

نظریه سید بن طاووس درباره ملاقات با امام زمان علیه السلام

این شخصیت والا، سید بن طاووس که می گویند: از اوّل بلوغ و تکلیف گناه نکرده است کتابی دارد به نام «کشف المحجّه لثمره المهجه». این کتاب وصیت نامه ای است که یک دوره معارف را در بردارد. کتاب عجیب و غریبی است. یک کتاب کم نظیر یا بی نظیر است در رشته خودش، که برای سید محمد نوشته است.

در آن کتاب می فرماید: «سید محمد! اَعْلَمَنَّ اَنَّ الطَّرِيقَ اِلَى اِمَامِكَ مَفْتُوحٌ لِمَنْ يُرِيْدُ اللّٰهَ عَزَّوَجَلَّ كَرَامَتَهُ عَلَيْهِ». سید محمد! یک وقت نگویی، یک وقت پندارت چنین نباشد که راه به سوی امام زمان علیه السلام مسدود است. نه، راه به سوی امام مفتوح است، راه رسیدن به سوی امام زمان علیه السلام فراوان و مانند اتوبان باز است، اما نه برای هرکسی، بلکه برای آنان که خدای مَنّان اراده فرموده است به آن ها ارزش بدهد و خدا اراده فرموده است آن ها را اکرام بکند و کسانی که در نزد خدا کرامت دارند.

این مدعیان در طلبش بی خبراند

آن را که خبر شد خبرش باز نیامد

پس اعتقاد سید بن طاووس بر این است که راه به سوی امام زمان علیه السلام برای گروهی از افراد و انسان ها باز است.

اشتها و میل به زیارت حضرت

ص: ۲۰

برای خداشناسی و برای اثبات وجود خدا، بزرگان ده دلیل اقامه می کنند. یکی از دلایل دهگانه دلیل اشتهاست. دلیل اشتها یعنی چه؟ می گویند: ما دو گونه اشتها و میل داریم، یکی اشتها و میل کاذب است؛ مثل بهانه گیری بیجه ها؛ گرسنه نیست، فقط بهانه می گیرد. که این میل ها ریشه و اساس ندارد، بلکه بر مبنای تخیل است.

اَمَّا يَكُ سُرَى از میل ها، میل های صادق است. من و شما گرسنه می شویم، آیا می توانیم بگوییم دروغ است؟ گرسنه می شویم، اگر غذا به ما نرسد می میریم. تشنه می شویم، اگر به من و شما آب نرسد از تشنگی می میریم. این اشتهای صادق است. من و شما در زمستان میل به گرما داریم، این اشتهای صادق است.

ما وقتی درون و غرایز بشر را مورد تفحص و آزمایش قرار می دهیم می بینیم: بشر میل به معنویات دارد، میل به پرستش دارد، می خواهد کسی را، چیزی را پرستد، خود میل و کشش درونی و میل به پرستش، دلیل بر این است که این جهان خدایی دارد که من و شما میل داریم او را پرستیم. منتها آنچه مورد پرستش واقع می شود مانند ما، باید ناقص نباشد، عاجز نباشد، ظالم نباشد، ممکن نباشد، نیازمند و محتاج نباشد.

بشر اشتهای به بی نهایت دارد، بشر اشتهای به معنویات دارد، خود این اشتها دلیل بر وجود بی نهایت، یعنی خدا، معنویات، حقایق و معارف است.

حالا همین دلیل اشتها را درباره امام زمان مطرح کنیم. راستی شما میل و اشتهای دیدن امام زمان علیه السلام را ندارید؟ این اشتها و میل در وجود من و شما هست یا نیست؟ دعاها، اشعار، سوز و گدازها، سر به بیابان ها گذاشتن، همه دلیل بر اشتهای انسان عاشق و شائق است. آیا بی جهت فریاد می زند:

بیا بیا که سوختم ز هجر روی ماه تو

تمام عمر دوختم دو چشم خود به راه تو

آیا بیخودی فریاد می زند:

غم عشقت بیابان پرورم کرد

هوای وصل بی بال و پرم کرد

به مو گفتم صبوری کن، صبوری

صبوری طرفه خاکی بر سرم کرد

همین طور بدون هیچ دلیلی صبح جمعه می نشیند و فریاد می زند: «لَيْتَ شِعْرِي أَيْنَ اسْتَقَرْتُ بِكَ النَّوَى: آقا جان! ای کاش می دانستم کجایی؟ بیخود می گوید: «عَزِيزٌ عَلَيَّ أَنْ أَرَى الْخُلُقَ وَلَا تُتْرَى: بر من سخت است، بر من دشوار است، مردم را ببینم، اما تو را نبینم و زیارت نکنم؟ بی جهت می گوید: «وَأَرِهِ سَيِّدَهُ يَا شَدِيدَ الْقُوَى وَ أَزَلُّ عَنْهُ بِهِ الْأَسَى وَ الْجَوَى وَ بَرِّدْ غَلِيلَهُ يَا مَنْ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى (۱): ای خدای مقتدر لطف کن و به ظهورش ما را از غم و سوز دل برهان، و حرارت قلب ما را فرو نشان. دعای ندبه یعنی اشتهای شیعه به دیدن امام زمان علیه السلام.

ص: ۲۲

زیارت آل یس، دعای عهد، زیارات دیگر، توسّلات، همه و همه دلیل بر اشتهای من و شماست. ما میل و اشتها داریم که به آقا امام زمان علیه السلام برسیم. اگر راه نبود، اگر راه بسته بود، خدای منان این اشتها را در وجود من و شما قرار نمی داد. خود اشتها و میل، دلیل بر وجود طریق است. دلیل بر وجود راه است، دلیل بر سیر شدن، سیراب شدن و اشباع شدن با رؤیت و با ملاقات و دیدار آقا امام زمان علیه السلام است.

نظر مرحوم قاضی درباره ملاقات با امام زمان علیه السلام

بعضی از شاگردان مرحوم آیت الحق سید علی قاضی قدس سره از او سؤال کرده بودند آیا ممکن است. در این عصر و زمانه خدمت امام زمان علیه السلام رسید؟

اگر از بعضی ها این سؤال بشود ممکن است بگویند: نه، راه مسدود است. مورچه داشت در آب غرق می شد فریاد می زد آی... عالم را آب بُرد. مورچه دومی آمد و گفت: ساکت باش، آرام بگیر، خودت داری غرق می شوی من که سالم هستم. انسان که زیر آوار می ماند فکر می کند همه شهر زیر آوار مانده اند. آن کسی که غرق شده است و راهی برای خودش نمی بیند برای همه هم نسخه می دهد و می گوید: آقایان من رفتهم نرسیدم، برای شما هم راه وجود ندارد. اگر تو نرسیدی، مردم گناهشان چیست؟

مرحوم قاضی در پاسخ این سؤال جواب عالی و شایسته ای دادند؛ فرمودند: خدمت خدا می شود رسید، خدمت بنده خدا

نمی شود رسید؟! خدا اجازه داده خدمتش برسیم؛ نماز یعنی به محضر خدا رسیدن، نماز یعنی رابطه با خدا پیدا کردن. می دانید چرا می گویند: نماز معراج مؤمن است. پیغمبر به معراج رفت چه کند؟ در معراج گفت و گوی خاصی با خدا داشت که به معراج تشریف بردند؛ یعنی هرکس می خواهد با خدا حرف بزند نماز بخواند. نماز انسان را به معراج می برد، می تواند در نماز به عرش خدا برود و با خدا گفت و شنود داشته باشد. چطور ممکن است انسان با خدا حرف بزند، خدمت خدا برسد، ولی خدمت امام زمان علیه السلام ممکن نیست برسد!؟

صراط مستقیم ولایت

می گویند: یک آقای درباره پل صراط داشت صحبت می کرد، آن روایت معروف که شنیده اید، می گفت: پل صراط از مو باریک تر و از شمشیر برنده تر است. یک لُری بلند شد گفت: آقا! این طور که شما می گوید که پل صراط از مو باریک تر و از شمشیر برنده تر است یک باره بگو راه نیه. راحتش کن بگو راه به طرف بهشت نیست، آخر چه کسی می تواند روی مو و شمشیر برنده راه برود!؟

این پل صراطی که تعریف شده برای شیعه نیست، برای شیعه اتوبان است، به شیعه می گویند: بیا در اتوبان برو. چطور پل صراط برای شیعه اتوبان است؟ می دانی شیطان به خدا چه گفت؟ گفت:

«لَا قَعْدَنَ لَهُمْ صِرَاطُكَ الْمُسْتَقِيمَ» (۱) گفت: خدایا! من در اتوبان می نشینم، جلوی رفت و آمد مردم را می گیرم. این صراط مستقیم چیست؟ فرمودند: «عَلِيُّ هُوَ الصِّرَاطُ الْمُسْتَقِيمَ» (۲)، «أَنْتُمْ الصِّرَاطُ الْأَقْوَمُ وَ شُهَدَاءُ دَارِ الْفَنَاءِ وَ شُفَعَاءُ دَارِ الْبَقَاءِ» (۳)؛ صراط مستقیم امیرالمؤمنین و اولاد امیرالمؤمنین؛ معصومین علیهم السلام هستند. پس شیطان گفت: سر راه ولایت که صراط مستقیم است می نشینم، من در اتوبان ولایت می نشینم.

شیطان در اتوبان ولایت نشست و خیلی ها را نگذاشت با ولایت آشنایی پیدا کنند، اما نسبت به شما چطور؟ به فضل و مدد الهی زورش به من و شما نرسید ما در اتوبان زندگی می کنیم. صراط مستقیم یعنی اتوبان ولایت. ما الآن زندگیمان در صراط مستقیم است، در اتوبان ولایت است. بحمدالله فردای قیامت هم ان شاءالله در اتوبان هستیم، ولی آن هایی که زیر بار ولایت علی علیه السلام نرفتند پل صراط برای آن ها از مو باریک تر و از شمشیر بزننده تر است. روایت آن ها را می گوید. راه به سوی بهشت ندارند، ولی من و شما را چه کسی می گوید راه به سوی بهشت نداریم؟!!

فوائد بلند فرستادن صلوات

در روایات ما وارد شده است که هر کس مقید شود صلوات را

ص: ۲۵

۱- سوره عراف، آیه ۱۶ .

۲- کافی، ج ۱، ص ۴۱۶ .

۳- شما باید راه راست خداوند و گواهان دار آخرت و شفیعان عالم ابدی تا قیامت. «مفاتیح الجنان، زیارت جامعه کبیره .

با «وعَجَل فرجه» بفرستد، این انسان نمی میرد تا این که امام زمان علیه السلام را زیارت کند. شما مقید باشید در صلوات هایتان «و عَجَل فرجه» نیز باشد و صلوات، بلند فرستاده شود؛ چون جزء شعائر است.

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله وسلم هم فرمود: کسی که صلوات را بلند بفرستد نفاقش از بین می رود. این یعنی چه که نفاقش از بین می رود؟ این دو نکته دارد:

نکته اول این است: من و شما صلوات ها را با درود بر «آل» می فرستیم. وقتی همه بلند صلوات فرستادند شیعه و سنی معلوم می شود، که چه کسی شیعه و چه کسی سنی است. چون شیعه صلوات را با آل می فرستد و غیر شیعه بدون آل می فرستد.

نکته دوم این است که نفاق های اخلاقی و درونی و باطنی را نیز از بین می برد، لذا می فرماید: ذکر صلوات را بلند بفرستید خدای ناکرده کسی در ولایت نفاق نداشته باشد سریع و بلند و آزاد اعلان ولایت بکند.

ای خوش آن روز که رخ بنمایی

دل و جان همه را برمایی

ای فروزنده تر از ماه در آی

یوسف فاطمه از چاه در آی

توضیح

قال الله الحكيم في محكم كتابه الكريم اعوذ بالله من الشيطان الرجيم: «يا بَنِيَّ اذْهَبُوا فَتَحَسَّ سُوًّا مِنْ يُوْسُفَ وَ اَخِيهِ وَ لَا تَايَسُوا مِنْ رُوْحِ اللّٰهِ اِنَّهٗ لَا يَايَسُ مِنْ رُوْحِ اللّٰهِ اِلَّا الْقَوْمُ الْكٰفِرُونَ» (۱) ثُمَّ قَالَ مَوْلَانَا الصّٰدِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: «اِنَّ فِي صَاحِبِ هٰذَا الْاَمْرِ لَشَبَهًا مِنْ يُوْسُفَ» (۲).

بیا بیا که سوختم ز هجر روی ماه تو

تمام عمر دوختم دو چشم خود به راه تو

بهشت را فروختم به نیمی از نگاه تو

بدین امید زنده ام که گردم از سپاه تو

معنای غیبت و امکان ارتباط

ص: ۲۷

۱- سوره یوسف، آیه ۸۷.

۲- برای صاحب این امر (امام زمان علیه السلام) هر آینه شباهتی به یوسف است. بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۱۵۴.

قرآن کریم در سوره مبارکه بقره از امام زمان علیه السلام به عنوان «غیب» یاد کرده است: «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْم ذَلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ» (۱). یکی از ویژگی‌ها و خصایص اهل تقوا این است که ایمان به امام زمان علیه السلام دارند. طبق تفسیر شریف و نورانی علی بن ابراهیم قمی، «الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ»، به عنوان یک مصداق عالی، یعنی «الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْمُهْدِيِّ عَلَيْهِ السَّلَام»؛ یعنی آنان که به وجود امام زمان علیه السلام اعتقاد دارند و حضرت را باور کرده‌اند. پس، قرآن کریم از امام زمان علیه السلام به عنوان غیب یاد می‌کند.

اما این غیبت چه معنا دارد؟ آیا معنای غایب بودن امام زمان علیه السلام این است که احدی از اولیا و غیر اولیا در عصر و زمان غیبت به محضر نورانی حضرت نمی‌رسند؟ که این معنای غلط و باطلی برای غیبت امام زمان علیه السلام است. غیبت به این معنی نیست که کسی خدمت امام زمان علیه السلام نمی‌رسد. امام زمان غایب است یعنی این که مردم او را می‌بینند، او را زیارت می‌کنند، و لکن او را نمی‌شناسند.

ما باید کاری کنیم که بشناسیم. ما باید حاج محمد علی فشنیدی بشویم. فرموده بود: آن قدر آشنای با حضرت شدم، آن قدر به محضر نورانی و خدمت آقا امام زمان علیه السلام رسیدم که اگر امام زمان علیه السلام پشت دیوار خانه ام راه برود، صدای پای مبارکش به گوش

ص: ۲۸

من می رسد و من با صدای پای امام زمان آن قدر آشنایم که می گویم: این آقا امام زمان علیه السلام است. از صدای پای آقا امام زمان علیه السلام، او را می شناسم.

یا سید بحر العلوم که با لهجه امام زمان علیه السلام آشنایی دارد می گوید:

چه خوش است صوت قرآن ز تو دلربا شنیدن

به زُخْت نظاره کردن، سخن خدا شنیدن

علامه مجلسی، در جلد ۵۳ بحار، جریان این ملاقات را بیان می کند و این بیت شعر فارسی را هم از لسان سید بحر العلوم می آورد.

تَشْرِفَ عَلَّامَه حَلِّي وَ بزرگان

مرحوم علامه مجلسی، غَوَاص بحار علوم اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام، در بحار الانوار، در جلد ۵۳، قضایای متشرفین به محضر حضرت را نقل می کند و از جمله می فرماید: علامه حلی در یکی از سفرها در محضر مبارک و نورانی امام زمان علیه السلام بودند؛ هر دو سوار بر یک مرکب. علامه حلی حضرت را نمی شناسد، تازیانه از دست علامه حلی به زمین می افتد، امام زمان علیه السلام از مرکب به زمین می آید، تازیانه را برمی دارد و به دست علامه حلی می دهد. در ذهن علامه حلی این سؤال را القا و ایجاد می کند که علامه می پرسد: آیا در این عصر و زمانه ممکن است کسی خدمت امام زمان علیه السلام برسد؟ حضرت بعد از سؤال علامه حلی این جواب را می دهد: «چگونه ممکن نیست به محضر امام زمان علیه السلام رسیدن در

حالی که دستش هم اکنون در دست توست». یکمرتبه می بیند امام زمان علیه السلام از نظرش غایب شد.

پس خود امام زمان علیه السلام جواب علامه حلی را که می دهد می فرماید: ممکن است. دلیلش هم این است که الآن دست آقا امام زمان علیه السلام در دست تو قرار گرفته است. ما نمی توانیم غیبت را به این معنی بگیریم که رابطه با امام زمان علیه السلام ممکن نیست. صدها حکایت نقل شده است که علمای ما، بزرگان ما، عرفای ما، اولیای ما، عاشقان ما و دلسوختگان ما به محضر مبارک امام زمان علیه السلام رسیدند، آیا همه این ها دروغ است؟ کسی می تواند بگوید قضایای آیه الله بهاءالدینی، آیه الله بهجت، علامه حلی، سید بحر العلوم، سید بن طاووس و سید بن طاووس ها دروغ است؟

در خدمت حضرت آیه الله بهاءالدینی بودیم. ایشان مریض بودند. ایشان فرمودند: از همین دلان کوچکی که شما می بینید امام زمان علیه السلام تشریف آوردند، یک لبخندی به من زدند که من این لبخند را تاکنون از امام زمان علیه السلام ندیده بودم. بعد از لبخند فرمودند: فلانی! ناراحت نباش، ما هوای تو را داریم. آیا می توانیم بگوییم این ها دروغ می گویند. نعوذ بالله، پناه بر خدا!!

خواندن سوره اسرا وسیله ای برای ملاقات

در احادیث و روایات ما درباره فضیلت سوره اسرا آمده است: «مَنْ قَرَأَ سُورَةَ بَنِي إِسْرَائِيلَ فِي كُلِّ لَيْلَةٍ جُمِعَهُ لَمْ يَمُتْ حَتَّى يَرَى

القائم عليه السلام»^(۱)؛ هر کس هر شب سوره اسرا را بخواند، نمی‌میرد مگر این که قبل از مرگ، آقا امام زمان علیه السلام را زیارت می‌کند.

چرا این سوره این خاصیت را دارد؟ یک علتش این است: خدای منان در این سوره مبارکه وعده داده است اسرائیل به دست ایرانیان، به دست بسیجیان، شما بسیجیانی که در عصر امام راحل و در عصر رهبر معظم انقلاب هستید و به دنیا آمده اید و به تعبیر امیرالمؤمنین علیه السلام «فِي الْأَرْضِ مَجْهُوْلُونَ وَ فِي السَّمَاءِ مَعْرُوفُونَ»^(۲): اهل دنیا در زمین، شما را نمی‌شناسند، ولی آسمانیان می‌شناسند. این بسیجی که مدرسه عشق است. این بسیجی که امید و آرزوی امام امت و رهبر معظم انقلاب است، این بسیجی که طلعه دار قیام حضرت مهدی علیه السلام است، در سوره اسراء خدای منان وعده داده است که اسرائیل آخر الامر به دست مردم ایران به فرماندهی رزمندگان و بسیجیان قم فتح می‌شود. اگر یهودی به سوراخ موش هم رفته باشد از سوراخ موش هم بیرونش می‌کشند و به سزای عملش می‌رسانند.

امام صادق علیه السلام فرمودند:

«وَاللَّهِ أَهْلُ قُمْ وَ اللَّهُ أَهْلُ قُمْ وَ اللَّهُ أَهْلُ قُمْ»^(۳)؛ به خدا قسم فرماندهی این بسیجیان و رزمندگان و سپاهیان و جنود و لشکر الهی به دست رزمندگان قمی است. به خود ببالید و مواظبت کنید که ان شاء الله این حالت اخلاص و بسیجی بودن باقی و محفوظ

ص: ۳۱

۱- بحار الانوار، ج ۸۹، ص ۲۸۱.

۲- بحار الانوار، ج ۶۰، ص ۲۲۴.

۳- بحار الانوار، ج ۳۲، ص ۲۴۸.

بماند. وقتی انسان این سوره را می خواند با مفهوم رزمندگی، با مفهوم بسیجی، با مفهوم اصحاب و یاران امام زمان علیه السلام آشنایی پیدا می کند و آن رنگ را به خود می گیرد و خود رنگ گرفتن موجب دیدار و ملاقات می شود.

رمز دوم این سوره در آیه هشتم است:

«وَقُلْ رَبِّ اَدْخِلْنِيْ مُدْخَلَ صِدْقٍ وَّاَخْرِجْنِيْ مُخْرَجَ صِدْقٍ وَّاجْعَلْ لِيْ مِنْ لَّدُنْكَ سُلْطٰنًا نَّصِيْرًا» (۱). این سلطانِ نصیر، امام زمان حضرت مهدی علیه السلام است. این ذکر مبارک و نورانی مربوط به امام زمان علیه السلام است. وقتی انسان این آیه را می خواند همه وجودش صدق و صفا و وفا می شود. لذا لیاقت و شایستگی ارتباط را پیدا می کند.

مرحوم شیخ رجبعلی خیاط این ذکر را چهل شب و هر شبی صد مرتبه به شاگردانش داد. بعضی از شاگردانش که در حال حاضر در مشهد سکونت دارند این ذکر را می گوید و خدمت حضرت می رسد، اما نمی فهمد و متوجه نمی شود که با امام زمان علیه السلام ملاقات کرده اند، خدمت جناب شیخ می آید عرضه می دارد: جناب شیخ، من چهل شب ذکر نورانی «وَقُلْ رَبِّ اَدْخِلْنِيْ مُدْخَلَ صِدْقٍ وَّاَخْرِجْنِيْ مُخْرَجَ صِدْقٍ وَّاجْعَلْ لِيْ مِنْ لَّدُنْكَ سُلْطٰنًا نَّصِيْرًا» را صد بار خواندم، اما خدمت امام زمان نرسیدم.

شیخ رجبعلی که احاطه به دنیا و برزخ و قیامت داشت، توجهی می کند و می فرماید: یادت هست از سر کارت از پله ها

ص: ۳۲

۱- و بگو: پروردگارا! مرا (در هر کاره) با صداقت وارد کن و با صداقت خارج ساز و از سوی خود، حجتی یاری کننده برایم قرار ده! «سوره اسراء، آیه ۸۰.

بیرون آمدی. وقتی وارد خیابان شدی یک آقا سید جوان زیباروی که در گونه راستش خالی بود و چهره ای به مانند مه شب چهارده داشت را دیدی و به او سلام کردی و او جواب سلام تو را داد؟ گفت: بله آقا یک چنین ملاقاتی برایم حاصل شد، یادم هست. فرمود: آن آقا امام زمان علیه السلام بود، منتها تو رسیدی، دیدی، و لکن نشناختی.

دیده ای خواهی که باشد شه شناس

تا شناسد شاه را در هر لباس

غیبت به معنای شناختن

غیبت به معنای عدم شناخت است، نه به معنای ممکن نبودن ملاقات، نه به معنی ندیدن امام زمان علیه السلام. برای شاهد مطلب دو حدیث عنوان و مطرح می کنیم.

اما حدیث اول: علامه مجلسی در بحارالانوار، در قسمت نَوَاب اربعه و صاحب مکیال المکارم (۱) آورده اند که حسین بن روح سؤمین نماینده امام زمان علیه السلام می فرماید: «وَاللَّهِ إِنَّ صَاحِبَ هَذَا الْأَمْرِ لَيَخْضُرُ الْمَوْسِمَ كُلَّ سَنَةٍ يَرَى النَّاسَ وَ يَعْرِفُهُمْ وَ يَرَوْنَهُ وَ لَا يَعْرِفُونَهُ» (۲)؛

ص: ۳۳

۱- کتاب «مکیال المکارم» به فرمان امام زمان نوشته شده است. فرمود: این کتاب را بنویس. به عربی هم بنویس نامش را بگذار مکیال المکارم فی فوائده الدعاء للقائم. البته این کتاب هم به فارسی ترجمه شده است. برادرانی که با عربی آشنایی ندارند می توانند فارسی و مترجم مکیال المکارم را بگیرند و بخوانند. این کتاب در باب خودش و در رشته دعا و وظایف شیعیان در عصر و زمان غیبت نسبت به آقا امام زمان علیه السلام بی نظیر است.

۲- بحارالانوار، ج ۵۱، ص ۳۵۰.

به خدا قسم آقا امام زمان علیه السلام هر سال در ایام حج در مکه، در عرفات، در مشعر، در منی حاضر می شوند. هر سال به مکه مشرف می شوند. همه مردم او را می بینند، اما او را نمی شناسند.

بنابراین، مردم مکه و حاجیانی که به مکه رفتند - یک میلیون و بیشتر - همه امام زمان علیه السلام را در مکه، در منی در مشعر، در عرفات می بینند، لکن امام زمان را نمی شناسند. حاجیانی که به مکه رفتند بارها حضرت را در مکه دیده اند. امام زمان را در ایام حج چندین بار زیارت کرده اند، و لکن نشناختند. پس خود این روایت می گوید: امام زمان علیه السلام در عصر و زمان غیبت قابل رؤیت، قابل دیدار و قابل ملاقات است. مردم حضرت را می بینند و لکن امام زمان علیه السلام را نمی شناسند.

شبهات های امام زمان علیه السلام با حضرت یوسف علیه السلام

حدیث دوم: سدیر صیرفی می گوید: با عده ای از اصحاب و یاران رئیس مذهب، امام صادق علیه السلام در محضر مبارک و نورانی آن حضرت بودیم. سخن از امام زمان علیه السلام به میان آمد، امام صادق علیه السلام این جمله را به سدیر صیرفی و ابی بصیر و دیگران فرمود:

«إِنَّ فِي صَاحِبِ هَذَا الْأَمْرِ لَشَبَهًا مِنْ يُوسُفَ»^(۱)؛ صاحب این امر و انقلاب بی نظیر و بی بدیل و استثنایی، یعنی امام زمان علیه السلام شباهتی به حضرت یوسف علیه السلام دارد.

ص: ۳۴

می گوید: ما عرض کردیم: یا بن رسول الله! امام زمان علیه السلام به حضرت یوسف چه شباهتی دارد؟ فرمود: شباهتش این است که برادران حضرت یوسف به خاطر ابتلا به قحطی و خشکسالی به سرزمین مصر آمدند. وارد بر حضرت یوسف شدند. آن ها خیال می کردند حضرت یوسف نخست وزیر مصر است، نه برادر خودشان. بر این تصور و باور بودند که برادرشان هفت کفن را پوسانده و کارش به اتمام رسیده است. وارد بر حضرت یوسف شدند. «قَالُوا يَا أَيُّهَا الْعَزِيزُ مَسْنَا وَ أَهْلَنَا الضُّرُّ وَ جِنَا بِيضَاعِهِ مُرْجَاهِ فَأَوْفِ لَنَا الْكَيْلَ وَ تَصَدَّقْ عَلَيْنَا إِنَّ اللَّهَ يَجْزِي الْمُتَصَدِّقِينَ» (۱) مصری ها به نخست وزیر عزیز می گفتند. یعنی ای عزیز و ای نخست وزیر! به ما پریشانی و قحطی و فقر رسیده است، ما را دریاب. ما را کمک کن. خدا صدقه دهندگان را جزای خیر خواهد داد.

حضرت یوسف وقتی نگاهش به برادرانش افتاد. دید عجب! این ها برادرانش هستند. از سرزمین کنعان آمده اند. حضرت یوسف برادرانش را شناخت، اما آن ها یوسف را نشناختند. یوسف علیه السلام فکر کرد که اگر یکمرتبه بگویند من یوسفم، بر آن ها شوک وارد می شود و اوضاع ناجور خواهد شد؛ یا فرار می کنند، یا سگته می کنند، چون نمی شود یکمرتبه خبر ناگوار یا خوش را به شخصی داد، لذا حضرت یوسف نقشه کشید، اولین نقشه اش این است که بنیامین، برادر پدر و مادریم را نگه می دارم. (۲) به بنیامین

ص: ۳۵

۱- سوره یوسف، آیه ۸۸ .

۲- بنیامین برادر پدر و مادری حضرت یوسف علیه السلام بود. بقیه برادران فرزندان حضرت یعقوب بودند از پدر. ولی از مادر از یکدیگر جدا بودند.

گفت: ناراحت نباش من یوسفم، اگر تو را نگه داشتم می خواهم به برادران بفهمانم که من چه کسی هستم.

آن ها رفتند، بعد از مدتی آمدند، مهمان یوسف شدند، حضرت یوسف علیه السلام برای این که آن ها را متوجه کند سؤالاتی را مطرح کرد. فرمود: شما از کجا آمدید؟ گفتند: از کنعان. شغلتان چیست؟ پدرتان چه کاره است؟ گفتند: ما یک پدری داریم که پیرمرد فوت و قد خمیده است. او حضرت یعقوب پیغمبر است. گفت: پس شما از کنعانید و پیغمبر زاده اید؟ گفتند: بله. کم کم گفت: «مَا فَعَلْتُمْ يٰيُوسُفَ وَ اٰخِيهِ»: با یوسف و برادرش بنیامین چه کردید؟ چه بلایی به سرشان آوردید؟ گفتند: عجب! نخست وزیر و خبر از یوسف، این کجا و یوسف کجا. یکمرتبه سؤال کردند: «ءَاِنَّكَ لَأَنْتَ يُوسُفَ؟»: تو یوسفی؟ «قَالَ اَنَا يُوسُفَ»: گفت: بله، من همان یوسفم که مرا در درون چاه انداختید.

امام صادق علیه السلام فرمود: برادران یوسف، یوسف را دیدند و لکن نشناختند. به خاطر گناه، به خاطر رذیله اخلاقی حسادت. گناه آمد پرده بر فطرت، بر نفّس و زیرکی و کیاست آن ها افکند. نتوانستند حضرت یوسف را بشناسند. اما یوسف با نور ایمان با نفّس نبوّت، با زیرکی تقوا و بندگی خدا، در بدو ورود و ملاقات، برادران را که دید آن ها را شناخت.

آن گاه امام صادق علیه السلام فرمود: وقتی برادران یوسف پیغمبر زاده و

خردمند بودند و نسلشان از نسل انبیا بود و قبلاً هم یوسف را دیده بودند و او را نشناختند، از این مردم چه انتظار که با این همه گناه با این همه رذایل اخلاقی، می خواهند امام زمان علیه السلام را ببینند و بشناسند؟

فرمود: مردم مانند برادران حضرت یوسف امام زمان علیه السلام را می بینند، در جمکران می بینند، در بازار می بینند، در مجالسشان می بینند، در خیابان و شهرستان می بینند. فرمود: به خدا قسم امام زمان علیه السلام روی فرش مجالس مردم راه می رود، در کوچه و خیابان و بازار میان مردم راه می رود، مردم امام زمان را می بینند، و لکن نمی شناسند. اما امام زمان آن ها را می شناسد.

امام صادق علیه السلام فرمود: وقتی امام زمان علیه السلام ظهور بفرماید، مردم با انگشتشان اشاره می کنند، می گویند: ما این آقا را در شهر دیده ایم، زیارتش کرده ایم، در جمکران دیده ایم، در حرم دیده ایم، در مکه دیده ایم، در مدینه دیده ایم، در نجف و کاظمین و کربلا و سامرا دیده ایم، و لکن نشناختیم.

پس این حدیث نیز می گوید: باب ملاقات و زیارت آقا امام زمان علیه السلام باز است؛ مردم حضرت را می بینند. باید کاری بکنند که حضرت را بشناسند. او امام آن هاست. با او سخن بگویند، از او تقاضا کنند و خواستی داشته باشند.

امام صادق علیه السلام درباره امام زمان علیه السلام می فرماید: «وَلَوْ أَدْرَكْتُهُ

لَخَدَمْتُهُ أَيَّامَ حَيَاتِي»^(۱)؛ من امام صادق اگر حیات و زندگی امام زمان علیه السلام را درک می کردم، خدمتکار امام زمان می شدم. در خدمتش بودم، در محضرش بودم و فرمان او را اجرا می کردم.

علامه مجلسی قدس سره در کتاب زاد المعاد می فرماید: دعای ندبه از امام صادق علیه السلام است. هفت مرتبه امام صادق علیه السلام به امام زمان علیه السلام می گوید: فدایت شوم: «بِنَفْسِي أَنْتَ مِنْ مُغَيَّبٍ لَمْ يَخُلْ مِنَّا، بِنَفْسِي أَنْتَ مِنْ نَارِحٍ مَا نَزَحَ عَنَّا، بِنَفْسِي أَنْتَ أُمَّيَّةٌ شَائِقٌ يَتَمَنَّى مِنْ مُؤْمِنٍ وَ مُؤْمِنَةٍ ذَكَرَا فَحَنَّا»^(۲)؛ به قربانت کردم یابن الحسن، جانم به فدایت ای غایب گشته ای که «لَمْ يَخُلْ مِنَّا»: از ما جمعیت بیرون نیستی؛ در میان ما مردمی و در میان ما مردم زندگی می کنی. جانم به فدایت یابن الحسن، ای آقای که ما تو را دور می پنداریم، ولی «ما نَزَحَ عَنَّا»: تو از ما دور نیستی.

این جملات نیز تأیید این مطلب است که غیبت امام زمان به این معنا نیست که امام زمان در کوه هاست، امام زمان در بیابان هاست، امام زمان در دور دست هاست و امام زمان از ما فاصله دارد و ما او را نمی توانیم زیارت بکنیم.

نزدیک تر از قلب منی با من مهجور

دوری ز من است و ز تو ما را گله ای نیست

فضیلت صلوات

ص: ۳۸

۱- بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۱۴۸ .

۲- بحار الانوار، ج ۹۹، ص ۱۰۸؛ مفاتیح الجنان، دعای ندبه .

زنبور عسل آمد خدمت پیغمبر صلی الله علیه وآله وسلم و گفت: یا رسول الله! من مقداری عسل تهیه کرده ام، وصی تان امیر المؤمنین علیه السلام را بفرستید بیاورد. پیغمبر اکرم به زنبور عسل فرمودند: شما روی گل ها و گیاهان تلخ می نشینید؟ گفت: بله یا رسول الله! فرمودند: شما با این که از گل ها و گیاهان تلخ استفاده می کنید چگونه گیاهان و گل های تلخ تبدیل به عسل شیرین می شود؟ عرضه داشت یا رسول الله، خدا ذکری به ما یاد داده است که وقتی آن ذکر را بر زبان جاری می کنیم آن تلخی تبدیل به حلاوت و شیرینی و عسل می شود. آن ذکر چیست؟ صلوات بر محمد و آل محمد.

اتِّفَاقاً زِيَارَتِ جَامِعِهِ كَبِيرِهِ هَمِ هَمِينَ حَرْفِ رَا مِي زَنْد: «وَجَعَلَ صَلَوَاتِنَا عَلَيْكُمْ وَ مَا حَصَّنَا بِهِ مِنْ وِلَايَتِكُمْ طَيِّباً لِحَلْقِنَا وَ طَهَارَةً لِّأَنْفُسِنَا وَ تَزْكِيَةً لَنَا وَ كَفَّارَةً لِّذُنُوبِنَا» (۱).

یکی از آثار صلوات این است که اخلاق بد و تند و گل و گیاه تلخ درون ما را نیز شیرین می کند. هر کس می خواهد اخلاقتش شیرین بشود مداومت بر ذکر نورانی صلوات بر محمد و آل محمد بکند.

در روایتی آمده است: «قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: مَنْ رَأَى أَوْلَادِي

ص: ۳۹

۱- وصلوات و درود ما بر شما را حکم گردانید و آنچه را که مخصوص ما کرد از نعمت ولایت شما، برای نیکویی فطرت و خلقت ما و پاکی نفوس ما و تزکیه و پاکیزگی (روح) ما (از علایق دنیوی) و کفاره گناهان ماست.» مفاتیح الجنان، زیارت جامعه کبیره .

فَصَيِّمِي عَلَيَّ يَزِيدُهُ اللَّهُ تَعَالَى فِي السَّمْعِ وَ الْبَصِيرِ» (۱) پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله وسلم فرمود: هر کس بچه های مرا ببیند، سادات را ببیند، نگاهش به ذریه من بیفتد، بعد از نگاه کردن صلوات بر من و آل من بفرستد، هم چشم ظاهری و هم چشم باطنی، هم گوش ظاهری و هم گوش دل او قوی می شود. نور چشمش و شنوایی گوشش نور چشم دل و شنوایی گوش دلش قوی تر می شود. بنابراین هر کس می خواهد هم چشم و گوش ظاهرش و هم چشم و گوش درونش قوی تر بشود هر وقت بچه سیدها را دید صلوات بر محمد و آل محمد بفرستد.

امروز امیر در میخانه تویی تو

فریادرس این دل دیوانه تویی تو

مرغ دل ما را که به کس رام نگردد

آرام تویی دام تویی دانه تویی تو

ص: ۴۰

۱- وقایع الایام مرحوم خیابانی، ج صیام .

قَالَ اللَّهُ الْحَكِيمُ فِي مُحْكَمِ كِتَابِهِ الْكَرِيمِ أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَصْبِرُوا وَصَابِرُوا وَرَابِطُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ» (۱) ثُمَّ قَالَ الْحُسَيْنُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: «أَنَا قَتِيلُ الْعَبْرَةِ لَا يَذْكُرُنِي مُؤْمِنٌ إِلَّا اسْتَعْبَرَ» (۲).

فرمان قرآن به رابطه با امام زمان علیه السلام

خدای مَنان در سوره مبارکه آل عمران به مؤمنین چهار فرمان می دهد: اولین فرمان خدای مَنان، ثبات قدم و مقاوم بودن در انجام واجبات و ترک گناه است. دومین فرمان خدای مَنان،

ص: ۴۱

۱- سوره آل عمران، آیه ۲۰۰.

۲- من کشته اشکم، هیچ مؤمنی مرا یاد نمی کند جز این که اشکش جاری می شود.» بحارالانوار، ج ۴۴، ص ۲۸۴.

دعوت کردن یکدیگر به صبر و استقامت و شکیبایی در مصائب و حوادث است؛ «یا ایُّهَا الَّذِینَ اٰمَنُوا اصْبِرُوا وَ صَابِرُوا».

سومین فرمان خدای منان این است: «وَ رَابِطُوا»؛ یعنی رابطه برقرار بکنید، با چه کسی رابطه برقرار کنیم؟ در بعضی از احادیث و روایت این گونه وارد شده است: «رَابِطُوا عَلَی الْاِئِمَّةِ»^(۱)؛ با امامان معصوم رابطه برقرار کنید. در بعضی از احادیث و روایات این گونه وارد شده است: «رَابِطُوا اِمَامَکُمْ»^(۲)؛ با امامتان همیشه در ربط باشید.

در یک روایت وارد شده است: «رَابِطُوا مَعَ الْمَهْدِیِّ عَلَیهِ السَّلَام»^(۳)؛ با حضرت مهدی آقا امام زمان علیه السلام رابطه برقرار کنید. پس خود این آیه مبارکه فرمان به رابطه می دهد. راستی اگر ارتباط ممکن نبود آیا خدای منان فرمان به امر محال و غیر ممکن می داد؟ می فرماید: رَابِطُوا؛ با امام زمان علیه السلام در رابطه باشید؟

فرمان چهارم، «وَ اتَّقُوا اللّٰهَ» است که برای حفاظت و حراست از ارتباط است؛ چون ممکن است انسان رابطه برقرار کند، اما بر اثر بی تقوایی و گناه رابطه قیچی شود و بریده گردد. لذا می فرماید: وَ اتَّقُوا اللّٰهَ؛ حواستان جمع باشد تا رابطه از بین نرود و در کلاس خویشتن داری از گناه قوی باشید.

ص: ۴۲

۱- بحارالانوار، ج ۲۴، ص ۲۲۱.

۲- بحارالانوار، ج ۲۴، ص ۲۱۹.

۳- رَابِطُوا اِمَامَکُمُ الْمُنْتَظَرُ، «غیبت نعمانی، ص ۱۹۹».

خدای مَنان در این آیه به من و شما فرمان رابطه می دهد. لازم نیست به امام زمان علیه السلام فرمان رابطه بدهد. چرا؟ معلّم البشر، خواجه نصیرالدین طوسی، سه جمله بس ظریف و جالب و زیبا در تجرید الکلامش دارد که مرحوم علامه حلّی آن را در «شرح تجرید» شرح فرموده است.

خواجه وقتی به باب امام زمان علیه السلام می رسد سه جمله دارد: جمله اول این است: «وَجُودُهُ لُطْفٌ»؛ خدای مَنان یک لطفی برای خودش واجب کرده است و آن این است که امام کامل جامع حکیم مهربانی را برای من و شما بیافریند. خدا می گوید: من یک تکلیفی داشتم؛ خودم بر خودم واجب کردم، نه این که شما بر من واجب بکنید؛ «كَتَبَ عَلَي نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ»^(۱) بر خودم واجب کردم که امام زمانی را بیافرینم و من این کار را کردم. «وَتَصَيَّرُفُهُ لُطْفٌ آخَرٌ». امام زمان از جانب خدا یک وظیفه دارد. وظیفه امام زمان از جانب خدا این است که در عالم خلقت و جهان آفرینش تصرف کند و به فریاد شیعه برسد، معضلات و مشکلات را از مسیر شیعه بردارد. امام زمان علیه السلام هم که مشغول کار است.

ص: ۴۳

۱- رحمت (و بخشش) را بر خود حتم کرده است. «سوره انعام، آیه ۱۲» .

حضرت برای شیخ مفید توقیعی نوشته و فرستاده اند که خیلی جالب و زیباست. دو سه جمله اش چنین است: «إِنَّا غَيْرُ مُهْمَلِينَ لِمُرَاعَاتِكُمْ وَ لَا نَاسِينَ لِذِكْرِكُمْ وَ لَوْلَا ذَلِكَ لَنَزَلَ بِكُمْ الْأَلَوَاءُ وَ اضْطَلَمَكُمُ الْأَعْدَاءُ»^(۱)؛ شیخ مفید! ما حقوق تو و دوستانمان را هیچ گاه مهمل و معطل نمی گذاریم، که آن ها را رها کنیم و بگوییم بروند سراغ کار خودشان. نه، ما هیچ گاه شیعه را فراموش نمی کنیم، همیشه به یاد شیعه هستیم. ما اگر انقلابی داریم به خاطر یاد امام زمان علیه السلام است، اگر دنیا زورش به ما نرسد و نمی رسد به خاطر گوشه چشم امام زمان علیه السلام است.

از یکی از اساتیدمان که رابطه با بیت حضرت امام قدس سره داشت این جریان را شنیدم. فرمودند: قبل از پیروزی انقلاب عدّه ای از سران انقلاب جمع شدند و گفتند: بالاخره حکومت وقت اعلام کرده است که مردم از ۴ بعد از ظهر به بعد بیرون نیایند؛ حکومت، حکومت نظامی است. ابوذر زمان، حضرت آیه الله طالقانی - رضوان الله علیه - و دیگران بودند، همه بالاتفاق به این نتیجه رسیدند که مردم از خانه ها بیرون نیایند. گفتند: این اتفاق رأی ماست، حالا این نظر را خدمت امام هم بگوییم.

نظرشان را خدمت امام گفتند. امام فرمودند: به من اجازه بدهید بروم و برگردم جواب را عرض می کنم. امام برخاستند

ص: ۴۴

۱- بحارالانوار، ج ۵۳، ص ۱۷۵ و احتجاج طبرسی، ج ۲، ص ۴۹۷.

تشریف بردند. آن شخصی که با استاد ما در رابطه بود پشت در اطاق امام می ماند. امام تشریف می برند درون اطاق، فکر کنند و تصمیم بگیرند. حس کنجکاوی آن شخص تحریک می شود. خوب که گوش می دهد می بیند امام در درون اطاق مشغول راز و نیاز و سخن گفتن با کسی است. در صورتی که در اطاق کسی نبود. می گفت: دیدم امام دائم می گوید: یا بن الحسن! امام زمان! تو به من فرمودی برو ایران، من آمدم. حالا- باید چه کنم؟ تکلیف چیست؟ بعد از مدتی از اطاق بیرون آمدند و فرمودند: به مردم بگویید: بریزند در خیابان ها، در خانه نمانند، بر خلاف رأی و نظریه همه. اگر آن روز همه بیرون نمی آمدند ده ها هزار نفر کشته می شدند، انقلاب ما هم در نطفه خفه می شد. این فکر را چه کسی به امام القا می کند؟ امام زمان علیه السلام.

فرمود: ما شما شیعیان را فراموش نمی کنیم، اگر بنا بود که ما شما را واگذار و فراموش کنیم، بلا بعد از بلا بر شما وارد و نازل می شد. بلا شما را می پیچاند و استخوان های شما را خرد می کرد و در هم می شکست. اگر می بینید مستقل و با عزت و با شرافت و با شکست ناپذیری روی پای خود ایستاده اید، به خاطر گوشه چشم من امام زمان است که به شما کردم و می کنم.

ایران کشور ماست

حاج شیخ اسماعیل نمازی شاهرودی، وقتی با همراهانشان در مکه راه را گم می کنند، قبرهایشان را می کنند که هر کسی زودتر

مرد در قبر دفنش کنند. یکمتر تبه می بینند یک قطار شتری پیدا شد. یک آقایی هم افسار قطار شتر را گرفته و می آید. همه خوشحال می شوند و می گویند: الحمدلله نجات پیدا کردیم. دارند به فریادمان می رسند. آن آقا آب و غذا و آذوقه و همه وسائل و امکانات را آورده بود. بعد هم فرمودند: سوار مینی بوستان بشوید و از این مسیر حرکت کنید. حاج محمود، راننده ماشین می گوید: گفتم: وسیله ما بنزینی ندارد، چگونه می توانیم حرکت کنیم؟ حضرت فرمودند: یا علی حاج محمود، سوار شو و پشت فرمان بنشین، کارت نباشد.

حاج محمود رفت پشت فرمان، مسافری سوار شدند، آقا کنار من نشستند، با حضرت هم صندلی شدیم، حالا حضرت را نمی شناسم، مشغول صحبت شدیم. می گوید: من به آقا عرض کردم: آقا جان در ایران، ما هندوانه را بار بار به خانه هایمان می آوریم، در این عربستان هندوانه را قاچ قاچ می فروشند. یک قاچ را می گویند یک ریال که معادل ۲۵۰ تومان است. گفتم در ایران ما انواع نان های عالی داریم، اما در عربستان اصلاً ما نمی توانیم نان را بخوریم. در ایران ما آب عالی و فراوان است، اما این عربستان آب هم ندارند. باید آب را نیز از جاهای دیگر بخرند. (۱)

ص: ۴۶

۱- در مکه بطری های آب در هتل ها می آورند و می گویند: از آب های هتل مصرف نکنید، این آب های شرب و آشامیدنی نیست. بطری های را اگر نگاه کنید نوشته است «آبار علی». آبار جمع بئر است، یعنی چاه ها. یعنی مردم! این آب هایی هم که ما به شما می دهیم از چاه هایی است که علی علیه السلام در مدینه حفر کرده است. آبار علی یعنی چاه ها و قنواتی است که امیرالمؤمنین علیه السلام حفر کرده اند؛ یعنی سر سفره ولایت نشسته اند، باز هم کفران نعمت می کنند.

می گوید: همین طور داشتم برای آقا می گفتم و مشغول صحبت بودیم، حضرت فرمودند: ایران کشور ماست. ما به مردم ایران توجه داریم، لذا در وفور و کثرت نعمت بسر می برند. می گفت: من هنوز متوجه نبودم که با حضرت هم صحبت هستم، بعد از این که آقا غایب شدند تازه فهمیدم که من ساعاتی را در کنار آقا امام زمان علیه السلام نشسته بودم.

بررسی نامه اعمال شیعیان

امام زمان علیه السلام کارش را انجام می دهد. به عنوان نمونه بگویم: دوشنبه ها و پنج شنبه ها نامه عمل من و شما خدمت حضرت می رسد. حضرت نامه اعمال را نگاه می کند، اگر گناهی و خلافی وجود دارد حضرت شروع می کنند به گریه کردن. بعد از گریه برای من و شما استغفار می کنند؛ می فرمایند: خدایا از آن ها در گذر و اگر کارهای عالی و خوب انجام دادیم حضرت برایمان دعا می کنند و تشکر و سپاس.

در اوایل طلبگی استادمان به ما یاد می داد؛ می فرمود: لا اقل دوشنبه ها و پنج شنبه ها قبل از غروب ده دقیقه بنشین و به یاد حضرت باش تا نامه عملت که به دست حضرت می رسد لا اقل حضرت ببیند آخر و پایان نامه نوشته شده است: «سَلَامٌ عَلٰی آل

یس، اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ یا دَاعِیَ اللّٰهِ وَ رَبَّانِیَّ آیَاتِهِ» (۱) آن ده دقیقه را بنشین و به یاد حضرت باش.

«وَ تَصِیْرُهُ لَطْفٌ آخِرٌ»؛ امام زمان لطف می کند، عنایت می کند، شما خیال می کنید امام زمان من و شما را به حال خودمان رها کرده است؟ وَاللّٰهِ این گونه نیست، بِاللّٰهِ این گونه نیست.

تربیت کننده جهان

خدمت حضرت آیت الله بهاءالدینی - رضوان الله تعالی علیه - بودیم، یکی از رفقا سؤال کرد آقا! در زیارت آل یس آمده است: «اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ یا دَاعِیَ اللّٰهِ وَ رَبَّانِیَّ آیَاتِهِ»: سلام بر تو ای دعوت کننده انسان ها به خدا و سلام بر تو ای ربّانی آیات خدا. این «رَبَّانِیَّ آیَاتِهِ» یعنی چه؟ من اوّل یک معنای عادی و سر و ساده برایش بگویم:

خدای منّان یک آیات جسمانی دارد و یک آیات ربّانی. ما تمام آیات ربّانی را، تمام علمای ربّانی را، تمام آثار ربّانی را وقتی در کنار امام زمان علیه السلام می گذاریم همه هیچ هستند. او به تنهایی نشانه تمام عیار و کامل و جامع ربّانی آیات خداست. سخنش بوی خدا می دهد؛ نمازش بوی خدا می دهد؛ «اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ حِیْنَ تُصَلِّی . قنوتش بوی خدا می دهد؛ «وَ تَقُنُّت». رکوعش بوی خدا می دهد؛ «وَ حِیْنَ تَرْکَع». سجودش بوی خدا می دهد؛ «وَ تَسْجُد». نگاهش بوی خدا می دهد. نشستش، برخاستنش، خوردنش، آشامیدنش،

ص: ۴۸

مناجاتش و همه چیزش ربّانیت. سر تا پا بوی خدا می دهد. اگر بابا طاهر آمده می گوید:

به صحرا بنگرم صحرا تو بینم

به دریا بنگرم دریا تو بینم

ما نسبت به امام زمان علیه السلام بالاترش را می گوئیم. می گوئیم: امام زمان چنان فانی در حضرت ربّ العالمین شده است که باید بگوئیم:

اگر دل دلبره دلبر کدومه

وگر دلبر دله دل را چه نومه

دل و دلبر به هم آمیته وینم

ندونم دل که و دلبر کدومه

«إِنَّ لَنَا مَعَ اللَّهِ حَالَاتٍ نَحْنُ فِي تِلْكَ الْحَالَاتِ هَيَّوْ وَهُيَوُ نَحْنُ وَ مَعَ ذَاتِكَ هُوَ هُوَ وَ نَحْنُ نَحْنُ» (۱) ترجمه نمی کنم فقط متن عربی را خواندم. مطلب درست است. این معنی ساده «رَبَّانِي آیاتِهِ».

امّا معنایی که حضرت آیت الله بهاءالدینی فرمودند: «رَبَّانِي آیاتِهِ» یعنی مرَبِّي نفوس، یعنی تربیت کننده جهان، یعنی تربیت کننده انسان و غیر انسان امام زمان علیه السلام است. او مشغول تربیت من و شماست. حالا من نفهمم، با خبر باشم یا با خبر نباشم. به عنوان نمونه برای تأیید این معنا این جریان را برایتان بگویم:

ص: ۴۹

مرحوم شیخ عبدالکریم حامد قزوینی، اهل قزوین بودند. بعد پدرشان کوچ کردند به تهران و ایشان بزرگ شده تهران بودند، بعد هم ایشان به مشهد منتقل شد و به رحمت خدا رفت. انسان عجیبی بود. من در همه عمرم در میان اولیا و کملین یک نفر را دیدم که نمازش را بس عجیب و برجسته می خواند. او شیخ عبدالکریم حامد بود. وقتی بعد از نماز وارد اطاقش می شدیم می دیدیم یک نوری دارد می آید و ما را از زمین بلند می کند، مثل این که می خواهیم پرواز کنیم. می گفتیم: یعنی چه؟ آرام بگیر، بنشین، این چه حالتی است، می فهمیدیم که برای نماز ایشان است. نماز عجیبی می خواند. نشسته بودیم گاهی یک موش چاق و چله ای می آمد درون اطاق ایشان گردش می کرد و می رفت. ما تعجب می کردیم، ایشان می خندید و می فرمود: تعجب می کنید؟ من با این موش ها قرارداد بسته ام؛ به آن ها گفته ام لحاف و تشک مرا پاره نکنید، فضله موش نیندازید، من هم برایتان تله نمی گذارم. آن ها به قراردادشان عمل کردند، من هم عمل کردم. می شود؟ راه دارد که انسان به این جا هم برسد؟ «قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ يَخْشَعُ لَهُ كُلُّ شَيْءٍ حَتَّى هَوَامِ الْأَرْضِ وَ سَبَاعِهَا وَ طَيْرِ السَّمَاءِ»^(۱): امام صادق علیه السلام فرمود: همه چیز در برابر مؤمن خاشع و مطیع است، حتی پرندهگان آسمان و جنبدگان زمین. من بنده خدا نیستم،

ص: ۵۰

من اگر عبدالله بشوم بین جهان عبد من هست یا نیست!؟

مرحوم آیت الله اشراقی برای حضرت آیت الله بهاءالدینی تعریف کرده بودند: آن شبی که ما در مدرسه ای که امام زندگی می کردند با امام بودیم، به ما خبر دادند بختیار یک قشون و لشکری آماده کرده است و می خواهد بیاید مدرسه ما را بگیرد. من و پسر امام مضطرب و نگران خوابمان نمی برد، تا نزدیک نماز شب امام شد، امام راحت استراحت کرده بود. امام برای نماز شبشان برخاستند. دیدند من و حاج سید احمد آقا بیداریم. یک نگاهی کرد به ما و فرمود: الآن چه وقت شب است که شما بیدارید؟ تا این جمله را گفت: آقا حاج سید احمد یک طرف افتاد و من هم یک طرف افتادم. نزدیک بود نماز صبحمان قضا بشود. با یک گفتن، در وجود ما تصرف ولایی کرد. انسان می تواند به این جاها برسد.

مرحوم شیخ عبدالکریم حامد - رضوان الله تعالی علیه - خانه نداشت، مستأجر بود، ذکری می دهد به یکی از شاگردانش و می فرماید: برو برای ما خانه بگیر. شاگرد غسل می کند، لباس نظیف و نو به تن می کند، سه روز مشغول ذکر می شود، روز سوم که فرا می رسد یک مکاشفه ای برای شاگرد می شود. - من این قضیه را، هم از مرحوم حامد و هم از شاگرد مرحوم حامد، از هر دو شنیدم. - در عالم مکاشفه بیمارستانی می بیند و مریض های فراوانی که روی تخت های بیمارستان خوابیده اند. این بیمارستان پرستارانی دارد که به مریض های این بیمارستان رسیدگی می کنند.

ص: ۵۱

وقتی نگاه می کند می بیند رئیس بیمارستان به طرفش می آید، لباس پزشکی هم به تن دارد. نگاه می کند که بیند رئیس این بیمارستان کیست؟ یک وقت متوجه می شود که رئیس این بیمارستان آقا امام زمان علیه السلام است. حضرت تشریف می آورند به این آقا می رسند و می فرماید: ما به شیخ عبدالکریم حامد خانه نمی دهیم؛ زیرا اگر خانه بدهیم از منزل بیرون نمی آید و به مریضان نمی رسد. از این جریان نتیجه می گیریم که حضرات مشغول تربیت نفوسند و بیماران را فراموش نکرده اند و تصرفاتی در عالم دارند.

فرمان به ارتباط

جمله سؤم خواجه نصیرالدین طوسی این است: «وَ غَیْبَتُهُ مِنَّا». غیبت امام زمان علیه السلام از ماست. چون غیبت امام زمان علیه السلام از ما هست و خدا می دانست که ما به تکلیف و وظیفه مان عمل نمی کنیم آمد و فرمود: «یا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اصْبِرُوا وَ صَابِرُوا وَ رَابِطُوا»، شما بی ربطید، شما رابطه را بریده اید، بیاید با حجت خدا حضرت مهدی آقا امام زمان علیه السلام رابطه برقرار کنید. به امام زمان علیه السلام نمی گوید برو با مردم رابطه برقرار بکن. امام زمان می گوید: من از قلب مردم به مردم نزدیک تر هستم.

نزدیک تر از قلب منی با من مهجور

دوری ز من است و ز تو ما را گله ای نیست

«رَابِطُوا»؛ شما بیاید رابطه برقرار کنید. پس قرآن هم

می فرماید: مقصّر شماید که بی ربطید و هم فرمان به ارتباط را صادر می کند.

ای پادشه خوبان داد از غم تنهایی

دل بی تو به جان آمد وقت است که باز آیی

ای ذکر توأم درمان در بستر بیماری

وی یاد توأم مونس در گوشه تنهایی

ص: ۵۳

قال الله الحكيم في محكم كتابه الكريم و مبرم خطابه العظيم، اعوذ بالله من الشيطان الرجيم: «يا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اصْبِرُوا وَ صَابِرُوا وَ رَابِطُوا وَ اتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ» (۱) ثم قال مولانا المهدي عليه الصلاه والسلام. «يا اَبَا الْحَسَنِ مَا الَّذِي بَطَأَ بِكَ عَنَّا اِلَى الْاَنِّ فَقَدْ كُنَّا نَتَوَقَّعُكَ لَيْلًا وَ نَهَارًا» (۲).

چرا امام زمان عليه السلام را نمی بینیم؟

روز جمعه به تعبیر احادیث و روایات تعلق به امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف دارد. چون امام زمان علیه السلام وقتی ظهور کند همه عقول جمع می شود، همه احزاب نابود می شوند، همه مکتب ها و

ص: ۵۴

۱- سوره آل عمران، آیه ۲۰۰ .

۲- تبصره الولی، سید هاشم بحرانی .

مذهب‌ها مضمحل می‌گردند و تمام جهان تحت حکومت واحده حضرت مهدی علیه السلام قرار می‌گیرند. لذا روز جمعه به نام نامی حضرت مهدی علیه السلام اختصاص پیدا کرده است.

آیا در عصر و زمان غیبت عمومی ممکن است انسانی امام را ببیند. یک مطلب غلط به ذهن خیلی از افراد رفته است و آن مطلب این است که غیبت را به معنای ندیدن امام زمان برای ما معنا کرده‌اند. وقتی که ما می‌شنویم امام زمان غایب است، یعنی او را نمی‌بینیم. غایب بودن مساوی با ندیدن است. وقتی ما به روایات زیادی که در باب حضرت مهدی علیه السلام است مراجعه می‌کنیم، به عنوان نمونه یک روایت پیدا نمی‌کنید که غیبت به معنای ندیدن امام زمان علیه السلام باشد. بر عکس، روایات، غیبت را این گونه معنی کرده‌اند: امام زمان را می‌بینیم، ولی نمی‌شناسیم.

در کتاب مکیال المکارم، شباهت‌هایی که امام زمان علیه السلام به انبیا دارد مورد بررسی و تحلیل قرار گرفته است. وقتی امام زمان علیه السلام ظهور می‌کند، می‌فرماید: «يَا مَعْشَرَ الْخَلَائِقِ أَلَا وَ مَنْ أَرَادَ أَنْ يَنْظُرَ إِلَى آدَمَ وَ شَيْثَ فَهَآ أَنَا ذَا آدَمَ وَ شَيْثَ، أَلَا وَ مَنْ أَرَادَ أَنْ يَنْظُرَ إِلَى نُوحٍ وَ وَلَدِهِ سَامَ فَهَآ أَنَا ذَا نُوحٍ وَ سَامَ، أَلَا وَ مَنْ أَرَادَ أَنْ يَنْظُرَ إِلَى إِبْرَاهِيمَ وَ إِسْمَاعِيلَ فَهَآ أَنَا ذَا إِبْرَاهِيمَ وَ إِسْمَاعِيلَ، أَلَا وَ مَنْ أَرَادَ أَنْ يَنْظُرَ إِلَى مُوسَى وَ يُوشَعَ، فَهَآ أَنَا ذَا مُوسَى وَ يُوشَعَ، أَلَا وَ مَنْ أَرَادَ أَنْ يَنْظُرَ إِلَى عِيسَى وَ شَمْعُونَ فَهَآ أَنَا ذَا عِيسَى وَ شَمْعُونَ...»^(۱) یعنی هر کس دنبال

ص: ۵۵

آدم می گردد، ابراهیم را می خواهد، موسی را طالب است، یا خواهان عیسی و همه انبیاء علیهم السلام است، من آدم هستم، من موسی هستم، من ابراهیم هستم، من عیسی هستم، من یوسف هستم، من یونس هستم... . تمام کمالات انبیا در وجود امام زمان علیه السلام خلاصه می شود تا می رسد به حضرت یوسف که امام زمان علیه السلام چه شباهتی با حضرت یوسف دارد. در وجه تشابه امام زمان علیه السلام با حضرت یوسف، چندین روایت آمده است. امام صادق علیه السلام فرمود: برادران حضرت یوسف وارد بر یوسف شدند، ولی یوسف را نشناختند. چرا نشناختند؟ در حدیث آمده است: چون آن ها گناهکار بودند، چون زنگار گناه روی قلب آن ها نشسته بود.

فرمودند: «اتَّقُوا فِرَاسَةَ الْمُؤْمِنِ فَإِنَّهُ يَنْظُرُ بِنُورِ اللَّهِ»^(۱)؛ از زیرکی مؤمن بترس، گمان نکن سر مؤمن کلاه می گذاری، در خیلی از جاها می فهمد به رخ مبارک نمی آورد و خودش را به تغافل می زند. مؤمن با نور الهی نگاه می کند. اگر انسان گناه کرد آن نور می رود. «إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّلْمُتَوَسِّمِينَ»^(۲)؛ شخصی که علامت ولایت و علامت ایمان و تقوی در وجودش باشد از آثار و نشانه ها به مؤثر پی می برد، به مطالب و حقایق پی می برد.

برادران یوسف، یوسف را نشناختند، ولی یوسف آن ها را شناخت. از آن ها سؤال کرد، با یوسف چه کردید؟ که به تدریج با

ص: ۵۶

۱- بحار الانوار، ج ۲۴، ص ۱۲۳.

۲- در این (سرگذشت عبرت انگیز)، نشانه هایی است برای هوشیاران! «سوره حجر، آیه ۷۵.

سؤال کردن آن‌ها را بیدار کرد. گفتند: «أَإِنَّكَ لَأَنْتَ يُوسُفَ قَالَ أَنَا يُوسُفُ» (۱).

من یوسفم. یوسف آن‌ها را شناخت، ولی آن‌ها یوسف را نمی‌شناختند. امام صادق علیه السلام فرمود: امام زمان مردم را می‌شناسند، اما مردم با این که او را می‌بینند نمی‌شناسند. پس همه ما حضرت را دیده ایم و می‌بینیم. مهم این است که او را بشناسیم.

در بعضی روایات آمده است: وقتی امام زمان علیه السلام ظهور بفرمایند، مردم می‌گویند: عجب! این آقا در مجلس ما آمده بود. این آقا را در کوچه و خیابان دیده بودیم. غیبت بدین معناست که حضرت را می‌بینیم، ولی نمی‌شناسیم، چه کنیم او را بشناسیم؟ چه کنیم با او مرتبط بشویم؟

علت عدم ربط ما با امام زمان علیه السلام

در سه روایت از امام زمان علیه السلام به شمس و خورشید در پس پرده ابر تعبیر شده است. مرحوم علامه مجلسی حدیث را در بحار الانوار، جلد امام زمان می‌آورد که هشت لطیفه عالی از آن استفاده می‌کند.

یکی از لطائفش این است: در برخی از شهرها خورشید قابل رؤیت نیست و در بعضی از شهرها که هوا صاف است می‌توان خورشید را مشاهده کرد. نتیجه می‌گیرد که امام زمان برای بعضی

ص: ۵۷

از دل‌ها ناآشناست، ابر گناه قلب آن‌ها را گرفته است، بنابراین نمی‌توانند حضرت را ببینند و بشناسند، ولی بعضی از دل‌ها همچون آینه صاف و زلال است.

آینه شو جمال پری طلعتان طلب

جاروب کن تو خانه را سپس میهمان طلب

علی بن مهزیار

مرحوم سید هاشم بحرانی کتابی دارد به نام «تبصره الولی فی من رای القائم المهدی علیه السلام». پنجاه و پنج داستان از کسانی که محضر شریف حضرت رسیده‌اند را نقل می‌کند. یکی از آن‌ها جریان علی ابن مهزیار است که همه می‌دانیم. بیست سفر به مکه رفت در سفر بیستم خدمت حضرت رسید. وقتی که قاصد آمد علی بن مهزیار را ببرد، از علی ابن مهزیار - که کنیه اش ابوالحسن بود - سؤال کرد «یا ابا الحسن ما الذی تُرید؟» دنبال چه می‌گردی؟ چه می‌خواهی؟ به قاصد امام زمان علیه السلام عرض کرد: «أریدُ الإمامَ المَحجُوبَ عَنِ الْعَالَمِ»: من دنبال امامی می‌گردم که محجوب و غایب از دیدگان عالم است. مردم او را نمی‌بینند و در پس پرده غیبت بسر می‌برد. قاصد گفت: جواب غلطی دادی. فرمود: «وَمَا هُوَ الْمَحجُوبُ عَنِ الْعَالَمِ وَ لَکِن حَاجِبُهُ سُوءُ أَعْمَالِکُمْ»: چه کسی می‌گوید حضرت محجوب از عالم است؟! اعمال بد شما او را محجوب کرده است، مگر کسی را سراغ داریم که ظاهرتر و روشن‌تر از امام زمان علیه السلام باشد. امام زمان حاضر است، من غایبم.

گفتم: که روی خوبت از من چرا نهان است

گفتا: تو خود حجابی ورنه رخم عیان است

گفتم: که از که پرسم جانا نشان کویت

گفتا: نشان چه پرسی، آن کوی بی نشان است

گفتم: مرا غم تو خوش تر ز شادمانی است

گفتا: که در ره ما غم نیز شادمان است

نزدیک تر از قلب منی با من مهجور

دوری ز من است و از تو ما را گله ای نیست

بی سرو صدا باید رفت. رمز شبانه می خواهد. اگر رمز شبانه را بلد نباشی در پادگان راحت نمی دهند. رمز سزی و کد مخصوص را باید بدانی، تا پیدایش کنی. «یا مُوسَى دَعْ نَفْسَكَ وَ تَعَالَ»^(۱): خودت را بگذار و بیا. اگر خودت هم بیایی که نمی شود. «تو خود حجاب خودی حافظ از میان برخیز». تا اظهار وجود می کنی، تا توجه به خویشتن داری، کی می توانی خدا را ببینی، خودبین هرگز ممکن نیست خدا و امام زمان بین شود.

گفتم: فراق تا کی؟ گفتا: که تا تو هستی

گفتم: نفس همین است گفتا: سخن همان است

از خودت باید دست برداری، گفت تا به خدا برسیم چقدر راه است؟ گفت یک قدم و آن این که یک قدم روی نفست بگذاری تا برسی.

ص: ۵۹

گفتم: که سوخت جانم از آتش نهانم

گفت: آن که سوخت او را کی ناله و فغان است

انسانی که سوخت، خاکستر و در حکم عدم می شود، تو هنوز شعله می زنی و اظهار وجود و هویت می کنی.

گفتم: که حاجتی هست گفتا: بخواه از ما

گفتم: غمم بیفزای گفتا: که رایگان است

گفتم: زفیض پذیر این نیمه جان که دارم

گفتا: نگاه دارش غمخانه نهان است

تو خودت را بساز، امام زمان به سراغت می آید. من خودم را بسازم یوسف مهدی به سراغم می آید. نه، بالاتر بگوییم، نمی آید سراغم، مگر جایی هم داریم که امام زمان نباشد؟ اگر داریم به من نشان بده. مگر نمی گوییم: خلیفه الله هر جا خدا احاطه علمی دارد، احاطه قدرت دارد، احاطه حیات دارد، امام زمان علیه السلام هم هست؟ او نمی آید به سراغت، تو برو به سراغش. «رابطوا» او ربط دارد من و شما باید ربط پیدا بکنیم.

قاصد، علی ابن مهزیار را آورد خدمت امام زمان علیه السلام. می گوید: وقتی می خواستیم وارد بر محضر امام زمان علیه السلام بشویم گفتم: اسبم را کجا بیندم؟ معلوم شد غیر از عشق حضرت چیز دیگری هم در دلش هست. امام زمان خیلی بزرگ و آقا است. شما اگر در خانه بزرگی را بزیند، بلافاصله در را به روی شما باز می کند. بیست سفر به عشق امام زمان رفته و شعارش این بوده است:

ص: ۶۰

در بیابان گر به شوق کعبه خواهی زد قدم

سرزنش ها گر کند خار مگیلان غم مخور

ولی امام زمان جوابش را ندهد؟! این به آقای ما نمی خورد. آقای ما خیلی سریع جواب می دهد. چطور شد؟ می گوید: اسبم را کجا بیندم! هنوز اسب در دلش هست، عجب! امام زمان گفته است بیا پیش من، تو هنوز اسب را فراموش نکردی؟! نکند قضیه رجل صابونی و امثال وی برای من هم پیش بیاید. قاصدین آمدند که او را خدمت حضرت ببرند، روی آب که می رفتند یکمرتبه دیدند در آب فرو رفت. گفتند: چه شد؟! گفت: شغل من صابون درست کردن است، یکدفعه به این فکر فرو رفتم که اگر باران بیاید صابون هایی که بر پشت بام گذاشتم خیس می شود. اگر می خواهی خدمت امام زمان برسی بگو: الله اکبر، پشت پا به همه چیز بزن.

علی ابن مهزیار می گوید: خدمت حضرت رسیدم، نشستم، اولین سؤال حضرت این بود: «یا ابا الحسن ما الّذی بطأ بِكَ عَنَّا اِلَى الْاَیْنِ»: راستی چه شد که تا الآن به نزد ما نیامدی؟ چرا تاخیر افتاد؟ نوزده سفر؟! «قَدْ كُنَّا نَتَوَقَّعُكَ لَيْلاً وَ نَهَاراً»: شب و روز ما منتظر تو بودیم! سال اول که آمدی منتظر تو بودیم که پیش ما بیایی، خُلق حضرت خلق الهی است. «لَوْ عَلِمَ الْمُدَبِّرُونَ كَيْفَ اشْتِيَاقِي بِهِمْ وَ اِنْتِظَارِي لَهُمْ لَمَاتُوا فِي شَوْقاً»^(۱): خدای منان می فرماید: آن هایی که

ص: ۶۱

پشت به من کردند اگر می دانستند که من چقدر به آن ها علاقه دارم و چقدر انتظارشان را می کشم از شوق و علاقه می مردند. امام زمان می گوید: من شب و روز منتظرت بودم. زبان حال حضرت به من و شما هم همین است. علی ابن مهزیار خصوصیت ندارد. منتظر همه ما هست. اصلاً به این جهان آمده برای این که ما را از تعلقات جدا کند و ببرد آن جایی که خودش هست.

غلام همت آنم که زیر چرخ کبود

ز هر چه رنگ تعلق پذیرد آزاد است

علی بن مهزیار می گوید: این جواب را دادم؛ گفتم: یا بن رسول الله! قاصد شما نیامد، سفر اول، دوم، سوم... تا این دفعه که سفر بیستم است. من که بلد نبودم بیایم. می گوید: حضرت سر مبارکشان را روی زمین انداختند و با انگشت شریفشان روی زمین خط می کشیدند. بعد سر مبارکشان را بالا کردند و فرمودند: قاصد نیامد؟! لا، جواب درستی ندادی.

«لَا وَ لَكِنَّكُمْ كَثَرْتُمْ الْأَمْوَالَ وَ تَجَبَّرْتُمْ عَلٰی ضَمِّ عَفَاءِ الْمُؤْمِنِينَ وَ قَطَعْتُمْ الرَّحِمَ الَّذِي بَيْنَكُمْ فَأَيُّ عُذْرٍ لَكُمْ؟ فَقُلْتُ التَّوْبَةَ التَّوْبَةَ الْإِقَالَهِ الْإِقَالَهِ.» (۱) سه حرکت و عمل شما باعث شده است که پیش ما نیاید:

۱ - «كثرتم الاموال»: دنبال دنیا هستید، دنبال مالی که باطنش مار است هستید، مالی که به آن تمایل پیدا کردید و شما را

ص: ۶۲

۱- دلائل الامامه؛ محمد بن جریر طبری، ص ۲۹۷.

منحرف کرده است. شما در شبانه روز چند ساعت برای دنیا وقت گذاشتید؟ آیا نیم ساعت هم برای امام زمان وقت گذاشته اید؟! وقتی که می خوابیم هم خواب چک های برگشته و سفته و معاملات و گرانی و ارزانی و بازار و دلار و امثال آن را می بینیم. بعد هم یک چند دقیقه دور هم جمع بشویم بگوییم: یا ابن الحسن، مهدی جان، کجایی؟ پسر فاطمه چرا نمی آیی؟ بیایید؟! می گوید: من آمدم تو که راهم ندادی، من پیش خودت هستم، تو اصلاً حرف مرا گوش نمی کنی.

آواز خدا همیشه در گوش دل است

کو دل که دهد گوش به آواز خدا

۲- تکبر، بزرگی، جباریت در برابر ضعیفان. منتهی هر انسانی به توان خودش. هر انسانی به زیر دستان خودش. ممکن است این تحکم و جباریت در محیط خانواده از سوی آقای خانواده باشد. تکبر، بزرگی، بزرگ بینی برای خداست. تو چه کاره بودی که تکبر ورزیدی؟

۳- قطع رحم کردی، برادر با برادر، فرزند با پدر، فامیل با فامیل. به فرموده امیرالمؤمنین علیه السلام: «الاقارب کالعقارب»؛ فامیل ها مثل عقرب می مانند، مرتب به هم نیش می زنند، تو چرا نیامدی؟ او می گوید: چرا کم آوردی؟ او می گوید: چرا این را نیاوردی. «وَقَطَعْتُمْ الرَّحِمَ الَّتِي بَيْنَكُمْ». این سه عامل باعث شده که ما را نمی شناسید و به محضر ما نمی آید.

ص: ۶۳

ناریان مر ناریان را طالبند

نوریان مر نوریان را جاذبند

باید نور بشویم تا خدمت نور برسیم. حضرت فرمودند: هم اکنون چه عذری داری؟ گفتم: آقا جان، مرا ببخش، آقا جان توبه، دیگر از این کارها نمی‌کنم. حضرت فرمودند: علی ابن مهزیار اگر استغفار شما برای همدیگر نبود ما رحمتان را از شما قطع می‌کردیم. لطف و عنایتان را از شما می‌بردیم. همین استغفار و مهربانی که نسبت به هم دارید سبب شده است که لطف ما به شما برسد.

خودمان را بسازیم، آن گاه بینیم که مثل سید عبد‌الکریم کفاش خدمت حضرت می‌رسیم یا نه؟!

دلبر این جاست و ما در طلبش حیرانیم

او تبسم زده بر ما که همه گریانیم

سوزش سینه یار است که ما می‌سوزیم

شعله قلب نگارست که ما سوزانیم

عطش عشق نگار است که ما عطشانیم

رأفت قلب نگارست که ما سیرانیم

ذکر ما کرده که ما ذکر مدامش آریم

روز و شب ورد ظهورش به دعا می‌خوانیم

او گل است ما همه خاریم ولی دلشادیم

بُن گلزار وفا خار گل قرآنیم

گل قرآنی زهرا به فدایت گردیم

ما که عمری است به یاد تو سر گردانیم

ص: ۶۵

قال الله الحكيم في محكم كتابه الكريم و مبرم خطابه العظيم اعوذ بالله من الشيطان الرجيم: «يا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اصْبِرُوا وَ صَابِرُوا وَ رَابِطُوا وَ اتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ». ثم قال مولانا الحسن العسكري عليه الصلاه والسلام «وَاللَّهِ لَيُغَيِّبَنَّ غَيْبَهُ لَا يَنْجُو فِيهَا مِنَ التَّهْلُكَةِ إِلَّا مَنْ يُتَّبِعُهُ اللَّهُ عَلَى الْقَوْلِ بِإِمَامَتِهِ وَ وَفَّقَهُ لِلدُّعَاءِ بِتَعْجِيلِ فُرْجِهِ» (۱).

در چهره مه رویان انوار تو می بینم

در لعل گهر باران گفتار تو می بینم

در مسجد و میخانه جویای تو می باشم

در کعبه و بتخانه اسرار تو می بینم

ص: ۶۷

هر جا که روم نالم چون بلبل شوریده

سر تاسر عالم را گلزار تو می بینم

گناه عامل دوری ما از امام زمان علیه السلام

وظیفه شیعه در زمان غیبت چیست؟ غیبت امام زمان در اثر گناه و معصیتی است که ما انجام داده ایم. مرحوم خواجه نصیر در باره امام زمان علیه السلام سه جمله زیبا دارد: «وَجُودُهُ لُطْفٌ وَ تَصَيَّرُهُ لُطْفٌ آخِرٌ وَ غَيْبَتُهُ مِنَّا» (۱)؛ در این جا سه لطف مورد بحث است: یکی مربوط به خداست، دیگری مربوط به امام زمان است و لطف سوم مربوط به شیعه است. اما لطفی که منسوب به خداست، این است که برای جهان امام بیافریند، برای جهان انسانی جامع و کامل و فردی که واسطه فیض و شمع گونه و شمع صفت باشد برای جهانیان خلق کند که خدا این کار را کرد و این لطف را خدا خودش بر خودش واجب کرده است. لطف دوم مربوط به امام زمان علیه السلام می شود که در دل ها و در جهان ماده و معنا تصرف کند و کار امامت خود را انجام بدهد که انجام می دهد. این لطف را نیز آن حضرت بر خویشان واجب نموده است.

اما لطف سوم این است که شیعه حضرت را بپذیرد، دوستان پیرو فرامین و نواهی امام زمان باشند؛ هر چه را او دوست دارد دوست بدانند و با هر چیزی که او دشمن است دشمن باشند. هر

ص: ۶۸

۱- وجود امام زمان علیه السلام لطفی است و تصرف او لطفی دیگر و غیبت آن حضرت از جانب ماست.

چه او می خواهد انجام دهند و هر چه را او اکراه دارد از آن منصرف بشوند. اما شیعه این کار را نکرد، لذا خواجه نصیر می فرماید: «و غیبه منّا». لطف سوم را ما انجام ندادیم، ما آماده پذیرایی و آماده پذیرش ورود امام زمان علیه السلام نشدیم.

حضرت آیةالله بهاءالدینی در یکی از جلسات خصوصی صحبت های جالبی می کردند. از جمله فرمودند: بدانید ما یک مهمان بسیار عزیزی داریم، این مهمان عزیز فرودگاه و منزلگاهش قلب ما، جان ما و دل ماست، حواستان باشد. کاری نکنید که آزرده اش کنید و از قلب و جان و دل شما بیرون برود. فرمودند: اسمش را هر چه می خواهید بگذار، که بنده این گونه بهره بردم که این میهمان عزیز امام زمان (عجل الله فرجه الشریف) می باشد.

بهار مردم

در یکی از زیارت ها از امام زمان علیه السلام به عنوان «ربیع الانام» یاد شده است: «السَّلَامُ عَلٰی رَبِیْعِ الْاَنَامِ»^(۱)؛ سلام بر بهار مردم. فصل بهار، فصل اعتدال است. فصل بهار حرارت تابستان را ندارد. فصل بهار سرما و سوز و گداز زمستان را ندارد. فصل بهار خزان و مردگی پاییز را ندارد. دل هر انسانی دارای چهار فصل است: یا در شدت شهوت؛ چه شهوت در کلام، چه شهوت در طعام، چه شهوت در دنیا و مسائل مادی. این دل، دل تابستانی است. به درد

ص: ۶۹

خدا و امام زمان علیه السلام نمی خورد. بعضی دل ها همیشه مثل زمستان، هوایی ابری، پر رعد و برق و سرد دارد. این دل، دل مرده است. دل زمستانی مثل زمینی می ماند که مرده است. این دل هم به درد نمی خورد. دل پاییزی پژمرده است. عشق ندارد، محبت ندارد، این دل هم فایده ای ندارد.

دلی ارزش دارد که معتدل باشد، از گناه و آلودگی و رذایل اخلاقی نجات پیدا کند و از مردگی خلاصی یابد. امام سجاده علیه السلام مناجاتی دارد به نام مناجات التائبین. (۱) در این مناجات که اولین مناجات هم هست می فرماید: «الْهِیَ اَلْبَسْتَنِی الْخَطَايَا ثَوْبَ مَيِّدَلَّتْنِی وَ جَلَلَنِی التَّبَاعُیْدُ مِنْكَ لِبَاسٍ مَسِيْكَتْنِی، وَ اَمَاتَ قَلْبِی عَظِيْمَ جِنَايَتِي، فَاحْيِهِ بِتَوْبِهِ مِنْكَ، يَا اَمَلِی وَ بُعِيْتِی وَ يَا سُوْلِی وَ مُتِيْتِی». (۲) خدایا! جنایت عظیم، گناه و رذایل اخلاقی، قلب مرا میرانده. قلب من دیگر احساس حیات نمی کند، دیگر نمی تواند حقایق و معارف را بگیرد.

می دانید بهار دل چیست؟ چه زمانی شکوفا می شود؟ چه

ص: ۷۰

-
- ۱- پانزده مناجات از امام چهارم زین العابدین علیه السلام است که هرکس بخواهد عشقش به خدا زیاد شود، هر که می خواهد از غیر خدا بریده شود، هر که می خواهد با خدا انس بگیرد مقید شود هر شبی یکی از این مناجات ها را بخواند
  - ۲- خدایا، خطا و گناهان مرا لباس خواری و ذلت پوشانده و دوری تو جامه عجز و بینوایی بر تنم انداخته و جنایت بزرگ (هوای نفس پرستی) مرا دل مرده ساخته است. پس با پذیرش توبه ام باز این دل مرده ام را زنده گردان، ای مقصد و مقصود و مطلوب و آرزوی من! « مناجات خمسہ عشر امام سجاده علیه السلام، مناجات التائبین؛ بحار الانوار، ج ۹۱، ص ۱۴۲.

زمانی غنچه و گل می دهد؟ هر زمانی که امام زمان (عجل الله فرجه الشریف) وارد این دل شود. «السلام علی ربیع الانام»؛ سلام بر بهار مردم؛ یعنی دل با وجود امام زمان علیه السلام بهار خواهد شد.

جزیره خضراء

این همه بحث راجع به جزیره خضراء می شود، جزیره خضراء کجاست؟ یکی می گوید: شرق عالم است، یکی می گوید: غرب عالم است، یکی می گوید: جزیره برموداست، عزیز دلم چرا این قدر ما گم و گنجیم؟!

گوهری کز صدف کون و مکان بیرون بود

طلب از گم شدگان لب دریا می کرد

عزیز دلم کنار دریایی، چرا دنبال امام زمان این طرف و آن طرف می گردی؟!

نزدیک تر از قلب منی با من مهجور

دوری ز من است وز تو ما را گله ای نیست

دنبال جزیره خضراء می گردی؟ اولاً آیا پیدایش کرده ای یا نه؟ بعد هم بر فرض پیدا کردن آیا می توانی بروی، یا نه؟ بعد از توانستن آیا امام زمان راحت می دهد، یا نه؟ این اشتباه است.

ای صفی دیدی که آخر یار اندر خانه بود

گشتنت گرد جهان افسانه بود

آن که جوید حرمش گو به سر کوی دل آی

نیست حاجت که کنی قطع بیابانی چند

یکی از دوستان از حضرت آیه‌الله بهجت در باره جزیره خضرا پرسید. حضرت آیه الله بهجت فرمودند: جزیره خضرا آن دلی است که امام زمان در آن تاب بیاورد. اگر امام زمان علیه السلام در دلت آمد، آن دل جزیره خضراست. مردم باید دور این دل بگردند. دنبال جزیره خضرا کجا می گردی؟! امام زمان همراه توست. چرا ما باید حضرت را منحصر و محصور در آن جا کنیم؟! یقینا بدانید که امام زمان علیه السلام از رگ گردن به من و تو نزدیک تر است.

«و غیبه منّا». ما حرکت نداشتیم. ما لطف را قبول نکردیم. امام زمان علیه السلام در آن توفیق شریف که به شیخ مفید نوشتند، فرمودند: می دانید چرا شما مرا نمی بینید؟ یا می بینید اما نمی شناسید؟ این به خاطر آن عهد سلفی بود که قدم‌ها انجام دادند، شما ترکش کردید، آن‌ها وابسته به ما بودند و به در خانه ما می آمدند، اما شما به مرحله ای رسیدید که کم کم احساس استقلال کردید. من نمی خواهم در این جا پرده برداری بکنم که ما چه کردیم که از شرمندگی باید سر به زیر ببریم! ممکن است کسی بگوید: دشمنان این کارها را کردند. اگر دشمنان این کارها را انجام دادند، چرا من نباید حضرت را ببینم؟ چرا من نباید از فیض وجود اقدسش بهره مند شوم؟ چرا من نباید عاشق و واله و شیفته اش باشم؟ چرا من نباید شعارم این باشد:

خوشر از ایام عشق ایام نیست

صبح روز عاشقان را شام نیست

چرا من نباید جزء منتظرین واقعی حضرت باشم.

منتظر یعنی نشان از بی نشان

آسمانی پر ز نور و کهکشان

منتظر یعنی وجود بی وجود

دائماً از غربت گل در سجود

و چرا؟ و چرا؟ و چرا؟

در آغوش امام زمان علیه السلام

آیا من می توانم با حضرت ربط پیدا کنم؟ بله. خود حضرت فرمودند: می توانی. سید بحرالعلوم با مرحوم میرزای قمی هم مباحثه بود. میرزای قمی به دیدن سید بحرالعلوم رفت و فرمودند: من و تو با هم، هم مباحثه بودیم، درس من از درس تو بهتر بود. خودت هم می دانی که گاهی درس را نمی فهمیدی، من درس استاد را برایت تقریر و بیان می کردم. چه شد که این همه جلو زدی؟!

می دانید چرا به او بحرالعلوم می گویند؟ کسی که علم فراوان دارد، به او علامه می گویند. اما سید در تمام علوم علامه بود. او دریای علم ها بود. بالاتر از بحرالعلوم بود. مرحوم کاشف الغطاء فرموده بودند: اگر تمام فقه را در دریا بریزند مجدداً قادرم با قوه حافظه ام همه را بنویسم. ایشان با این ژرفا و عمق علوم با تحت الحنک عمامه اش گرد و غبار نعلین سید بحرالعلوم را پاک می کرد. چه بوده است آن سید بزرگوار!

به میرزای قمی فرموده بودند: در جواب سؤال تو چه بگویم؟ در حالی که امام زمان علیه السلام یک روز مرا بغل کرد و چنان فشار داد که علوم اولین و آخرین را به من آموخت. چیزهایی که با خواندن به سینه انسان نمی آید.

علمی که حقیقی است در سینه بود

درسی نبود هر آنچه در سینه بود

صد خانه کتاب تو را سودی ندهد

باید که کتابخانه در سینه بود

«اقْرَأْ كِتَابَكَ كَفَىٰ بِنَفْسِكَ الْيَوْمَ عَلَيْكَ حَسِيبًا»^(۱) فرمود: «غیبه منّا» ما باعث شدیم تا امام زمان از ما دور باشد؛ یعنی ما از امام زمان دور هستیم و گرنه او به ما از قلب ما نیز نزدیک تر است.

راه تبدیل غیبت به فرج و ظهور خاص

اشاره

چه کنیم تا این غیبت دست کم برای ما مبدل به فرج و ظهور خاص شود. راهش چیست؟ چندین روایت از امیرالمؤمنین علیه السلام و امام حسن عسگری علیه السلام و دیگر ائمه علیهم السلام آمده است که در زمان غیبت اکثر قریب به اتفاق مردم هلاک هستند. (هلاک نه بدین معنا که می میرند، بلکه هلاک به این معنا که از دین حق خارج می شوند). این خطر خیلی بزرگ است، بخصوص که انقلاب ما

ص: ۷۴

۱- کتابت را بخوان، کافی است که امروز خود حسابگر خویش باشی! «سوره اسراء، آیه ۱۴» .

هم این را ثابت کرده است. چقدر خطوط! خطهای چپ و راست، گروهک ها، منافقین، کمونیست، در زمان غیبت برای اکثر مردم درست شده است. چه کنیم که از این گمراهی نجات پیدا کنیم؟ راهش چیست؟ دو راه را منحصراً مطرح می کنیم:

الف: انتظار

اشاره

اگر آدمی می خواهد از گمراهی در افکار و اعتقادات نجات پیدا بکند، اگر می خواهد ربط با امام زمان علیه السلام پیدا کند، باید حالت انتظار را در وجود و درون خود زنده کند. فرمودند: «أَفْضَلُ الْأَعْمَالِ اِنتِظَارُ الْفَرَجِ»^(۱) در برخی از روایات آمده است: «أَفْضَلُ الْعِبَادَةِ اِنتِظَارُ الْفَرَجِ»^(۲) و در برخی دیگر آمده است: «أَفْضَلُ أَعْمَالِ أُمَّتِي اِنتِظَارُ الْفَرَجِ»^(۳) که به تعبیر مختلف ذکر شده است.

افضل عبادات، عالی ترین اعمال، کامل ترین حرکات، این است که انسان منتظر ظهور ولی الله الاعظم و بقیه الله الاکبر باشد. اگر ما توانستیم حالت انتظار را در درونمان زنده کنیم، آن گاه است که از خیلی از خطرات مصون و محفوظیم.

منتظر واقعی

اما انتظار صحیح و مستدام: انسانی که فرزندش رفته و گفته

ص: ۷۵

۱- بحار الانوار، ج ۷۵، ص ۲۰۸.

۲- بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۱۲۵.

۳- بحار الانوار، ج ۵۰، ص ۳۱۷.

است یک روزه برمی گردم و روزها، ماه ها و سال ها گذشت و نیامد، آیا او را فراموش می کند؟ هر دفعه زنگ تلفن یا خانه به گوشش می رسد از جا می پرد، به این امید که خبری از عزیزش بگیرد. عزیزانی که مفقودالایر دارند، این معنا را درک می کنند. هر پستیچی که نامه ای بیاورد فکر می کنند از عزیزشان خبری آورده است، به این می گویند انتظار. یعنی هر جمعه ای که می آید، هر نیمه شعبانی، هر موعد مناسب و هر لحظه و هر آن، در انتظار تشریف فرمایی قدوم مبارک آن حضرت به سر می برد.

امام صادق علیه السلام فرمودند: «تَوَقَّعَ أَمْرٌ صَاحِبِكَ لَيْلِكَ وَ نَهَارِكَ»^(۱)؛ شب و روز در انتظار ظهور امام علیه السلام باش. اگر انسان چنین حالت انتظاری داشته باشد، آیا چنین انسانی به دنیا می چسبد؟ نه. دیگر آمال و آرزو دارد؟ نه. از غیر امام زمان خالی می شود؟ فقط به یک مطلب فکر می کند و آن هم آمدن امام زمان علیه السلام است. عالی ترین وسیله تهذیب نفس، کامل ترین وسیله سیر و سلوک الی الله، این است که ربطمان را با ولی مطلق، با وسیله فیض، با سبب متصل بین آسمان و زمین و اهل زمین قوی کنیم. «در دل دوست به هر حيله رهي بايد كرد». اگر انتظار زنده شد، خیلی از کمالات را به دست می آوریم، اما ما آن انتظار را نداریم.

اگر مردم یک چک صد هزار تومانی، دویست هزار تومانی، یا طلایی گم کنند، به جاهای مختلف اطلاعیه می زنند، جایزه هم برای یابنده و تحویل دهنده قرار می دهند. عجب! به اندازه صد

ص: ۷۶

هزار تومان پول و طلا- و غیر آن به دنبال امام زمان علیه السلام گشته ایم؟ ببینیم حضرت کجاست؟ ببینیم چرا غایب است؟ نکند که من غایبم؟! نکند که چشم های من در اثر گناه نور را نمی بیند؟!

معنای انتظار

می دانید انتظار به چه معناست؟ خدمت یکی از بزرگان بودیم، ایشان فرمودند: ما به اتفاق خانواده از قم حرکت می کردیم به سمت مشهد، در قطار که بودیم همسرم شیر نداشت که به بچه بدهد، ما هم عادت نداشتیم که شیر خشک به بچه بدهیم. گفتیم: فعلاً آب قندی به بچه می دهیم تا به مشهد برسیم. رفتیم دنبال آب جوش. هر چه در قطار تفحص کردم آب جوش پیدا نکردم. گفتم: نیست، می گویند: آب جوش نداریم، بچه گریه می کرد و مادر هم در اثر گریه بچه گریان بود. (این آقا و همسرش هر دو سید بودند) گفت: بچه خوابش برد، مادر هم به خواب رفت. بعد از مدتی دیدم همسرم از خواب پرید، گریه می کند، گفتم: چه شده است چرا گریه می کنی؟ گفت: الان امام زمان علیه السلام را در خواب دیدم. (۱)

ص: ۷۷

۱- یک مقدار فکر کرده ایم که حداقل آقا را در خواب ببینیم، بیداری پیشکش مان. شخصی آمد خدمت امام صادق علیه السلام عرض کرد: یا بن رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم! راه من به شما خیلی دور است، ولی خیلی علاقه دارم دست کم شما را در خواب زیارت کنم. حضرت فرمودند: برو آب نمک بخور. بنده خدا رفت تا توانست آب نمک خورد. آمد پیش مولا عرضه داشت: آقا جان، من شما را در خواب ندیدم. فرمودند: چرا آب را در خواب می دیدی؟ عرض کرد به خاطر شدت عطش و تشنگی. حضرت فرمودند: تشنه ما بشو، ما را در خواب می بینی. آب کم جو تشنگی آور به دست تا بجوشد آبت از بالا و پست این شخص از شاگردان مرحوم ملا آقا جان زنجانی است که سوز و عشق ملا آقا جان به او اصابت کرده است.

فرمودند: چهارده سال دیگر ظهور می کنم. علامتش هم این است که تو شیر داری. دیدیم بله، همسرم شیر فروان دارد. خوشحال شدیم. به بچه شیر داد و او را سیر کرد. من در فکر فرو رفتم. گفتم: عجب؟! چهارده سال دیگر امام زمان علیه السلام می خواهد ظهور کند؟ تا آن موقع چه کسی طاقت می آورد؟ آن هایی که زمان برای ظهور آقا تعیین می کنند یکی می گوید: ده سال. دیگری می گوید: بیست سال و زمان تعیین کردن، علامت عدم عشق است. گفت: ناراحت شدم، با خود گفتم: - ان شاء الله - منظور حضرت از چهارده سال چهارده روز است. می گوید: گریان و منقلب بودم که خوابم برد. حضرت را در خواب دیدم. به من فرمودند: تو عاشق ما نیستی! گفتم: چرا یا بن رسول الله؟! یا صاحب الزمان به عشق تو سر به بیابان ها گذاردم، به این طرف و آن طرف رفتم. آقا فرمود: عجب! اگر تو عاشق ما هستی چطور به چهارده روز معنا کردی؟! باید می گفتم: چهارده لحظه دیگر. این معنای انتظار است. باید همیشه منتظر آقا بود.

انتظار مقدم دلدار می باید کشید

در وفاداری جفا بسیار می باید کشید

ص: ۷۸

برای ملاقات با محبوب و معشوقش باید بقرار بشویم، عاشق، بقرار است. مرحوم حاج حسین مظلوم اهل تبریز بود. قضایا و جریانات عجیبی داشت. بیرون قم در جاده قدیم جمکران باغی داشت که در آن جا زندگی می کرد. عده ای از بزرگان به دیدن ایشان می رفتند. خیلی آدم عجیب و غریبی بود. چنان عشق امام زمان علیه السلام به سرش زده بود که شب و روز گریه می کرد. به طوری که طاقت و تحمل را از دست داده بود. یک وقت فرمودند: دیدم دیگر طاقت ماندن در منزل را ندارم. سر به بیابان گذاشتم.

غم عشقت بیابون پرورم کرد

هوای بخت بی بال و پریم کرد

به مو گفתי صبوری کن صبوری

صبوری طرفه خاکی بر سرم کرد

می فرمود: رفتم به طرف کوه خضر. شب بود. گریه می کردم. گفتم: یا صاحب الزمان، آقا جان، بس است دیگر، بیا خودت را به من نشان بده. مرتب این تقاضا را از حضرت داشتم و گریان بودم. یک وقت دیدم یک آقای در میان ماه دارد صحبت می کند. گفتم: آقا جان، تو را به مادرت زهرا بیا پایین بینم تو که هستی؟!

اگر بالانشسته ماه بوده

و گرنه یوسفی در چاه بوده

حضرت آمدند. ظاهر شدند. فهمیدم امام زمان علیه السلام است. در حالی که گریان بودم حضرت فرمودند: مظلوم! چه خبرت است که این قدر گریه می کنی؟ از گریه تو پنج تن به گریه در آمدند. گریه عاشق را نگاه کن! حدیث و روایت هم داریم که ائمه علیه السلام فرمودند: وقتی دوستان ما مریض می شوند ما مریض می شویم. مهربانی را نگاه کن!

چه خوش بی مهربونی هر دو سر بی

که یک سر مهربونی دردسر بی

اگر مجنون دل شوریده ای داشت

دل لیلی از او شوریده تر بی

فقط شما نیستی که به حزن آن ها محزون و به خوشحالی آن ها خوشحال می شوی. آن ها هم وقتی شیعیان شان خوشحال هستند خوشحالند. و اگر محزون باشند آن ها نیز محزونند. آنگاه فرمودند: ظهور من دست خودم نیست. بعد یک تصرفی کردند و من یک مقدار آرام شدم. به این می گویند انتظار. یعنی انسان بی قرار بی قرار باشد.

اگر منتظر واقعی و حقیقی شدیم خداوند می فرماید: «فَأَنْتَظِرُوا إِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُنتَظِرِينَ»^(۱): منتظر باشید من هم از منتظرین هستم. من هم در انتظار به سر می برم. منتهی انتظار خدا با این انتظار متفاوت است. این یک راه است برای نجات از گمراهی در زمان غیبت.

ص: ۸۰

امام صادق علیه السلام به سدیر صیرفی جملات عجیبی را فرمودند. سدیر می گوید: رفتم دیدم آقا امام صادق علیه السلام حالت عجیبی دارد، خودش را به خاک می مالد، گریه می کند و منقلب است. دیدم می گوید: «سَیِّدِی، سَیِّدِی، غَیْبَتُكَ نَفَتْ رُقَادِی»^(۱)؛ آقای من! آقای من! غیبت تو بستر استراحت مرا جمع کرده است و خواب را از من گرفته است. گفتم: آقا برای چه کسی با این وضع گریه می کنید؟ فرمود: برای امام زمان علیه السلام. بعد جمله ای فرمودند که در خور دقت و تدبر است؛ فرمودند: «وَلَوْ أَدْرَكْتَهُ لَخَدَمْتُهُ أَيَّامَ حَيَاتِي»^(۲)؛ اگر امام زمان علیه السلام را درک کنم خدمتش را می کنم.

این کلام امام صادق علیه السلام است. همه کسانی که راجع به امام زمان کتاب نوشته اند، این جملات را در کتابشان آورده اند. - در اکمال الدین شیخ صدوق و دیگر کتب هم این جملات آمده است - بعد امام فرمودند: ای سدیر، خدا به امت موسی علیه السلام خبر داد که قرار است چهار صد سال دیگر برای شما رهبری بیاید. امت حضرت موسی علیه السلام همه جمع شدند، گفتند: بچه ها را از مادرانشان جدا کنید. حتی بچه های حیوانات را هم از مادرشان جدا کردند. همه شروع به گریه و ضجه و ناله نمودند که خدایا، ما رهبری را از تو می خواهیم. آن قدر به درگاه باری تعالی گریستند و التماس کردند که چهار صد سال تبدیل به دو بیست و سی سال شد. باز

ص: ۸۱

۱- بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۲۱۹.

۲- بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۱۴۸.

اصرار ورزیدند تا این که خداوند آن مدت را نیز بخشید و حضرت موسی علیه السلام آمد. فرمودند: شما نیز اگر این عمل را انجام دهید، آقا تشریف می آورند. آیا ما حاضریم این کار را بکنیم؟

ب: گریه بر امام حسین علیه السلام

راه دوم تبدیل غیبت به فرج و ظهور خاص، گریه بر امام حسین علیه السلام است. اگر کسی مقتید بر گریه بر اباعبدالله الحسین علیه السلام شود، برای این انسان هم راه باز می شود، هم ارتباط روحی و هم جسمی پیدا می کند.

از سید عبدالکریم کفاش سؤال شد: چه شد که راه ملاقات برای تو باز شد که هر هفته به خدمت آقا می رسی؟ فرموده بودند: یک شبی جدم پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله وسلم را در خواب دیدم. عرض کردم: یا رسول الله، خیلی دوست دارم خدمت آقا زاده تان، امام زمان علیه السلام برسم، چه کنم؟ حضرت فرمودند: در شبانه روز دو مرتبه؛ اول صبح و دم غروب بنشین برای فرزندم امام حسین علیه السلام گریه کن. راه برایت باز می شود. از خواب بیدار شدم. این برنامه را تا یک سال ادامه دادم، یک سال که به پایان رسید به محضر امام زمان علیه السلام شرفیاب شدم و راه برایم باز شد.

امام صادق علیه السلام فرمودند: دوست دارم کاری را که شروع کردم حداقل یک سال انجام بدهم. بابی است در کتاب «وسایل الشیعه» به نام باب مداومت علی العمل. بدن انسان سیصد و شصت رگ دارد، لذا انسان اگر به ازای هر رگ اصلی بدن عمل را در طول ایام سال تکرار کند، عمل ملکه می شود و در انسان رسوخ و نفوذ پیدا

می کند. مطلب درست است، می دانی چرا؟ چون دیدن امام زمان سنخیت می خواهد. آدم نایبنا آیا می تواند بفهمد نور چیست و نور را ببیند؟ نه.

ناریان مر ناریان را طالبند

نوریان مر نوریان را جاذبند

«لَا يَمَسُّهُ إِلَّا الْمُطَهَّرُونَ» (۱). باید خصلتی و صفتی را از امام زمان به طور کامل به دست بیاوریم تا راه برایمان باز بشود. چه شد که این گریه عامل شد که راه برایش باز بشود؟ در آن توفیق شریف امام زمان فرمودند: حسین جان! من نبودم روز عاشورا تو را کمک و یاری کنم، اما برای تو گریه می کنم. «فَلَا تُدْبِنَنَّكَ صَبَاحاً وَ مَسَاءً» (۲). یک بار صبح و یک بار هم شب. عجب! امام زمان هزار سال است شبانه روز دو مرتبه برای امام زمان گریه می کنند؟ بعد فرمودند: اشک چشمم تمام شود، برایت خون گریه می کنم. یعنی چه برایت خون می گریم؟ امروزه اطبا ثابت کرده اند این اشک چشمی که از چشم محبین و شیعیان و دوستان بیرون می آید این در واقع خون در بدن است که وقتی به چشم می رسد به رنگ اشک و آب می شود و خارج می گردد.

یعنی حسین جان! اگر من در کربلا نبودم خون بدهم و به شهادت برسم، اما از چشم برای تو خون می دهم. وقتی که اشک

ص: ۸۳

۱- جز پاکان نمی توانند به آن دست زنند [= دست یابند]. . سوره الواقعة، آیه ۷۹.

۲- بحار الانوار، ج ۹۸، ص ۲۳۷ .

چشم تمام شود، خود به خود تبدیل به خون می شود. یا بن الحسن! مهدی جان! تو آقا و بزرگ آن قدر دست لطف و مرحمت به سر ما کشیدی و وفا کردی، جفا کردم؛ عطا کردی، خطا کردم؛ اما آقا تو بزرگی، به بدی ما نگاه نکن! باز هم یک لطف و عنایتی به ما بکن! بیا و خودم را از یاد ببر، که ما همیشه به یاد تو باشیم.

کسی وارد حجره ای شد. به یک طلبه ای گفت: آقا من آمدم که تنها نباشی. گفت: وقتی آمدی من تنها شدم. هنگامی که تو بودی من با یار بودم. تا ربط با امام زمان علیه السلام پیدا نکنی بدان که تنهایی.

ای پادشاه خوبان داد از غم تنهایی

دل بی تو به جان آمد وقت است که باز آیی

یکی از بزرگان که در قید حیات و اهل دل هستند با مرحوم زرگر و قانونی برنامه داشتند. در ساعت مقرر هر یک به تنهایی تا آسیاب در بین راه جمکران بیایند از آن جا به اتفاق هم به جمکران مشرف شوند. یک دفعه می روند می بینند مرحوم زرگر نیست، می گویند: لابد تشریف آوردند و رفتند. حرکت می کنند بین راه به یک آقایی برخورد می کنند، سؤال می کنند: شما یک شیخی با این علائم و مشخصات ندیدید؟ می گوید: چرا! دیدم! که می خواند و گریه می کرد و یک سید جوانی هم در کنارش بود که با هم می رفتند. زرگر آقا را نمی دیده است، اما همین که متوسل بوده است آقا در کنارش بوده است.

مشتاقی و مهجوری دور از تو چنانم کرد

کز دست بخواهد شد پایاب شکیبایی

دائم گل این بستان شاداب نمی ماند

دریاب ضعیفان را در وقت توانایی

ص: ۸۵

قال الله الحكيم في محكم كتابه الكريم اعوذ بالله من الشيطان الرجيم: «لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ» (۱). ثُمَّ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: «يَا عَلِيُّ: إِنَّ الْأَبْدَالَ لَمْ يَنَالُوا مَا نَالُوا بِكَثْرَةِ صَلَوِهِ وَلَا صِيَامٍ وَلَا صَدَقَةٍ لَكِنْ بِسَخَاءِ الْأَنْفُسِ وَ سَلَامَةِ الْقُلُوبِ وَ النَّصِيحَةِ لِأَيَّمَّتِهِمْ. إِنَّهُمْ يَا عَلِيُّ فِي أُمَّتِي أَقَلُّ مِنَ الْكِبْرِيَةِ الْأَحْمِرِ» (۲).

همه هست آرزویم که بینم از تو رویی

چه زیان ترا که من هم برسم به آرزویی

همه شب بر آستانت چو سگان نهاده ام سر

به امید استخوانی به بهانه گدایی

ص: ۸۷

۱- هرگز به حقیقت نیکوکاری نمی رسید مگر این که از آنچه دوست می دارید (در راه خدا) انفاق کنید. «سوره آل عمران، آیه ۹۲».

۲- بیان الائمه، ج ۱، ص ۱۶.

همه موسم تفرّج به چمن روند و صحرا

تو قدم به چشم من نه بنشین کنار جویی

راه های ارتباط با امام زمان (ا)

۱- طهارت نفس

اشاره

اولین طریق عالی برای ارتباط با حضرت مهدی صلی الله علیه وآله وسلم انجام دادن واجبات و ترک معاصی و گناهان است. ما اگر در کلاس پاکی به این مرتبه برسیم: ۱- اعضا و جوارح ما پاک از گناه بشود. ۲- ذهن و افکار ما از خیالات و اوهام پاک بشود. ۳- قلب ما از رذایل اخلاقی پاک بشود و در این سه بُعد طهارت، پاک بشویم، آن گاه است که راه به سوی امام زمان علیه السلام مانند اتوبان و شاهراه باز است.

شهر دامغان، ساداتی دارد به نام سادات شاه چراغی که سادات بزرگواری هستند. در آن جا سیدی بود به نام سید طاهر شاه چراغی که هم منبری بود و هم شاعر بود. اشعاری بس زیبا همچون دُرّ گفته است. ایشان چهل مرتبه در عالم خواب و رؤیا حضرت را زیارت کرده و در قالب اشعار بیان کرده است.

فرمودند: یک وقتی رابطه بین او و حضرت بریده شد؛ مثلاً اگر هر چهل الی پنجاه روز یک بار حضرت را زیارت می کرد، این بار یک سال طول کشید. خوب معلوم است یک انسانی که با حضرت در خواب هم رابطه دارد فریادش بلند است.

تو که با ما سر یاری نداری

چرا هر نیمه شو آبی به خوابم

دائماً می سوخت و با سوز و گداز می گفت: آقا جان یا بن الحسن! چرا قطع رابطه کردی، چرا به سراغ من نمی آیی؟!

عزیزا کاسه چشمم سرایت

میان هر دو چشمم خاک پایت

از آن ترسم که غافل پانهی تو

نشینه خار مژگانم به پایت

می دانی بابا طاهر در این دو بیت شعر چه می گوید، خیلی جالب است؛ یعنی کسی که عاشق امام زمان است، کسی که طالب ملاقات و دیدار است، نه تنها گناه نمی کند، بلکه مواظب است که خار مژه های چشمش نیز به پای حضرت فرو نرود. یعنی مراقب است مبادا دل حضرت را آزرده کند، حتی با انجام عمل مکروه.

حدود یک سال طول کشید. بعد از گذشت یک سال، حضرت را در خواب زیارت کرد. گفت: آقا جان من که سوختم، داشتم می مردم، چه شد که یکمرتبه یک سال رابطه را بریدی و قطع کردی؟

امام زمان علیه السلام فرمود: سید طاهر شاه چراغی، چرا هر منزلی می روی؟ چرا هر غذایی را می خوری؟ به خانه کسی رفتی که غذای او مشکل داشت. غذایش حرام بود. غذای حرام خوردی، نتیجه غذای حرام جدایی بین من و تو شد. تا یک سال پاکسازی کردی، دوباره رابطه برقرار شد.

علمای اخلاق یک اصطلاح قشنگ «صادرات و واردات» دارند. می گویند: شما دم غروب که می خواهی محاسبه نفس کنی و بینی چه گناه و معصیتی از شما سرزده، بین واردات چه بود؛ اگر واردات غذای پاک و حلال بود، بدان صادرات شما هم اعمال خوب است. اگر واردات حرام، شبهه ناک، غذای نجس و آلوده بود، صادراتتان هم آن روز وضعش خراب است. «یا أَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُوا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُوا صَالِحاً»^(۱)؛ ای انبیا! غذای پاک و حلال بخورید و اعمال شایسته انجام بدهید. این دو جمله چه تناسبی با هم دارد؟ یعنی هر که می خواهد نماز زیبا، عبادات خالص انجام دهد، در خوردن غذا مواظب باشد؛ ببیند چه غذایی را می خورد. هر غذایی را حق ندارد بخورد؛ «فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ إِلَى طَعَامِهِ»^(۲). این آیه دو معنا دارد: معنای اول: خدای مَنان یک تیر و دو نشان کرده است. می فرماید: بشر نیاز به غذا دارد، هم غذای جسمی و هم غذای فکری و قلبی. «فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ إِلَى طَعَامِهِ»؛ انسان باید بیندیشد و بنگرد به غذایش؛ آیا حلال است، یا حرام. آیا پاک است یا نجس و آلوده. باید به غذایش نگاه کند و هر غذایی را وارد بدن نکند.

معنای دوم: «فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ إِلَى طَعَامِهِ... مِمَّنْ يَأْخُذُهُ»^(۳) امام

ص: ۹۰

۱- سوره مؤمنون، آیه ۵۱.

۲- سوره عبس، آیه ۲۴.

۳- بحار الانوار، ج ۲، ص ۹۶.

صادق علیه السلام فرمود: انسان به غذای فکری و به غذای روحی و قلبیش هم باید نگاه کند؛ علمت را از کجا می گیری؟ علمت را از چه کتابی می گیری؟ آیا از قرآن، از احادیث و روایات، از نهج البلاغه و صحیفه سجّادیه می گیری، یا دنبال هر کتاب و هر نویسنده ای، و هر قلم مسموم و آلوده ای حرکت می کنی. فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ إِلَى طَعَامِهِ؛ انسان باید به غذای فکری و روحی اش نگاه کند و ببیند از کجا غذا می گیرد. انسان باید مواظب محرّمات و واجبات باشد. این اولین قدم و وسطین قدم و آخرین قدم است که این قدم تا آخر با من و شما هست.

۲- ایثار و از خودگذشتگی

اشاره

دومین راه برای رسیدن به محضر مبارک و نورانی آقا امام زمان علیه السلام ایثار است. یعنی انسان یک خواهش های نفسانی دارد، یک محبت های مجازی به دنیا دارد که اگر موفق شد و از شهوت گذشت، از غضب گذشت و از دنیا گذشت و عبور کرد، به برکت ایثار و از خود گذشتگی و پا روی نفس اماره گذاشتن، به خدا می رسد، به امام زمان علیه السلام می رسد، به حقایق و معارف می رسد. شرط اساسی ایثار و از خود گذشتگی است.

نزدیکی راه خدا

خواجه عبدالله انصاری می گوید: از این جا تا به خدا هزار منزل است. سر انسان سوت می کشد. صد منزل، هر منزلی ده قدم، صد

ضرب در ده چقدر می شود؟ هزار منزل. این سخن خواجه عبدالله انصاری است. اما دو جمله از دو امام معصوم بشنوید.

جمله اول: امام معصوم ما در دعا و مناجاتش عرضه می دارد: «وَ أَنَّ الرَّاحِلَ إِلَيْكَ قَرِيبُ الْمَسَافَةِ»^(۱)؛ خدایا راه کوچ کننده به سوی تو نزدیک است. از این جا تا پیش خدا هزار قدم است؟! چه کسی گفته است صد منزل است و هر منزل ده قدم؟ من در همان منزل اولش بحث دارم، هر منزلی یک سال، هزار سال، بعد هم معلوم نیست رسیدم یا نرسیدم.

امام معصوم می فرماید: راه دور نیست، نزدیک است «با کریمان کارها دشوار نیست» آشتی کردن، حرف زدن و نزدیک شدن به کریم خیلی آسان است. بین امام سجّاد علیه السلام در مناجات مریدین چه می گوید: «سُبْحَانَكَ مَا أَضْيَقَ الطُّرُقَ عَلَيَّ مَنْ لَمْ تُكُنْ دَلِيلَهُ وَ مَا أَوْضَحَ الْحَقَّ عِنْدَ مَنْ هَدَيْتَهُ سَبِيلَهُ»^(۲)؛ خدایا آن که تو او را رها کردی چقدر راه برای او تنگ و باریک است و آن کس که تو دلیل و رهنما و رهبر او هستی راهش چقدر روشن و واضح و نزدیک است.

به آقا امام سجّاد علیه السلام عرضه داشتند: آقا! حسن بصری رئیس درویش ها و صوفیه حرف های عجیب و غریبی می زند. چون ندیدند حقیقت، ره افسانه زدند. حضرت فرمودند: حسن بصری به مردم چه می گوید؟ عرضه داشتند: یا بن رسول الله!

حسن

ص: ۹۲

۱- مفاتیح الجنان، دعای ابو حمزه ثمالی .

۲- مفاتیح الجنان، مناجات خمسه عشر امام سجّاد علیه السلام ، مناجات المریدین .

بصری می گوید: «الْعَجْبُ كُلُّ الْعَجْبِ مِمَّنْ نَجِيَ كَيْفَ نَجِيَ؛ همه تحیرها و تعجبها و شگفتیها در این است که یک انسان چطور نجات پیدا می کند و اهل بهشت می شود؟ چگونه انسان راه را پیدا می کند؟ به تعبیر دیگر هر کس به طرف خدا رفت باید تعجب کند. این سخن، سخن حسن بصری است.

امام سجّاد علیه السلام فرمود: «لَا كَمَا قَالَ حَسَنُ الْبَصْرِيُّ»؛ حسن بصری بیخود گفته است، این طور نیست. «الْعَجْبُ كُلُّ الْعَجْبِ مِمَّنْ هَلَكَ كَيْفَ هَلَكَ مَعَ سَعَةِ رَحْمَةِ اللَّهِ»^(۱)؛ همه تعجب و تحیر این جاست که با گستردگی رحمت و مهربانی خدا باز هم انسان اهل جهنم بشود. اگر جهنمی دیدی تعجب کن، نه بهشتی. خدایی که می گوید: من نیت گناه را نمی نویسم خدایی که می گوید: اگر گناه کردی یکی می نویسم: خداوند می فرماید: اگر گناه کردی هفت ساعت به تو مهلت می دهم.

می دانید چرا فرموده هفت ساعت؟ به این نکته ظریف توجه کنید: ما اگر اوقات نمازهای یومیّه را حساب بکنیم حدوداً هفت ساعت به هفت ساعت می شود. یعنی آن قدر مهلت می دهم که موقع نماز بشود، یک استغفار کند، بگویم: ننویسید. هفت ساعت مهلت می دهم، بعد از هفت ساعت می نویسم. باز هر وقت توبه کرد پاک می کنم، این مال گناه. اما برای ثواب اگر نیت کنی می نویسم. اگر انجام دادی بلافاصله حداقل ده برابر می نویسم.

ص: ۹۳

راستی با این وجود راه رفتن به سوی این خدا مشکل است؟ خدا را لولو معرفی نکنیم. خدا هلو است نه لولو. خدا مهربان است. (۱).

یک قدم تا به خدا

از عارفی سؤال کردند از این جا تا به نزد خدای مَنان چه مقدار راه است؟ فرمود: یک قدم، نه هزار قدم. خیلی تعجب کردند. گفتند: یک قدم؟! فرمود: بله. گفتند: این یک قدم کدام است؟ فرمود: پا بگذار روی خودت. انسان خودش را نبیند. پا بگذار روی خواسته های مادی ات، پا بگذار روی هوای نفست، پا بگذار روی رذایل اخلاقیات، از این جا تا نزد خدا یک قدم است. پا گذاشتن بر خویش و رسیدن به خدا. مگر غیر از این است که خدای مَنان همین یک قدم را به موسی بن عمران؛ کلیم الله فرمود: «يَا بَنَ عِمْرَانَ دَعْ نَفْسَكَ وَ تَعَالَ»؛ موسی می خواهی پیش من بیایی؟ نفس را بگذار، انانیت و متیت خودت را بگذار و بیا. راه یک قدم است، خودت را بگذار و حرکت کن.

هرکس که می خواهد با امام زمان آشنا بشود، رابطه فردی، رابطه درونی، و رابطه ظاهری برقرار بکند، باید از نفس و از خواهش ها و خواسته های نفسانی و مادی و دنیوی بگذرد. هر کجا سر دو راهی گیر کرد، بین خدا و خرما، خدا را انتخاب بکند.

بت پرستی از خرما بتی درست کرده بود و آن را پرستش

ص: ۹۴

۱- جریان حسن بصری در سفینهالبحار، جلد اول، کلمه «حسن»، حالات حسن بصری است که خاتم المحدثین شیخ عباس قمی آورده است.

می کرد. یک وقت قحطی شد. در قحطی انسان، انسان را می خورد. می دانید امام رضا علیه السلام چه فرمود؟ فرمودند:

يَعِيبُ النَّاسُ كُلَّهُمْ زَمَانًا

وَ مَا لَزِمَانَا عَيْبٌ سِوَانَا(۱)

مردم دائم می گویند: روزگار بد شده است. خیر، تو بد شده ای، چرا می گویی: روزگار بد شده است؟ زمان سرجایش هست. مگر زمان چیست؟ یک حرکت وضعی و انتقالی زمان را به وجود می آورد. فرمود: بشر اگر بد شود از گرگ هم بدتر است. چرا؟ هیچ گاه گرگ گوشت گرگ را نمی خورد، امّا انسان چی؟ انسان گوشت انسان را می خورد. قحطی آمده، قشنگ سر بیچه اش را می بُرد و می خورد.

حالا با خرما بت درست کرده بود و خرما را به عنوان خدا پرستش می کرد، قحطی آمد، تبر گرفت به دستش، می رفت جلو می گفت: خوب اگر این خدای توست و او را پرستش می کنی، چرا می خواهی او را بشکنی و بخوری؟! اگر چنین کاری بکنی دیگر خدا نداری! می آمد عقب با خود می گفت: من می خواهم این خدا را پرستش کنم اگر خرما نباشد از گرسنگی می میرم، چه کنم؟ بین خدا و خرما گیر کرده بود؛ دائماً می گفت: خدا، خرما. تمام مردم دنیا سر خدا و خرما گیر کرده اند. می دانید آخر چه کرد؟ گفت: فعلاً این خدا را می خوریم بعد که وضعمان خوب شد یک خدای دیگر

ص: ۹۵

دین به دنیا فروختن

بشر حواسش باشد، دائماً سر دو راهی خدا و خرماسست، نماز یا دنیا، مسجد یا دنیا، قرآن یا دنیا، امام زمان یا دنیا. «أُولَئِكَ الَّذِينَ اشْتَرُوا الضَّلَالَهَ بِالْهُدَىٰ فَمَا رَبِحَتْ تِجَارَتُهُمْ وَ مَا كَانُوا مُهْتَدِينَ» (۱).

یوسف فروشان خرنند، یوسف فروشند تا چه خرنند؟! انسان یوسف را بفروشد؟! انسان امام زمان را بفروشد؟! چه می خواهد بخرد؟ هر که می خواهد به خدا برسد، هر که می خواهد به امام زمان علیه السلام برسد، باید از سر سفره دنیا، از سر سفره خرما، از سر سفره شهوت، از سر سفره غضب، برخیزد و در این مسیر و دو راهی خدا را انتخاب نکند. امام زمان را انتخاب نکند. اگر در دو راهی خدا و خرما، خدا را انتخاب کرد، این موفق به ملاقات می شود و گرنه از ملاقات خبری نیست.

قرآن هم می فرماید: «لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ» (۲)؛ هرگز به حقیقت ایمان، هرگز به خدا، هرگز به نیکی و خوبی نمی رسید، مگر آنچه را که دوست دارید از آن بگذرید و سر سفره خدا بنشینید. «دَعْ نَفْسَكَ وَ تَعَال»: ای پسر عمران خودت را بگذار و بیا. ممکن نیست انسان با انانیت و متیت برود با خدا و با حضرات ائمه معصومین علیهم السلام آشنایی پیدا نکند. تمام کسانی که به

ص: ۹۶

۱- سوره بقره، آیه ۱۶.

۲- سوره آل عمران، آیه ۹۲.

محضر امام زمان علیه السلام رسیدند در این کلاس بودند و تمرین کردند. سر دو راهی ها خدا را انتخاب کردند.

مردان خدا پرده پندار دریدند

یعنی همه جا غیر خدا هیچ ندیدند

هر دست که دادند از آن دست گرفتند

هر نکته که گفتند همان نکته شنیدند

جمعی به در پیر خرابات خرابند

قومی به بر شیخ مناجات مریدند

همت طلب از باطن پیران سحر خیز

زیرا که یکی را ز دو عالم طلیدند

ما باید از گروه خراباتی ها باشیم. اصلاً می دانید چرا به آن ها خراباتی می گویند؟

تو که نابرده ای ره در خرابات

تو که ناخوانده ای درس سموات

تو که سود و زیان خود ندونی

به یارون کی رسی هیهات هیهات

به جایی می گویند خرابات که انسان شخصیت قلابی و خانه عنکبوتیش را خراب کند. وقتی خودش را خراب کرد، خانه مادی و طبیعی اش را خراب کرد، آن گاه صدایش می زنند بیا تا آبادت کنیم؛ «وَمَنْ يَخْرُجْ مِنْ بَيْتِهِ مُهَاجِرًا إِلَى اللَّهِ» (۱).

ص: ۹۷

پرده پندار می باید درید

حیله و تزویر می باید شکست

اگر پرده پندارمان را دریدیم و حیله و چاره اندیشی را شکستیم، فقط خوبی‌ها را انتخاب و عمل کردیم، آن گاه است که به خدا می‌رسیم، آن گاه است که رابطه معنوی و ظاهری با آقا امام زمان علیه السلام برقرار می‌کنیم. مردان خدا رمز موفقیت و بیداری‌شان این نکته بود. ایثار کردند و از خود گذشتگی نشان دادند.

چرا ابدال، ابدال شدند؟

ما چهار اوتاد داریم، چهل ابدال داریم، نجباء داریم، نقباء داریم، همه این‌ها در حضور امام زمان علیه السلام هستند. هم در عصر غیبت و هم در عصر ظهور حضرت، چرا ابدال، ابدال شدند؟ چگونه عدّه‌ای لیاقت پیدا کردند که در محضر امام زمان علیه السلام باشند و رابطه با امام زمان علیه السلام پیدا کنند. در هر عصری از اعصار همیشه چهل نفر به نام ابدال هستند که با امام زمان علیه السلام رابطه دارند.

در اوایل جلد اول کتاب بسیار زیبا و جالب «بیان الأئمه» که نویسنده اش ۲۰ سال زحمت کشیده تا این کتاب را نوشته است، از حضرت امیرالمؤمنین، مولی‌الموحّدین، علی بن ابی طالب نقل شده است که پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله وسلم فرمود: یا علی! می‌دانی چرا ابدال، ابدال شدند؟ و این لیاقت و شایستگی را پیدا کردند که در محضر نورانی انبیاء، امامان معصوم و در محضر نورانی آقا امام زمان علیهم السلام باشند، چون سخاوتمندانه از سر سفره دنیا برخاستند، به دنیا

اعتنا نکردند، به شیطان و غضب و نفس امّیاره توجه نکردند، پا روی خودشان گذاشتند و شجاعانه جانشان را از این دنیای سفلی و مادی نجات دادند.

مولا امیر المؤمنین علیه السلام در خطبه متقین می فرماید: «أَرَادَتْهُمْ الدُّنْيَا فَلَمْ يَرِيدُوهَا وَ أَسْرَتْهُمْ فَفَدَوْا أَنْفُسَهُمْ مِنْهَا»^(۱)؛ دنیا در خانه اهل تقوا آمد، اهل تقوا دنیا را طلاق دادند؛ گفتند: برو پی کارت. مولای ما امیر المؤمنین علیه السلام دنیا را طلاق داده است، من به دنبال دنیای حرام نمی آیم. دنبال دنیای شبهه نمی آیم. دنبال ریاست غلط و باطل نمی آیم. دنیا آمد، ولی آن ها دنیا را رها کردند و نخواستند. این نشانه متقین است، نشانه اهل تقوی است. تا انسان به این مطلب و به این نکته نرسد آن ارتباط درونی و ارتباط برونی حاصل نخواهد شد.

امام زمان علیه السلام در مغازه قفل ساز

یک آقای بود در نجف. خیلی علاقه و میل داشت که خدمت آقا امام زمان علیه السلام برسد. چهل چهارشنبه به مسجد سهله رفت، دید خبری نشد، چهارشنبه اول، چهارشنبه دوم، چهارشنبه سوم، دید فایده ای ندارد، خبری نشد، خسته شد. گفت: بد نیست برویم علوم رمل و جفر و اسطرلاب و علوم غریبه را یاد بگیریم. با علوم غریبه جای امام زمان علیه السلام را پیدا کنیم. مشغول فراگیری علوم غریبه

ص: ۹۹

شد. باز دید با علوم غریبه هم نمی تواند بفهمد جایگاه امام زمان علیه السلام کجاست. خسته شد. شروع کرد به گریه کردن؛ گفت: آقا جان ما مسجد سهله آمدیم به ما نگاه نکردی، سراغ علوم غریبه آمدیم به ما توجه نکردی.

در دل دوست به هر حيله رهي بايد کرد

طاعت ار نيست تو را پس گنهی بايد کرد(۱)

آقا جان از هر دری آمدم نشد، شب در عالم رؤیا خوابی دید، حضرت فرمودند: فلانی اگر می خواهی موفق بشوی مرا ببینی و کلید ملاقات و دیدار را پیدا کنی، بلند می شوی می آیی تبریز. در تبریز بازاری است، درون بازار یک پیرمردی است که قفل ساز است. من گاهی به مغازه آن پیرمرد می روم. اگر می خواهی مرا ببینی و رمز ملاقات را پیدا بکنی بلند شو بیا، من در مغازه آن پیرمرد هستم.

از خواب بیدار شد. الحمدلله در عالم رؤیا خدمت آقا رسیدیم، آدرس را هم که آقا به ما داد. بالاخره وسایل را جمع کرد و مهیای سفر شد. وارد شهر تبریز شد، سراغ بازار قفل فروشان و قفل سازان را گرفت. آدرس بازار را به او دادند. آمد بازار، وارد مغازه پیرمرد شد، دید پیرمرد نشسته، یک آقای جوانی هم که چهره اش همانند ماه شب چهارده درخشندگی دارد، داخل مغازه پیرمرد نشسته است و با یکدیگر مشغول صحبت هستند. اما

ص: ۱۰۰

۱- این گناه فقهی نیست، چیز دیگری را می خواهد بگوید.

غافل است از این که این آقای جوان حضرت است. (۱)

می گوید وارد مغازه شدم، من هم کنار جوان نشستم، دیدم جوان و پیرمرد با یکدیگر صحبت می کنند. می گوید: دیدم همین طور که با یکدیگر صحبت می کردند یک پیرزنی وارد مغازه شد. سلام کرد. جواب سلام گرفت و به پیرمرد گفت: آقا ببخشید این قفل را من آورده ام، به پولش نیاز دارم. این قفل را از من به چند می خری؟ پیرمرد قفل را گرفت و نگاه کرد و گفت: مادر اگر بخواهی این قفلت را بسازم یک شاهی از تو می گیرم. قفل ساخته می شود و قیمتش می شود ده شاهی. اگر می خواهی قفل را همین طور بفروشی قیمتش هشت شاهی است، من از تو به هفت شاهی می خرم، یک شاهی استفاده برای من.

پیرزن به پیرمرد گفت: سر پیری و معرکه گیری؟ پیرمرد گفت: چرا مادر؟ گفت: مرا مسخره می کنی؟ پیرمرد گفت: «أَعْوَدُ بِاللَّهِ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ». پیرزن گفت: از اول بازار تا این جا این قفل را به هر مغازه ای بردم بیش از دو شاهی از من نخریدند، در صورتی که من به سه شاهی هم راضی بودم، امّا تو به هفت شاهی از من می خری؟! پیرمرد گفت: دروغ نمی گویم، قفل را بده به من پولش را به تو بدهم. قفل را گرفت و هفت شاهی را به پیرزن داد. پیرزن رفت. وقتی رفت، آن جوان رو کرد به من و گفت: فلانی! چند نفر در میان کاسبان و مغازه داران مثل این پیرمرد سراغ داری

ص: ۱۰۱

۱- حضرت در ذهن او تصرّف کرده است که فعلاً حضرت را نشناسد، نمی خواهد فعلاً حضرت را بشناسد.

که این قدر اهل انصاف باشد، سر مردم کلاه نگذارد، طالب دنیا نباشد؟ (۱) چند نفر سراغ داری که از دنیا گذشته باشد و اهل انصاف باشد؟ گفتم: آقا من یک نفر هم سراغ ندارم، این اولین کسی است که من می بینم که این قدر با انصاف است. آن گاه حضرت فرمود: فلانی نمی خواهد خودت را خسته بکنی و این در و آن در بزنی، نمی خواهد چله نشینی کنی، نمی خواهد بروی جفر و رمل و رایاد بگیری، این ها به درد نمی خورد، این ها افسانه و خیالات است، برو خودت را بساز مثل این پیرمرد. از سر سفره دنیا برخیز، اهل ایثار باش، دنیا را طلاق بده، تو که جای ما را بلد نیستی. من به سراغت می آیم.

تو به صدق متّصف شو به صفات اهل تقوا

به سراغ تو من آیم تو مگو چرا نیایی

می گوید: یک مرتبه دیدم آن جوان از دید گاهم مخفی شد، فهمیدم که آقا امام زمان علیه السلام بود. اگر ما هم می خواهیم برسیم و در شداید و گرفتاری ها و گناهان و دو راهی ها گیر کردیم، باید از گناه بگذریم؛ اگر تلفن نامحرمی آمد و مقدمه حرام و گناه است، فوراً یک تلفن بزنی به خدا و بگو: خدایا من از این گناه گذشتم، تو هم زیر بغل مرا بگیر، و کمک کن و تلفن را بگذار. از شهوت و غضب بگذرد، آن وقت ببیند که حضرت به او عنایت می کند یا نمی کند.

ص: ۱۰۲

۱- در روایتی آمده است که امام سجاده علیه السلام فرمود: مردم پنج گروهند، یک گروه از مردم گرگند، گرگ آنانند که مردم را می درند و گران فروشی می کنند.

ای راز نگه دار دل زار کجایی

ای آینه شام شب تار کجایی

صحرای غمت پر شده از قافله عشق

ای قافله را قافله سالار کجایی

ص: ۱۰۳

توضیح

قالَ اللهُ الحَكِيمُ أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ: «يا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اصْبِرُوا وَصَابِرُوا وَرَابِطُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ».

کتاب لیلی و مجنون به مکتب خانه افسانه است

حدیث عاشق و معشوق در سرها نمی گنجد

نوای عندلیب و شور قمری داستان ها ساخت

چه لطف است این که اندر طایری دیگر نمی گنجد

اگر مشتاق یاری مفتقر از خویش خالی شو

خلیل عشق در بتخانه آذر نمی گنجد (۱)

راه های ارتباط با امام زمان (۲)

۳- گریستن بر ابا عبدالله علیه السلام

اشاره

سومین وسیله ارتباطی، گریه بر ابی عبدالله الحسین علیه السلام و خواندن

ص: ۱۰۴

زیارت عاشورا و توسل به حضرت خامس آل عباس.

چگونه گریه بر امام حسین علیه السلام مرا به امام زمان علیه السلام پیوند می دهد؟ عاملی که باعث شده است من از امامم بریده ام، پرده ضخیم گناه و رذایل است که آمده است و جلو قلب من و چشم دلم پرده کشیده است و من نمی توانم آقام را با شناخت زیارت کنم. عامل بریدگی، گناه است و گریه بر امام حسین علیه السلام به منزله از بین برنده گناه است. لباس وقتی چرک شود اگر چرک و آلودگی کم است، با شستش با آب، پاک می شود. گاهی چرک و آلودگی کم نیست، احتیاج به صابون و پودر رختشویی دارد، امّا گاهی با آب و صابون و پودر کار درست نمی شود، باید از مواد پاک کننده قوی تر استفاده کرد تا آلودگی و لک لباس از بین برود.

گاهی انسان قلبش با گفتن یک «یا الله» با گفتن یک «یا ربّ یا رب» شکوفا و نورانی می گردد. گاهی با یک «یا سرّیح الرضا اغفر لمن لا یملک الا الدعاء فانک فعّال لما تشاء، یا من اسئمه دواء، و ذکره شففاء، و طاعته غنی ازحم من رأس مال الرجاء، و سلاحه البکاء» (۱) دلش نورانی می شود. گاهی با گریه، گاهی با صدقات و گاهی با تلاوت قرآن. گاهی کسی می آید می گوید: آقا! من هر کاری کردم دلم سبک و خنک نشد چه کنم؟ به او می گویم: برو برای امام حسین علیه السلام گریه کن. گریه بر ابی عبدالله الحسین علیه السلام تیزاب است.

ص: ۱۰۵

۱- مفاتیح الجنان، قسمتی از دعای شریف کمیل .

تاریکی، ظلمت و لگه گناه را محو و نابود می کند. مانع ارتباط گناه است، گریه بر امام حسین علیه السلام لگه و آلودگی گناه را از بین می برد، وقتی ابر گناه رفت می توانم چهره امام را مشاهده کنم. این لِم و سِتْر گریه بر امام حسین علیه السلام است. هر کس متوسّل به امام حسین علیه السلام بشود و این برنامه را ادامه دهد، آن گاه است که به محضر نورانی آقا امام زمان علیه السلام می رسد.

باب الحسین علیه السلام

یکی از خطبای قدیمی قم که منبرش بسیار شیرین و جالب بود و در مسجد امام قم منبر می رفتند و به رحمت خدا رفته اند، فرمودند: من ماه مبارک رمضان در مسجد امام قم منبر می رفتم. بحثم پیرامون درهای بهشت بود. گفتم: بهشت دری دارد به نام «باب الرضوان»، درهایی دارد به نام «باب المُجاهدین»، «باب الصابرين»، «باب الشاکرین» و درباره این ها بحث می کردیم که باب المُجاهدین اختصاص دارد به آن انسان هایی که در میدان نبرد جهاد کردند، مختص به رزمندگان و بسیجیان و آن ها که به جبهه رفتند و از دینشان حمایت کردند.

هر روز یکی از این باب ها را توضیح می دادیم، یک روز از منبر که پایین آمدم یک جوانی آمد و گفت: آقا، بحث شما بسیار جالب است که ما باید اهل صبر باشیم، اهل رضا باشیم، اهل شکر باشیم، اهل جهاد با دشمن بیرونی و جهاد با نفس باشیم،

حرف هایتان محکم و مبرهن و متین است، اما آن هایی که شما گفتید برای من و امثال من بسیار سخت است، نمی شود یکی از آن درهای آسان را بگویید که من بتوانم از آن درب وارد بهشت بشوم؟ من ماندم که چه جوابش را بدهم. چون حضور ذهن نداشتم که جواب آن جوان را بدهم، گفتم: چشم، من یک فکری می کنم، فردا بیا جواب بگیر.

آمدم منزل و در این فکر بودم که خدایا چه جوابی به این جوان بدهم، یک مرتبه یادم افتاد که مرحوم خاتم المحدثین، حاج شیخ عباس قمی - رضوان الله تعالی علیه - در سفینه البحار، جلد اول، حرف الباء، کلمه باب، یک روایت ناب و جالب و زیبایی دارد. آن روایت جواب جوان را می دهد.

روایت این است که پیغمبر ختمی مرتبت صلی الله علیه و آله وسلم فرمودند: شما مردم به واسطه من پیغمبر انداز و بیم داده می شوید، به واسطه امیرالمؤمنین علیه السلام هدایت می شوید، به واسطه امام حسن مجتبی علیه السلام خدای مَنان به شما احسان و نیکی می کند و به واسطه امام حسین علیه السلام به سعادت می رسید و خوشبخت می شوید. آن گاه فرمود: آلا، آگاه باشید. آلا بیرق بیداری است. آن هایی که از نظر فکری خوابند بیدار بشوند. آلا یعنی آگاه باشید ای جهانیان، ای عاشقان، ای محبین ابی عبدالله الحسین علیه السلام، امام حسین علیه السلام دری است از درهای بهشت، هر کس این در را دوست دارد وارد بهشت می شود، هر کس با این در دشمنی کند وارد جهنم خواهد شد. دیدم عجب حدیث جالب و ناب و پرمغزی. فردا به جوان گفتم:

یک دری پیدا کردم که ورود از آن در خیلی آسان است. گفت: چه دری؟ گفتم: باب الحسین علیه السلام.

ویژگی های باب الحسین علیه السلام

در خانه امام حسین علیه السلام سه خصوصیت دارد: هم وسیع ترین درهاست، هم پرنفوذترین و قدرتمندترین درهاست و هم سرعت مندترین درهاست.

گاهی انسان با یک وسیله می خواهد به قم برود. اگر با دوچرخه برود چند شبانه روز طول می کشد، اگر با موتور برود یک مقدار کمتر، با ماشین برود یک مقدار کمتر، با هلی کوپتر برود یک مقدار کمتر، با فانتوم و جت و امثال آن برود خیلی سریع می رسد. راه های اسلام هم همین طور است. نماز، روزه، حج، جهاد، عبادات، همه و همه به منزله مرکبی می مانند که من و شما را به خدا می رساند. اما چه مقدار طول می کشد؟ گاهی ده سال، گاهی بیست سال، گاهی پنجاه سال، گاهی صد سال، اما کشتی ابی عبدالله الحسین علیه السلام، گریه بر ابی عبدالله الحسین علیه السلام، توسل و رابطه با امام حسین علیه السلام، یک شبه انسان را به مقصد می رساند.

مگر شهدای ما نبودند که راه صد ساله را یک شبه طی کردند. چرا؟ چون راه نماز و روزه و عبادات، راه دودوتا چهارتا و راه عقل است. ایا راه امام حسین علیه السلام راه عشق است، راه عشق میان بُر است، مثل عاشق و عاقل این است که عاقل می خواهد عبور کند و از جوی رد شود، می گوید: من باید دنبال پل بگردم، تا بیاید پل را پیدا کند، دیوانه زده از آب رد شده و به مقصد رسیده است.

راه امام حسین علیه السلام راه میان بُر است. بزرگی حرف خیلی قشنگ و زیبایی می زد، می فرمود: امام حسین علیه السلام در تکوین و در تشریح سرعت دارد؛ شما ببینید امام حسین علیه السلام شش ماهه به دنیا می آید، بچه ها نوعاً نه ماه و نه روز طول می کشد تا به دنیا بیایند. ولی امام حسین علیه السلام شش ماهه به دنیا می آید. این یک سرعت. سرعت دوّم امام حسین علیه السلام در «یَوْمُ التَّرْوِيهِ» قبل از این که ایّام عید قربان بشود، روز هشتم ماه ذی الحجه الحرام از مکه بیرون می آید؛ یعنی اعمال را سریع انجام می دهد و به سرعت بیرون می آید و روز دوّم محرم به کربلا می رسد، روز دهم هم کار تمام می شود. هشت روز در سرزمین کربلا بوده است، همان طوری که امام حسین علیه السلام در عالم خلقت و تکوین سرعت دارد، در رساندن بشر به خدا نیز سرعت دارد.

شما ببینید حرّ بن یزید ریاحی را در عرض نیم ساعت به کجا رساند؟! نیم ساعت نشست فکر کرد، حسینی شد. عشق حسین مجذوبش کرد، امام حسین علیه السلام یاریش کرد و او را بالا برد. این دستگاه امام حسین علیه السلام است؛ هم سرعت دارد، یعنی یک شبه راه صد ساله را طی می کند. هم وسعت دارد؛ بعضی از وسایل و مرکب ها پنج مسافر، بعضی ده تا و بعضی سی الی چهل مسافر در خود جای می دهد. اما کشتی امام حسین علیه السلام چطور؟ می خواهی

بینی چقدر جا می گیرد؟! کشتی امام حسین علیه السلام را در ماه محرم تماشا کن. بین چقدر جا دارد؟!

ماه محرم همه بچه ها را، همه جوان ها را، همه پیرمردها را، همه زنان را، مؤمنین و غیرمؤمنین، بلکه کفار و هندوها را نیز در خودش جای می دهد. ماه محرم می گوید: هندوها شما هم بیاید سوار کشتی بشوید، لذا گاندی بت پرست می گوید، رهبر سیاسی ما ابی عبدالله الحسین علیه السلام است.

ای خاک بر سر آن انسان ها و آن کسانی که ادعا می کنند ما شیعه هستیم، اما از مکتب اهل بیت علیهم السلام بریدند. و از غرب برای خود رهبر انتخاب می کنند. اما گاندی بت پرست هندوستانی می گوید: رهبر سیاسی ما هندی ها امام حسین علیه السلام است، ما با تاکتیک و با فرمان و حرکات امام حسین علیه السلام توانستیم هندوستان را از انگلستان نجات بدهیم. اما این ها می خواهند با تئوری های غربی، مملکت ما را به گل سر سبد دیگر مملکت ها برسانند! زهی خیال باطل!.

حضرت آیت الله شهید دستغیب شیرازی در داستان های شگفت که یک کتاب مستند و عالی است می فرماید: یک هندو از دار دنیا رفت، جنازه اش را بردند آتش زدند. (رسم هندوها بر این است.) دیدند جنازه کاملاً سوخته است، اما دست و سینه اش باقی مانده است. در تعجب بودند یعنی چه؟! چرا دست راست و سینه اش نسوخته؟ گفتند: شاید آتش کافی نبوده، بنزین آوردند، هر کاری کردند دیدند فایده ای ندارد. آمدند از خانواده اش علت را

جویا شدند. گفتند: پدر ما ایام عاشورا که می شد داخل دسته های شیعیان می شد و برای امام حسین علیه السلام سینه می زد؛ یعنی در واقع این دست و سینه برای امام حسین است. دست و سینه ای که برای حسین است نباید بسوزد.

حالا دلی که عشق حسین علیه السلام دارد، گوشه ای که پر از فضایل حسین علیه السلام است، چشمی که فضایل حسین علیه السلام را می بیند، زبانی که فضایل او را می گوید، پایی که به مجالس ذکر فضایل او می رود، فکری که اندیشه اش اندیشه حسین بن علی بن ابی طالب علیهم السلام است چطور؟ به نظر شما این بدن به آتش جهنم می سوزد؟

این بستگی به باور من و شما دارد. فرموده اند: «وَسَفِينَةُ الْحُسَيْنِ أَسْرَعُ وَأَوْسَعُ وَأَنْفَعُ». قدرت عجیبی هم دارد، این باب در نزد خدا قدرتمند است، در نزد خدا برو برگرد ندارد، اگر امام حسین علیه السلام اشاره کرد، قبول است. خدا می گوید: من برای تو چک سفید کشیده ام اختیار با توست؛ هرچه می خواهی بنویس، تو برای من در دنیا چک سفید کشیدی.

گفت یارب این سرم این پیکرم

این علمدار رشید این اکبرم

این من و این ذکر یارب یاربم

این من و این ناله های زینم

همه چیزت را دادی؟ خوب من هم در مقابل چک سفید تو، یک چک سفید برایت کشیدم. این کشتی حسین وسیع ترین و قدرتمندترین و با سرعت ترین و جادارترین کشتی هاست. سعی

کنیم از این کشتی بیرون نیایم. هر کس وارد این کشتی شد سریع به مقصد رسید و ره صد ساله را یک شبه طی کرد.

اهمیت گریه بر ابی عبدالله علیه السلام

گریه بر ابی عبدالله الحسین علیه السلام فکر را پاک می کند، دل را پاک می کند، اعضا و جوارح را پاک می کند، وقتی انسان پاک شد، آن وقت مصداق این مصرع می شود: «نوریان مر نوریان را جاذبند.» انسان می شود نور، انسان می شود طیب و طاهر. انسان طیب و طاهر با امام زمان طاهر و زکی و مطهر می تواند رابطه برقرار بکند.

فرمودند: هر عملی و هر عبادتی حدّ و مرز و اندازه معینی دارد؛ «لِكُلِّ شَيْءٍ حَدٌّ»^(۱)؛ هر چیزی از نظر انجام دادن حدّ و مرز دارد؛ نماز واجب هفده رکعت و با نوافل پنجاه و یک رکعت است، روزه یک ماه واجب است، روزه های مستحبی نیز محدود و مشخص است؛ حج یک بار در طول عمر واجب است و هر سالی یک بار مستحب. هر عملی و عبادتی حدّ و مرز و اندازه دارد، اما چند مطلب است که اندازه ندارد.

اول: گریه بر امام حسین علیه السلام تا چه اندازه خوب است؟ اگر هفته ای یک بار باشد خوب است؟ اگر ماهی ده بار باشد خوب است؟ اگر روزی یک مرتبه باشد خوب است؟ جواب: اگر ۲۴

ص: ۱۱۲

۱- در برخی روایات این گونه آمده است «لِكُلِّ شَيْءٍ ثَوَابٌ إِلَّا الدَّمْعَةَ فِينَا»؛ یعنی هر چیزی حد و مرزی از نظر ثواب دارد، جز گریستن بر ما. «کامل الزیارات، ص ۱۰۶، حدیث ۶».

ساعته هم گریه کنی خوب است. مگر امام سجّاد علیه السلام حدود ۳۵ سال (چهل سال معروف است) شب و روز گریه نمی کرد؟! غریب می دید گریه می کرد، شهید می دید گریه می کرد، گوسفندی که می دید می خواهند ذبحش کنند سفارش می کرد آبش دهید، گریه می کرد. دائماً گریه می کرد. وقتی غلامش اعتراض کرد فرمود: آرام باش، تو چه می فهمی که من چه کسانی را از دست داده ام؟

فرمود سزاوار است من آن قدر گریه کنم که به واسطه گریه از دنیا بروم. این مرز و اندازه گریه است، گریه بر امام حسین علیه السلام تا مرز مردن عیبی ندارد. هر چه بیش تر عالی تر. بی مرز است، مرز نمی شناسد. مگر در آن توقیع شریف، در آن زیارت ناحیه مولای ما، آقا امام زمان علیه السلام نفرمود: «فَلَا تُدْبِنَنَّكَ عَلَيْكَ صَبَاحاً وَ مَسَاءً وَ لَابِكَيْنَنَّ لَكَ بَدَلَ الدُّمُوعِ دَمًا» (۱)؛ یا جدّاه! حسین جان هم صبح بر تو گریه می کنم، هم شام بر تو گریه می کنم، اگر اشک چشمم تمام شد خون گریه می کنم. نمی گویم وظیفه ام را انجام دادم، نمی گویم بس است، خیر! بعد از اتمام اشک نوبت خون می رسد، مرز ندارد.

دوم: هر عبادتی و عملی ثوابش معین و محدود است، جز ثواب گریه بر ابی عبدالله الحسین علیه السلام. چقدر ثواب دارد؟ نمی دانم، فرشتگان می دانند؟ نه! مقرّبین از فرشتگان می دانند؟ نه! فقط خدا می داند و بس. ثواب گریه بر امام حسین علیه السلام بی حدّ و مرز است. آیا عملی را سراغ دارید که اگر آن عمل را انجام بدهید حقّ امامان

ص: ۱۱۳

معصوم عليهم صلوات الله اجمعين را انجام داده باشید؟

یکی می گفت: در صلوات مرویه از حضرت امام زین العابدین علیه السلام آمده است: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ صَلَوةً كَثِيرَةً تَكُونُ لَهُمْ رِضًا وَ لِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ آدَاءً وَ قَضَاءً بِحَوْلِ مِنْكَ وَ قُوَّةِ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ» (۱) گفتیم: نه، این عبارت این مطلب را نمی رساند که با صلوات بتوانیم حقّ ائمه اطهار علیهم السلام را ادا کنیم. ما داریم از خدا تقاضا می کنیم: خدایا، تو خودت حق امامان را ادا کن.

امّیا مرحوم ابن قولویه در کامل الزیارات حدیثی را از لسان شریف آقا امام صادق علیه السلام نقل کرده است که امام صادق علیه السلام فرمود: هر کس بر امام حسین علیه السلام گریه کند ۱ - پیغمبر را خوشحال کرده است. ۲ - امیر المؤمنین علیه السلام را خوشحال کرده است. ۳ - فاطمه زهرا علیها السلام را خوشحال کرده است. ۴ - «وَ قَدْ وَصَلَ فَاطِمَةَ» (۲)؛ گریه بر امام حسین علیه السلام نزد حضرت زهرا ی اطهر تقرّب می آورد. هر کس می خواهد به بی بی دو عالم نزدیک شود و بی بی دو عالم در وادی معارف و ولایت راه و جایش بدهد، راهش گریه بر امام حسین علیه السلام است. امّا شاهد عرضم این جمله است که فرمود: «فَمَنْ بَكَى عَلَى الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ

ص: ۱۱۴

-
- ۱- خداوندا! بر محمد و آلش درود فرست، درودی بسیار که موجب خشنودی آنان باشد و ادای حق آنان بر ما شود، به حول و قوه تو ای خدای عالمیان! «مفاتیح الجنان، اعمال ماه شعبان .
  - ۲- کامل الزیارات، ص و بحار الانوار، ج ۴۵، ص ۲۰۶ .

السلام فَقَدْ أَدَى حَقَّنَا»^(۱)؛ هر کس بر امام حسین علیه السلام گریه کند حقّ ما امامان معصوم را ادا کرده است.

مگر کسی می تواند حقوق آن ها را ادا کند؟! من نمی دانم، در گریه بر ابی عبدالله الحسین علیه السلام، چه جامعیتی، چه خصوصیتی وجود دارد که موجب ادای حقوق امامان معصوم علیهم السلام می شود. این که می گویم نمی دانم، یعنی عمقش را نمی دانم، و گرنه بلدم یک ساعت برایتان حرف بزنم. بعضی از نکاتش را می دانم؛ یعنی کسی که گریه بر امام حسین علیه السلام دارد این گریه در نهایت او را به نماز، به روزه، به خدایا، به پیغمبر صلی الله علیه وآله وسلم، به اهل بیت علیهم السلام، به قرآن، به اخلاق و به حقایق و معارف می رساند. این گریه انسان را به اهل بیت پیوند کامل و جامع می دهد. لذا می گوید: حقّ ما را ادا کرده است.

باز فرمودند: گریه با بی تابی و با جزع و فزع مکروه است؛ «انَّ الْبُكَاءَ وَ الْجَزَعَ مَكْرُوهٌ لِلْعَبِيدِ فِي كُلِّ مَا جَزَعَ مَا خِلا الْبُكَاءَ عَلَي الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَام»^(۲)؛ گریه بر ابی عبدالله الحسین علیه السلام با فریاد و بی تابی مطلوب است، نه تنها مکروه نیست، مستحب است، جزو شعائر است، ثواب هم دارد. این گریه، کیمیای اعظم و اکسیر اکبر است که اگر انسان مداومت بر آن داشته باشد، با امام زمان علیه السلام رابطه معنوی و احیاناً رابطه فکری و روحی پیدا می کند.

ص: ۱۱۵

۱- کامل الزیارات، ص و بحار الانوار، ج ۴۵، ص ۲۰۶.

۲- بحار الانوار، ج ۴۴، ص ۲۹۱.

سید عبدالکریم پینه دوز از این کانال به دیدار و ملاقات حضرت رسید. ایشان در حضرت عبدالعظیم حسنی علیه السلام زندگی می کرد. بعضی از رفقاییش در قم و تهران و الآن در قید حیاتند. مرحوم سید عبدالکریم پینه دوز هفته ای یک مرتبه خدمت امام زمان علیه السلام می رسید. یک وقتی حضرت از سید عبدالکریم پرسیده بود: اگر هفته ای یک بار ما را نبینی چه خواهی شد؟! عرض کرده بود: آقا جان می میرم. حضرت تصدیق کرده بودند و فرموده بودند: سید عبدالکریم، اگر چنین نبود که ما را نمی دیدی.

آیا من و شما به این حدّ رسیده ایم که از عشق امام زمان مریض شویم، اشکمان روان و رخمان زرد گردد؟

دعوی عشاق را شرح نخواهد بیان

گونه زردش دلیل ناله زارش گواه

میرزا ابوالفضل قهوه چی می رفتند کوه خضر، یک وقت برف آمده بود، حرکت کرده بودند به سوی کوه خضر. فرمودند: دیدم گله گرگی حلقه زدند، من هم که از هیچ چیز نمی ترسیدم، باکی نداشتم، رفتم جلو. در تعجب بودم که یعنی چه؟ مگر می شود گرگ ها هم حلقه بزنند؟ گفتم: خدایا! ممکن است زبان این حیوانات را بر ما من روشن کنی؟ یک وقت دیدم زبانشان را می فهمم؛ آن ها می گویند: خدایا، تا کی باید ما حرام بخوریم و به گله ها بزنیم؟ پس کی امام زمان علیه السلام می آید که از این حرام خوردن نجات پیدا کنیم؟ به من فهمانده شد، بین در عالم حیوانات هم

حیوانات نیز در انتظار آمدن حضرت بسر می برند.

میرزا ابوالفضل قهوه چی باید شد. سید عبدالکریم پینه دوز باید شد. باید از عشق امام زمان علیه السلام بسوزیم و بگدازیم. وقتی سوختیم و گداختیم به امام زمان علیه السلام یقیناً می رسیم.

سید عبدالکریم می گفت: یک وقت در عالم رؤیا، آقا امام زمان علیه السلام در آسمان ها، جای مرا در بهشت نشانم داد، گفت: سید عبدالکریم، این جا جای توست، می خواهی بمانی؟ می گوید: گفتم: آقا جان، من اگر در بهشت بمانم شما هم تشریف دارید؟ فرمود: نه. من فعلاً به دنیا باید بروم، انقلابی دارم چنین و چنان. گفتم: آقا جان جایی که تونستی به درد من هم نمی خورد. به همین خاطر با آقا آمدم.

بهشت را فروختم به نیمی از نگاه تو

بدین امید زنده ام که گردم از سپاه تو

آقا گاهی تشریف می آوردند مغازه من. یک وقتی حضرت فرمودند: سید عبدالکریم، کفش های مرا می بینی؟ گفتم: بله آقا جان. فرمودند: این کفش های من احتیاج به پینه دارد، می شود کفش های مرا پینه بزنی؟ گفتم: آقا جان من قول دادم به دیگران، اگر الآن مشغول پینه زدن کفش های شما بشوم به قولم نمی توانم عمل بکنم، بدقول می شوم. چشم آقا جان، نوکرتم، حتماً پینه می زنم، اما اجازه بدهید به قول هایی که داده ام عمل بکنم، بعداً.

برای بار دوم حضرت فرمود: سید عبدالکریم، می شود این کفش های مرا پینه بزنی؟ می گوید: آقا جان قربانتان بشوم خدمتتان

که عرض کردم، روی چشمم، من قول داده ام، به وعده ام عمل بکنم، بعداً. برای مرتبه سوّم حضرت فرمود: سید عبدالکریم، می شود این کفش های مرا پینه بزنی؟ تا برای بار سوّم فرمود: می شود این کفشهای مرا پینه بزنی، بلند شدم آمدم خدمت آقا، آقا را در آغوش گرفتم و با دست هایم محکم آقا را نگه داشتم، آن قدر خودمانی شدیم که بالاخره «دل و دلبر به هم آمیخته وینم». انسان به این مرحله برسد که خودمانی خودمانی شود.

علامه، محمّد تقی مجلسی قدس سره در روضه المتّقین، جلد پنجم می گوید: وقتی خدمت امام زمان علیه السلام رسیدم، حضرت فرمودند: محمّد تقی، بیا جلو، گفتم: آقا جان می ترسم. می لرزیدم. حضرت فرمود: بیا جلو، یک قدم می رفتم و بالرز می گفتم: آقا جان، می ترسم خلاف ادب از من سر بزند و ادب را رعایت نکنم و کافر شوم. حضرت فرمود: ادب در شنیدن است، من می گویم: بیا جلو، بیا. آن قدر جلو رفتم که حضرت مرا در بغل گرفت و به آغوش کشید.

سید عبدالکریم می گوید: رفتم جلو، حضرت را بغل کردم، با دست هایم کمر آقا را محکم گرفتم، گفتم: آقا جان، من که عرض کردم به دیگران قول داده ام، چشم، نوکرتم، امّا اگر این بار بگویی می شود کفش های مرا پینه بزنی همین طوری محکم نگهت می دارم، فریاد می زنم ای مردمی که دنبال امام زمان علیه السلام می گردید، بیایید، آقا تو مغازه من است. حضرت شروع کردند به خندیدن. دست مبارکش را زدند به پشت من و گفتند: آفرین! بارک الله،

عبدالکریم من می خواستم امتحانت کنم، بینم برای قول و وعده ات چقدر حساب باز می کنی. سید عبدالکریم، ما شما را برای خودمان نمی خواهیم، ما شما را برای خدا می خواهیم؛ هر چه بنده تر باشید ما شما را بیش تر دوست داریم.

این سید عبدالکریم کفّاش بنده خدا، مستأجر بود. چند ماهی اجاره خانه اش عقب افتاده بود، صاحب خانه بیرونش کرده بود، اثاث هایش را ریخته بودند در خیابان، متوسّل به حضرت می شود. حضرت تشریف می آورند و می فرمایند: سید عبدالکریم، ما اهل بیت و امام ها به دنیا توّجه و اعتنا نکردیم، تو هم بیا بگذر، از ما خانه نخواه. می گوید: آقا جان، شما هر چه بگویید من قبول دارم. شما مهم ترین و اساسی ترین حوادث و مصائب و مشکلات را دیدید، اما آقا جان مستأجری نکردی که بینی چقدر سخت است. می گفت: آقا لبخندی زدند فرمودند: خیلی خوب، خانه برایت درست می کنیم، حدود یک ساعت از این جریان گذشت که یک تاجر تهرانی آمد، ما را سوار کرد و یک خانه آماده با کلیدش به من تحویل داد و رفت.

بین چقدر با حضرت یگانه بوده است. سید عبدالکریم پینه دوز هفته ای یک بار به محضر امام زمان علیه السلام می رسد. رمز ملاقات دیدارش چه بود؟ چگونه موفق به لقا و دیدار امام زمان علیه السلام شد؟ همین سؤال را از سید عبدالکریم پرسیدند. -
شیخ مرتضی زاهد هم اعجوبه روزگار بود. هر روز به مغازه ایشان می رفت. غوغا بود - از سید عبدالکریم پرسیدند: چه شد که موفق به دیدار

حضرت شدی؟ فرمود: من یک شب پیغمبر ختمی مرتبت صلی الله علیه و آله وسلم را در عالم رؤیا زیارت کردم. گفتم: یا جدّاه! یا رسول الله! من خیلی علاقه دارم خدمت آقا زاده شما برسم، چه کنم؟ هر دری می زرم نمی شود. جدّم فرمود: سید عبدالکریم، فرزندم، روزی دوبار؛ اول صبح و اول شب می نشینی و برای حسینم گریه می کنی، اگر می خواهی خدمت امام زمان برسی این برنامه را انجام بده. می گوید: من از خواب بیدار شدم، این برنامه را یک سال ادامه دادم، صبحها می نشستم، خودم برای خودم روضه کربلا را می خواندم، غروب هم می نشستم مقتل می خواندم و گریه می کردم. یک سال که از این جریان گذشت، دیدم دیگر راه باز شد.

بعضی ها می گویند: چه آسان! بسم الله شروع کنند ببینند می توانند یا نه؟! خیلی ها شروع کردند وسط کار بریدند. باید بگوییم: خدایا کمکمان هم بکن. اتفاقاً مطلب مؤید به قانون سنخیت است. امام زمان علیه السلام یکی از عبادات عالیّه و اعمالش همین است؛ اول صبح و دم غروب گریه می کند برای امام حسین علیه السلام. اگر کسی این عمل را انجام داد، با امامش همکار می شود، هم سنخ می شود. «السُّنْحِيَّةُ عَلَيْهِ الْأَنْصِمَامُ»؛ سنخیت موجب ضمیمه شدن و رابطه و وصل خواهد شد.

خدایا! بارالها! پروردگارا! به حق حضرت ابی عبدالله الحسین علیه السلام و به حق امام زمان، مهدی موعود علیه السلام توفیق گریستن بر ابی عبدالله الحسین علیه السلام را به همه ما عنایت فرما.

خوشا آن سر که سودای تو دارد

خوشا آن دل که غوغای تو دارد

دلم در سر تمنای وصال

سرم در دل تماشای تو دارد

دلم کی باز ماند، چون به پرواز

هوای قاف عنقای تو دارد

ص: ۱۲۱

توضیح

قال الله الحكيم في محكم كتابه الكريم أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ: «فَأَمَّا الزَّبَدُ فَيَذْهَبُ جُفَاءً وَأَمَّا مَا يَنْفَعُ النَّاسَ فَيَمْكُثُ فِي الْأَرْضِ» (۱) ثُمَّ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ص) «مَنْ أَخْلَصَ لِلَّهِ أَرْبَعِينَ يَوْمًا فَجَرَّ اللَّهُ يَنْابِيعَ الْحِكْمَةِ مِنْ قَلْبِهِ عَلَى لِسَانِهِ» (۲).

راه های ارتباط با امام زمان (۳)

۴- برخورداری از ویژگی های مرتبطين با حضرت

اشاره

يك طريق بس اصيل و اساسي براي ارتباط با امام زمان عليه السلام اين است كه به حالات و جريانات متشرفين به محضر مبارك امام زمان عليه السلام مراجعه كنيم و بينيم، سيد ابن طاووس ها، سيد بحر العلوم ها،

ص: ۱۲۳

۱- سوره رعد، آيه ۱۷ .

۲- بحار الانوار، ج ۶۷، ص ۲۴۹ .

علامه حلّی ها و امثال این شخصیت های عظیم الشان از چه ویژگی هایی برخوردار بوده اند، ما نیز آن ویژگی ها را در زندگی کشف بکنیم. اگر ما تبعیت کردیم و آن ویژگی ها را به دست آوردیم، برای ما نیز راه به سوی امام زمان علیه السلام باز می شود.

عالم اسباب

قبل از ورود به این بحث طرح یک نکته علمی دقیق و ظریف لازم است و آن نکته علمی این است که در عالم هیچ مسأله ای و هیچ موضوعی و مطلبی بدون علت و سبب رخ نمی دهد. حتی اگر کسی ضربان قلبش دو عدد بیشتر از عدد طبیعی اش می زند، این جهت و علت دارد. در روایتی شریف و نورانی که رئیس المحدثین، شیخ صدوق و بزرگ قمیین - اعلی الله مقامه الشریف - در کتاب توحیدشان ذکر کرده اند آمده است: «أَبَى اللَّهُ أَنْ يُجْرِيَ الْأَشْيَاءَ إِلَّا بِالْأَسْبَابِ»^(۱)؛ خدا ابا دارد و امتناع می ورزد که اموری را در جهان به وجود آورد بدون علت و سبب. خدا حکیم است، اگر عزت می دهد جهت دارد، اگر ذلت می دهد جهت دارد، اگر کسی خدمت حضرت می رسد جهت دارد، اگر کسی نمی رسد جهت دارد. این طور نیست که خدا بیاید فرضاً سید ابن طاووس را انتخاب کند و بگوید: تو می توانی بررسی، ولی به من بگویند: تو نمی توانی. نه، اگر سید می رسد جهت دارد. من یک نمونه اش را

ص: ۱۲۴

۱- بحار الانوار، ج ۲، ص ۱۶۸ .

بگویم:

سید بن طاووس هر نان که نانوا می خواست برایش بپزد، به نانوا می گفت: برو وضو بگیر. نانوا می رفت وضو می گرفت و می آمد. می گفت: برای هر نانی یک بسم الله بگو. بسم الله را می گفت و نان را می پخت. خوب این سید بن طاووس نان بدون بسم الله را نمی خورد، نانوا باید با وضو باشد و با بسم الله نان را بپزد. پیداست که سید باید برسد، ولی من نه، خودم نان را بدون بسم الله و با غفلت و با بی توجهی می خورم چگونه باید در کنار سید بن طاووس قرار بگیرم و به مردم بگویم: آقا خمس مالت را بده، خدا می گوید: خرجت نوش جانت، اموالی که در سال اضافه می آوری آن اضافه اش را دارم می گویم، ۴۵ مال خودت، ۱۵ سهم امام و سادات است. ما ۱۵ را پرداخت نمی کنیم، سید بن طاووس اموالی که داشت ۴۵ را می داد و ۱۵ را مصرف می کرد. من در ۱۵ هم گیر دارم. پیداست که نباید برسم.

گذشتن از ریال

یکی از اساتید ما در مکه معظمه خدمت آقا امام زمان علیه السلام می رسد. حضرت را نمی شناسد، مگر بعد از غایب شدن. حضرت یک سنگی برمی دارد به ایشان می دهد و می فرماید: این سنگ را بخور! می گوید: آخر من سنگ را چگونه بخورم؟ مگر سنگ هم خوردنی است؟! حضرت می فرماید: من می گویم بخور،

ص: ۱۲۵

این هم می فهمد که یک آدم فوق العاده و برجسته ای است، اما نمی شناسد که حضرت است. فرمودند: سنگ را گرفتم. گفتم: یک آدم بزرگی دارد می گوید بخور. سنگ را داخل دهان گذاشتم و راحت الحلقوم شد، خیلی راحت خوردم. بعد با حضرت که قدم می زدیم هر چند دقیقه حضرت این جمله را می فرمود: «كُلُّ شَيْءٍ بِسَبَبٍ»: هر چیزی سببی دارد، علت و جهتی دارد؛ یعنی اگر تو موفق به دیدار و ملاقات ما شدی جهتی دارد.

فرمود: جهتش این بود: ما مشرف شدیم به مکه. در آن سفر همه ریال هایی را که به من دادند همه را تقدیم به برادرم کردم. گفتم: برادر، بین من چند بار مکه آمده ام، من چند بار سوغات برای زن و بچه خودم برده ام. تو اولین بارت است، این ریال ها را به تو می دهم، هر چه می خواهی بخری نوش جان کن. از ریال گذشتم خدمت امام زمان علیه السلام رسیدم. هر چند قدمی که در محضرش می زدم می فرمود: فلانی، «كُلُّ شَيْءٍ بِسَبَبٍ»؛ هر چیزی یک سببی دارد، علت دیدار و ملاقات تو گذشتن از ریال بود.

شیخ رجبعلی خیاط

شیخ رجبعلی خیاط، آن عارف بزرگ، هم احاطه به عالم برزخ داشت، هم سیطره به عالم قیامت داشت. غوغا بود، یک انسان استثنایی. اگر نگویم در این عصر بی نظیر بود، دست کم کم نظیر بود.

به شیخ رجبعلی گفتند: شیخ رجبعلی! چه شد که چشم های

برزخی تو باز شد؟ چه شد رابطه با امام زمان علیه السلام پیدا کردی؟ چه شد به مقام فنا رسیدی؟ دو فرشته بر تو نازل شدند و درس فنا را به تو آموختند؛ به تو گفتند: رجبعلی! از خود هیچ مگوی، رجبعلی! از خدا جز خدا هیچ نخواه.

فرمود: من جوان بودم، حدود ۲۳ سال سن داشتم. یکی از دختران اقوام شیفته ما شد. در خانه خلوتی قرار گرفتیم، محیط گناه آماده بود. تقاضای گناه کرد. هیچ منعی برای انجام گناه وجود نداشت. یک مرتبه به خود آمدم، رو به آسمان کردم و گفتم: خدایا من این گناه را نمی‌کنم آن هم نه به خاطر بهشت، یا ترس از جهنم، به خاطر تو و به عشق تو من این گناه را انجام نمی‌دهم. خدایا تو هم بیا زیر بغل مرا بگیر. از اطاق بیرون آمدم، دیدم چشم‌هایم کار می‌کند، مردم را با قیافه‌های باطنی و حقیقی که دارند می‌بینم.

بی خود رجبعلی، رجبعلی نشده، بی خود علامه بحرالعلوم، بحرالعلوم نمی‌شود. علامه حلّی، علامه حلّی نمی‌شود. امام امت، امام امت نمی‌شود. یک برجستگی‌هایی در وجودشان هست که به این جا و به این منزلت معنوی و روحانی و ملکوتی می‌رسند. ما باید این نکته‌ها را در زندگی بزرگان پیدا کنیم که چه کردند، آن‌ها پرده‌پندار دریدند، من و شما هم بدریم. دنیا پندار است. آن‌ها حيله و تزویر شکستند، من و شما هم حيله و تزویر را بشکنیم. آن‌ها از گناه رستند، من و شما نیز از گناه رها بشویم و نجات پیدا بکنیم. هر چیزی در جهان علتی دارد، ما اسمش را گذاشته ایم تصادف. مگر ما در عالم تصادف هم داریم؟! تصادف

یعنی چه؟ ماشین تصادف کرد، فلانی زمین خورد، فلانی سرش شکست، فلانی چین و چنان شد. نه، ما تصادف در عالم و در مکتب نداریم، هر چیزی ظریف و دقیق سر جای خود است.

جهان چون چشم و خط و خال و ابروست

که هر چیزش به جای خویش نیکو است

زلزله سبب دارد، سیل سبب دارد، هر چیزی علت و جهت و سبب دارد.

احمد چلویی

در تهران یک احمد چلویی بود که به احمد مرشد معروف بود. از اولیای خدا بود. در بازار تهران کنار مسجد جامع چلوکبابی داشت. اسم این بزرگوار را شنیده بودیم. وقتی از مشهد برمی گشتیم، رفتیم چلو کبابی‌ش. دیدیم بالای چلو کبابی‌ش نوشته است: غذا نسیه داده می شود. تعجب کردیم. مگر چلو کبابی هم نسیه می شود؟ بعد دیدیم نوشته است: پول دستی هم به مقدار امکان و توان داده می شود. تعجب کردیم. این جا دیگر کجاست؟! از پله ها رفتیم بالا، نشستیم، غذا آوردند. دیدیم که روغن نباتی در کار نیست. خود احمد چلویی یک ظرفی در دست دارد، با یک ملاقه روغن حیوانی، روی برنج ها می دهد. ایشان روغن نباتی را قبول نداشت می گفت: من تو خانه خودم روغن نباتی مصرف نمی کنم، لذا به مشتری هایم نیز نمی دهم. غذایمان را خوردیم و آمدیم بیرون. گفتیم: این جملاتی که ایشان نوشته است یعنی چه؟

ص: ۱۲۸

گفتند: ایشان از رفقای شیخ رجبعلی خیاط بود. این قضایا را از مرحوم شیخ عبدالکریم حامد استادم دارم نقل می کنم که ایشان از شاگردان شیخ رجبعلی خیاط بود. می فرمودند: بازاریان شاگردانشان را می فرستادند چلوکباب بخرند و ببرند مغازه. اما آن قدر چلوکبابی ایشان عالی بود که همان سر ظهر غذای ایشان تمام می شد.

وقتی شاگردهای بازار می آمدند از طرف صاحب مغازه غذا بخرند و ببرند، احمد چلویی که غذا را برای آن ها آماده می کرد، یک لقمه درشت کباب هم برمی داشت می گذاشت تو دهان این شاگرد. بعضی ها می گفتند: این چه کاری است که می کنی؟ خوب برای غذا پول گرفتی، چرا نصف کباب را برمی داری به دهان شاگرد می گذاری؟ می گفت: چون من می دانم این شاگردها که می روند مغازه مغازه دار بی انصاف که به او غذا نمی دهد، او باید نان و پنیر بخورد. اگر دلش بخواهد، چه کنم. می شود کسی که کباب دلش می خواهد ردش کنم برود؟ لااقل نصف کباب را می گذارم دهان آن شاگرد.

جناب شیخ چرا احمد چلویی نوشته است غذا نسبه داده می شود؟ پول دستی هم به مقدار توان داده می شود؟ فرمودند: یک وقتی احمد چلویی بازارش کساد شد، هیچ کس دیگر از او چلوکباب نمی خرید. چلوکبابش خراب شده بود؟ خیر. خیلی عالی بود. احمد چلویی همان احمد چلویی و چلوکبابی همان چلوکبابی است. هیچ فرقی نکرده است دل ها دست خداست،

دل‌ها را برگرداند. خدا به آن‌ها گفته است: از احمد چلوپویی چلوکباب نخرید، غذاهايش می‌ماند. خدایا یعنی چه؟ آمد خدمت شیخ رجبعلی خیاط. جناب شیخ: کسی نمی‌آید از من غذا بخرد، اشکال کار کجاست؟

ایشان یک توجهی فرمودند، بعد فرمودند: یک جوانی یک روز آمد چلوکبابی شما نشست، چلوکباب را خورد و گفت: احمد چلوپویی ببخشید امروز پول ندارم طلبت، فردا می‌آورم و می‌دهم. گفתי عیبی ندارد، رفت و روز دوم و سوم آمد، باز گفت: احمد چلوپویی! امروز هم پول ندارم فردا می‌آورم می‌دهم. دستش را گرفتی از پله هلتش دادی، گفתי: برو پی‌کارت، مگر این جا خانه عمه یا خاله است که می‌آیی می‌خوری و بعد فردا، فردا می‌کنی؟

آن جوان سید بود. با این حرکت تو دلش شکست. تا رضایت او را به دست نیاوری و او از تو راضی نشود، همین آتش است و همین کاسه. دید جناب شیخ درست دارد آدرس و مشخصات را می‌گوید. بلند شد آمد در به در به دنبال جوان. این طرف، آن طرف جوان را پیدا کرد. با او روبوسی کرد. از او معذرت خواهی کرد و به او گفت: باز هم بیا غذا بخور، مانعی ندارد. بعد هم دستور داد بالای چلوکبابیش نوشتند: نسیه داده می‌شود، علاوه بر نسیه پول دستی هم داده می‌شود به مقدار توان. عالم، عالم اسباب است، تمام قضایا و جریانات به جا و به مناسبت رخ می‌دهد.

حاج علی اصغر دوا فروش

ص: ۱۳۰

حضرت آیت الله شیخ مرتضی حائری - اعلی الله مقامه الشریف - مرد بزرگی بود. نشسته بود کنار جوی، پاچه هایش را زده بود بالا- پاهایش را گذاشته بود داخل آب. یک طلبه ای رسید گفت: آقا ببخشید چه ذکر یا بگوئیم خوب است؟ شیخ فرمودند: تسبیح را بگیر دستت، هزار بار بگو مرده باد ماسوی الله، مرده باد ماسوی الله، مرده باد ماسوی الله؛ یعنی برای خدا حساب باز کن، مردم نه چیزی به آدم می دهند نه چیزی از آدم می گیرند، نه ضرر می رسانند، نه نفع و سودی می رسانند.

در کتاب «سرّ دلبران» جریانش آمده است که حضرت آیت الله موسوی - سلمه الله تعالی - فرمودند: قبل از این که این کتاب سرّ دلبران چاپ شود من در دفتری که خود شیخ مرتضی حائری نوشته بود، این جریان را مطالعه کردم. الآن هم در کتاب سرّ دلبران این جریان آمده است که من روزی به جمکران رفتم - ایشان به جمکران اعتقاد عجیبی داشت - در مسجد جمکران مشغول خواندن نماز شدم. دیدم بوی عطری می آید. این عطر از عطریات عادی و دنیوی نیست. اصلاً به دنیا شباهتی ندارد. این طرف را نگاه کردم که ببینم چه کسی این عطر را زده؟ دیدم نه، کسی دارای این عطر نیست، آن طرف را نگاه کردم، صاحب عطر را پیدا نکردم. آن روز فهمیدم یا آقا امام زمان علیه السلام در جمکران تشریف دارند، یا رجال الغیب - آنان که با امام زمان علیه السلام در ربطند - در جمکران هستند، اما هر چه گشتم این طرف و آن طرف کسی را پیدا نکردم. مایوس از

مسجد بیرون آمدم. همین که از مسجد بیرون آمدم دیدم از آن عطر خبری نیست.

آمدم مسجد امام حسن عسکری علیه السلام نزدیک حرم. - ایشان آن جا امام جماعت بود - می گوید: نماز جماعت را که خواندم از مسجد بیرون آمدم که به منزل بروم. در مسیر دیدم آن عطر جمکران یک مرتبه از مغازه کوچک دوافروش قدیمی به مشامم می خورد. تعجب کردم. این بوی عطر در جمکران بود و تمام شد، اما همان بو از این مغازه بیرون می آید. خدایا! من شنیده بودم صاحب این مغازه انسانی فوق العاده و برجسته است، با کسی کار ندارد، با کسی ربط و رابطه ندارد، سرش به کار خودش هست. این ها را اجمالاً می دانستم، ولی این قضیه را هنوز ندیده بودم. رفتم جلو. گفتم: ببخشید، اجازه هست بیایم داخل مغازه؟ ایشان یک نگاهی به من کردند و گفتند: بگذار مشغول کارمان باشیم، مزاحم ما نشو؛ گفتم: اجازه بده من چند دقیقه می خواهم بیایم داخل مغازه. گفت: می گویم مزاحمت ایجاد نکن. گفتم: بین من الآن گدای سمجم، ول کن نیستم، می آیم داخل مغازه ات، یک مطلبی است باید باتو در میان بگذارم. گفت: بفرماید!

رفتم درون مغازه نشستم، گفتم: راستش را بگو، تو با کجاها در رابطه هستی؟ گفت: این حرف ها چیست؟ این سؤالات چیست؟ گفتم: راستش من بوی عطر مخصوصی در جمکران به مشامم رسید، بوی همان عطر بخصوص بدون کم و زیاد از مغازه شما بیرون می آید. علی رغم میل باطنیش فرمود: بله گاهی حضرت

تشریف می آورند مغازه ما و گاهی رجال الغیب می آیند. امروز رجال الغیب جمکران رفته بودند، آنجا مشغول خواندن نماز بودند و بعد از نماز هم آمدند مغازه من. من فهمیدم آن وقتی که من در جمکران بودم آن ها جمکران بودند، من از جمکران که بیرون آمدم و به مسجد امام رفتم، آن ها هم بعد از نماز آمده اند، رفتند مغازه این حاج علی اصغر دوافروش قدیمی. می شود انسان به این جا برسد؟ بله.

رمز موفقیت اولیا و کمّین

انسان اگر در کلاس اخلاص، در کلاس ساخته شدن و در کلاس پاکی و طهارت قرار گرفت موفق می شود. مگر آن ها چه کردند که رسیدند، ما هم اگر همان کارها را انجام بدهیم می رسیم.

مرحوم شیخ رجبعلی خیاط در اخلاص خیلی برجسته و فوق العاده بود. می فرمود: هر سوزنی را که برای غیر خدا زدم به دستم فرو رفت. هر لقمه ای را که برای غیر خدا خواستم بخورم آن لقمه گریبانگیرم شد. لقمه می خوری برای خدا، حرفی می زنی برای خدا، حرف می شنوی برای خدا، همه کارهایت باید برای خدا باشد. ایشان در اخلاص خیلی قوی و قدرتمند بود.

شیخ رجبعلی در مسجد امام تهران (مسجد شاه ملعون سابق) که مسجد متصل به بازار است، گاهی با رفقا و شاگردانش جمع می شدند حمد و سوره شاگردانش را درست می کرد. یک وقتی در حین این که حمد و سوره رفقا و شاگردانش را درست می کرد دو تا بیچه دعوایشان می شود. یکی از بیچه ها که ضعیف تر بود، دید الآن

است که کتک بخورد. (۱) دید این جا جای فرار است، پا به فرار گذاشت. پناهنده شد به جلسه مرحوم شیخ رجبعلی خیاط. جناب شیخ خودش را جمع و جور کرد و گفت: خدایا من دعوا و نزاع را به رخ بچه نمی آورم، از این بچه برای تو حمد و سوره اش را می پرسم. گفت: بچه جان تو هم حمد و سوره ات را بخوان بینم. شروع کرد به خواندن حمد و سوره. تمام شد.

یک مرتاضی بود گوشه مسجد امام تماشا می کرد. دید کار شیخ گرفت که گرفت. جلسه به پایان رسید. آمد خدمت جناب شیخ، گفت: امروز این کار مخلصانه ای که کردی حسابی کارت گرفت. گفت من پنج تا علم دارم، این پنج علم را به تو می دهم، آن یک عمل خالصت را به من بده، شیخ رجبعلی فرموده بود: اگر این علوم تو به دردت می خورد نوش جانت، برای خودت، چرا به من می خواهی بدهی؟ خودت هم فهمیدی که این ها به درد نمی خورد، کیمیا به چه درد می خورد؟ (۲)

ص: ۱۳۴

۱- می گویند: در یکی از محله ها دو نفر دعوایشان شد، یک نفرشان چون ضعیف تر از دیگری بود پا به فرار گذاشت. گفت: مردی بایست، گفت زن هستم و می دوم، تو می خواهی مرا گول بزنی. یک وقت انسان ملاً نصرالدین نشود؛ پرسیدند: چند سال داری؟ گفت چهل سال. ده سال گذشت. گفتند: چند سالت هست؟ گفت چهل سال. به او گفتند چه شد ده سال پیش هم می گفستی چهل سال؟ گفت: حرف مرد یکی است. خیر، حرف مرد ده تا است. مرد آن است که وقتی فهمید اشتباه کرده است بگوید: اشتباه کردم، وقتی فهمیده که نفهمیده است، بگوید: نفهمیدم. مرد آن است که در برابر حق متواضع باشد و کرنش کند؛ «قَالَ لُقْمَانُ لِابْنِهِ: تَوَاضَعْ لِلْحَقِّ تَكُنْ أَعْقَلَ النَّاسِ، فَإِنَّ الْكَيْسَ لَدَى الْحَقِّ يَسِيرٌ». کافی، ج ۱، ص ۱۶.

۲- حضرت علی علیه السلام وقتی دیدند فضّه خاتون مس را طلا- است کرده پرسید: فضّه چرا این طور کردی؟ گفت: یا امیرالمؤمنین من دلم برای شما سوخت. (فضّه دختر پادشاه هند بود که آمده بود خدمتگزار حضرت شده بود و علم کیمیا را بلد بود) گفت: این را ببرید و بفروشید و خرج زندگی بکنید. امیرالمؤمنین علیه السلام فرمود: برگردان. گفت: نمی توانم، قدرت برگرداندن ندارم. مولا فرمود: فضّه، این را الآن می دانی چند عیار است؟ اگر مواد را این گونه قاطی بکنی می شود ۱۸ عیار، اگر این گونه قاطی بکنی ۲۴ عیار، اگر این گونه قاطی بکنی ۳۰ عیار. گفت: مگر شما هم بلد هستید؟ فرمود: به! این را بچه های خانه ما هم بلدند، حسین جانم بیا، امام حسین علیه السلام آمد، این مس را بگیر برای فضّه خاتون تبدیل به طلا کن که بفهمد که ما کیستیم، فضّه آن ها مس وجود را الآن کیمیا می کند، چه رسد به حضرت زهرا علیها السلام.

بر سر بازار عشق ای عزیز از تو به یک

جو نخرند صد هزار کشف و کرامات را

کشف و کرامات طبیعی منهای خدا از مسیر ریاضت های هندوی به چه درد می خورد؟ علم کیمیا می خواهم چه کنم؟ علم کیمیا و هیمیا و ریمیا و سیمیا به چه درد من می خورد؟ اگر این ها فایده داشت با من معامله نمی کردی. خودت هم فهمیدی که این ها به درد نمی خورد.

این اخلاص شیخ رجبعلی خیطاط بود که به شاگردانش دستور داد آن آیه مبارکه را بخوانید خدمت آقا امام زمان علیه السلام می رسید. این اخلاص شیخ رجبعلی خیطاط بود که قضایا را می دانست، باطن ها را می دید، خبر از قضایا و جریانات داشت.

یکی از شاگردان ایشان دندانساز است، الآن در مشهد است، سوار ماشینی می شود در ماشین یک مقدر راه که می آید برایش مکاشفه می شود. نگاه می کند به ماشین می بیند همه مسافری زن

ص: ۱۳۵

هستند. تعجب می کند؛ با خود می گوید: وقتی من سوار ماشین شدم راننده مرد بود، چرا الآن زن است؟ مسافری که مرد بودند، چرا همه زن شدند؟ خیلی تعجب می کند. می آید خدمت شیخ رجبعلی خیاط. ببخشید جناب شیخ، من وقتی می خواستم بیایم خدمت شما، سوار ماشینی شدم راننده مرد بود، مسافری مرد بودند، یک مقدار که راه آمد همه را دیدم که زن هستند.

مرحوم شیخ رجبعلی فرمود: وقتی سوار ماشین شدم یک مقدار ماشین راه آمد، یک زن غیر محجبه سوار ماشین نشد؟ گفت: چرا آقا درست است. یک زن بی حجاب سوار ماشین شد. فرمود: وقتی زن بی حجاب سوار ماشین شد، راننده دلش به طرف او رفت. در آینه به او نگاه می کرد، مسافری هم محو او شدند. لذا راننده زن شد، مسافری هم زن شدند. اگر انسان به نامحرم نگاه کند شکل و قیافه اش هم تغییر می کند. بزرگان می گویند: انسان در هر نیتی و در هر فکری قرار بگیرد طبق آن فکر و نیت شکل ملکوتیش تبدیل می شود به همان فکر و اندیشه ای که در سر دارد.

چه شد شیخ رجبعلی خیاط آن همه احاطه داشت؛ ماشین را می بیند، علم بلایا و منایا دارد، وقتی سلام به سه جانب می دهد، خدمت حضرات معصومین می رسد. بعد از هر نمازی که سلام می داد امام زمان علیه السلام را زیارت می کرد. چرا؟ چون مرد خدا بود، اخلاص داشت.

یک مرتاض پاکستانی می آمد خدمت ایشان، اسم اعظم هم داشت. مرحوم شیخ رجبعلی فرموده بود: این اسم اعظم به چه دردت می خورد؟ می خواهی چه کنی با این اسم اعظم؟ گفته بود: جناب شیخ در جنگ جهانی دوّم تانک های هیتلر از تنگه عبور نمی کرد، من با اسم اعظم عبور دادم؛ چون به نفع مسلمان ها بود. گفتم: یک مقدار از این یهودی های عنود لجوج بدبخت کشته شوند، ما عبور دادیم. شیخ رجبعلی خیاط گفته بود: پس بیا با این اسم اعظم یک سری از کارها را بکن، خانوارهای فقیر را خرجی بده. این کار را هم انجام داد.

بعد او به شیخ رجبعلی گفته بود با این که من اسم اعظم دارم، هزار بار یا الله می گویم، هیچ خبری نمی شود، هیچ کس جواب مرا نمی دهد، اما تو یک بار می گویی یا الله، در و دیوار جوابت را می دهند. همه همراه تو می گویند: یا الله، یا الله، حضرت حق به تو می گوید: لَبَّيْكَ عَبْدِي جواب تو را می دهد. من اسم اعظم دارم جواب نمی گیرم، اما تو اسم اعظم نداری یک یا الله می گویی جواب می گیری؟! شیخ رجبعلی فرموده بودند: من برای خدا می گویم، تو برای نخود و کشمش می گویی. تو یا الله می گویی، برای این که برای تو مکاشفاتی بشود و چیزهایی به تو نشان بدهند. من برای خدا می گویم. چیزی از خدا نمی خواهم. چون دوستش دارم می گویم یا الله. گفته بود: درست است من می خواهم برای خدا بگویم، امّا یک چیزهایی در مسیر نشانم

می دهند دلم می رود، دیگر نمی توانم برای خدا یا الله بگویم.

آن گاه شیخ رجبعلی فرموده بود: اسم اعظم خدا کلمه «الله» است. یک سری روایات هم این بحث را دارد. یک بزرگی هم از اهل مازندران کتابی نوشته به نام دو چوب و یک سنگ. اسم اعظم را با رموز آن جا نوشته بود، هر کس هم تا به حال خوانده نفهمیده بود که دو چوب و یک سنگ چه می شود؟ می شود ۱۱۰. این هم رمز است؛ یعنی علی. نمک از نظر ابجد یعنی علی. یمین از نظر ابجد یعنی علی. اصحاب یمین یعنی اصحاب امیرالمؤمنین علیه السلام، اصحاب علی اصحاب یمین هستند. شمال از نظر ابجد یعنی اولی و دومی و سومی. اصحاب شمال یعنی آن هایی که از یاران اولی و دومی و سومی هستند.

این آیه قشنگ است: «إِنَّ أَنْكَرَ الْأَصْوَاتِ لَصَوْتُ الْحَمِيرِ»^(۱)؛ بدترین صداها صدای درازگوش است. یک وقت نصف شب صدای عَرَّ و عَرَّش بلند می شود، دلخراش هم هست. یک مرتبه همه وحشت می کنند. در روایات وارد شده تفسیر علی بن ابراهیم قمی را ببینید فرمودند: باطن این آیه، اولی و دومی و سومی است. از نظر ابجد هم حساب شده اولی و دومی و سومی بودند. شیخ رجبعلی خیاط فرموده بود: اسم اعظم خدا کلمه الله است.

اسم اعظم بکند کار خود ای دل خوش باش

که به تلیس و حیل دیو مسلمان نشود

ص: ۱۳۸

۱- سوره لقمان، آیه ۱۹ .

هر کس می خواهد اسم اعظم یعنی الله برایش کار بکند، فرموده بود: اخلاص. کلیدش اخلاص است. یعنی اگر برای خدا الله بگوید، کارش درست می شود. شیخ رجبعلی برای خدا حرکت کرد، برای خدا می گفت، برای خدا می نشست، برای خدا غذا می خورد، برای خدا استراحت می کرد، لذا خدمت امام زمان علیه السلام می رسید. ما هم بیاییم در کلاس اخلاص کار کنیم، یک مقدار هم برای خدا حساب باز کنیم.

اخلاص رمز موفقیت

یادم هست یک آقای می آمدند خدمت حضرت آیت الله بهاء الدینی - رضوان الله تعالی علیه - گاهی می گفتند: آقا پدر زخم سلام به شما رساندند. یک بار گفت: آقا ببخشید! پدر خانمم به شما سلام رساندند، ایشان فرمودند: به پدر خانمت بگو یک مقدار هم برای خدا کار بکند. همه اش که انسان نمی تواند برای غیر خدا کار بکند، یک مقدار هم باید برای خدا کار کرد. هر کس برای خدا کار کند کارش می گیرد. هر کسی برای خدا کار کند مقرب می شود، هر که برای خدا کار بکند در نزد امام زمان علیه السلام هم مقرب می شود.

من یادم هست اوایل کار حاج آقا قرائتی بود. در قم یکی از آیت الله ها که الان بزرگ است، امام زمان علیه السلام را خواب دیده بود. حضرت فرموده بودند: مثل قرائتی کار کنید، ببینید که چگونه با اخلاص کار می کند. برای خدا کار می کند، برای چه باید کار ایشان بگیرد؟ این همه بیننده، این همه شنونده، برای این که برای خدا

حرکت می کند و کار می کند.

پیروزی در اخلاص است. موفقیت در اخلاص است. جذب کردن در اخلاص است. ارتباط پیدا کردن با امام زمان علیه السلام در اخلاص است. ارتباط پیدا کردن با اولیای کاملین در اخلاص است. سعی کنیم دست کم بعضی کارهایمان را برای خدا انجام بدهیم. بعد شما ببینید چه خواهید دید. این رمز عالی و برجسته موفقیت اولیاء الله و کاملین است.

سید بن طاووس

سید بن طاووس به جایی رسیده که می دانید به امام زمان چه می گوید.

نَزِيلُكَ حَيْثُ مَا اتَّجَهْتُ رِكَابِي

وَ ضَيْفُكَ حَيْثُ كُنْتُ مِنَ الْبِلَادِ

آقا جان هر شهری که می روم، هر شهری که وارد می شوم، بر تو وارد می شوم. همه جهان را مملوک تو می دانم. هر کجا مهمان می شوم، مهمان توام. چقدر عالی است انسان این منطق را پیدا کند.

در «کشف المہجہ فی ثمرہ المہجہ» نوشته است: سید محمد، روز عاشورا بود، در حرم امام حسین علیه السلام نشسته بودم، مشغول خواندن زیارت عاشورا بودم، یک قاصد آمد به نزد من و گفت: سید خدا به تو پسر داده است، همین که به من خبر داد تو به دنیا آمدی سجده شکر به جای آوردم. با امام زمان قرار دادی بستم؛

ص: ۱۴۰

گفتم: مهدی جان، یا صاحب الزمان، من لقب این بیچه ام را گذاشتم عبدالمهدی. تو بنده و نوکر امام زمانی، با امام زمان عهد کردم تو نوکر حلقه بگوش حضرت باشی. سید محمد، من وجود امام زمان علیه السلام را از راه قرآن برای تو ثابت نمی کنم، از مسیر روایات اثبات نمی کنم، از مسیر و دلیل عقلی برایت وجود امام زمان را اثبات نمی کنم، بلکه امام زمان را به تو نشان می دهم، تا باور کنی. این عالم امام دارد.

ای آفرین بر سید بن طاووس! بی نظیر است در میان علمای ربّانی، خیلی عجیب و غریب است! فیض هم در قالب شعر حضرت را مورد خطاب قرار داده است. عرضه می دارد: آقا جان!

هر جا که روم نالم چون بلبل شوریده

سرتاسر عالم را گلزار تو می بینم

این دل شیدای ما گرم تمنای تو

کی شود آخر پدید طلعت زیبای تو

گر چه نهانی ز چشم دل نبود ناامید

می رسد آخر به هم چشم من و پای تو

کربلا، درس اخلاص

برویم کربلا- درس اخلاص را از کربلا- بیاموزیم. در این جمله خوب دقت کن: «الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى عَظِيمِ رِزْقِي اللَّهُمَّ ارْزُقْنِي شَفَاعَةَ

الْحُسَيْنِ يَوْمَ الْوُرُودِ وَ تَبَّتْ لِي قَدَمٌ لِي قَدَمٌ صَدَقَ عِنْدَكَ مَعَ الْحُسَيْنِ» (۱). قربان اسمت بشوم، چه دلرباست، من نمی گویم، جامعه کبیره می گوید. خوب دقت کن، امام هادی علیه السلام می فرماید: «فَمَا أَحَلَّى أَسْمَائِكُمْ وَ أَكْرَمَ أَنْفُسِكُمْ وَ أَعْظَمَ شَأْنَكُمْ وَ أَجَلَ خَطَرَكُمْ وَ أَوْفَى عَهْدِكُمْ» (۲)؛ چقدر نامتان شیرین است و حلاوت دارد، مخصوصاً در میان امامان نام مقدس حسین علیه السلام «وَ أَضْيَحَابِ الْحُسَيْنِ الَّذِينَ بَدَلُوا مَهَجَهُمْ دُونَ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامِ» (۳). بین خدای مَنان در زیارت عاشورا چه گفته است. همه زیارات ما از ناحیه امامان معصوم ماست، زیارت عاشورا سندش به خدا می رسد، زیارت عاشورا از احادیث قدسیه است. می دانید یعنی چه؟ یعنی خدا می گوید: حسین جان! اولین روضه خوان تو منم. روضه خوان دوم تو جبرائیل است که برای حضرت آدم روضه تو را خواند، من باید تو را معرفی کنم و به مردم یاد بدهم که چگونه تو را بخوانند. حالا خدا در زیارت عاشورا چه می گوید: «الَّذِينَ بَدَلُوا مَهَجَهُمْ». یک وقت انسان با خدا معامله می کند، جان می دهد، بهشت را می خرد؛ «إِنَّ اللَّهَ اشْتَرَى مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنْفُسَهُمْ وَ أَمْوَالَهُمْ بِأَنْ لَهُمُ الْجَنَّةَ» (۴). می گوید: جان و مال بده بهشت لقا به تو می دهم. یک وقت هبه است؛ «يَا بَنَ عِمْرَانَ هَبْ لِي مِنْ قَلْبِكَ الْخُشُوعَ وَ مِنْ بَدَنِكَ الْخُضُوعَ وَ مِنْ

ص: ۱۴۲

- ۱- زیارت عاشورا.
- ۲- زیارت جامعه کبیره.
- ۳- زیارت عاشورا .
- ۴- سوره توبه، آیه ۱۱۱.

عَيْنَيْكَ الدُّمُوعَ»(۱): موسی ای پسر عمران، از بدنت آرامش، از دلت نرمش، و از چشمت اشک را به من هبه کن. از من مزد
مخواه، ولی گاهی هبه کننده به هبه خود نظر دارد، اما عالی ترین کلاس بذل است. اولاً هر چه دارد می دهد. ثانیاً اصلاً نگاه
نمی کند چه داده است. لذا می گوید: «الَّذِينَ بَدَّلُوا»: یاران حسین علیه السلام بذل کردند. عالی ترین درجه اخلاص را واجد
بودند.

ص: ۱۴۳

۱- بحار الانوار، ج ۱۳، ص ۳۲۹.

قالَ اللهُ الحَكِيمُ فى مُحَكَّمِ كِتَابِهِ الكَرِيمِ اعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ تَتَّقُوا اللَّهَ يَجْعَلْ لَكُمْ فُرْقَانًا وَ يُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَ يَغْفِرْ لَكُمْ وَ اللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ» (١)

ثُمَّ قَالَ مَوْلَانَا اميرالمؤمنين علىّ ابن ابيطالب عليه السلام: «مَنْ اتَّقَى اللَّهَ عَزَّ وَ قَوَّى» (٢).

علم بدون تقوا

يکى از اساتيد بزرگ و بنام حوزه علميه قم، جريانات عجيب و غريبى دارد. يکى از جريانات ايشان از اين قرار است: ايشان براى تبليغ به شهرى تشريف برده بودند. برنامه ايشان اين بود که بيش از

ص: ١٤٤

١- سوره انفال، آيه ٢٩ .

٢- بحار الانوار، ج ٧٠، ص ٧٥ .

یک منبر نمی پذیرفتند. هر چقدر هم که اصرار می کردند زیر بار نمی رفتند. فرموده بودند: یک روزی جوانی آمد و مرا برای منبر رفتن در یکی از دهات، دعوت کرد، گفت: فردا یک نفر در فلان ده مجلسی دارد، شما تشریف بیاورید و آن جا منبر بروید. گفتم: چشم می آیم. بعد از این که جوان رفت با خودم فکر کردم یعنی چه؟ من که یک منبر بیشتر نمی پذیرفتم چطور شد که بدون اختیار به این جوان وعده دادم؟ گفتم: حتماً سَرّی دارد.

ما قرارمان را گذاشته بودیم که فردا بیاید سراغ ما و به اتفاق برویم دهات. فردا قاطری آورد و گفت: باید سوار قاطر بشوید. آن جا منطقه ای نیست که ماشین بتواند برود، حرکت کردیم و رفتیم. در بین راه دیدم آن جوان به صحرا و کوه و دشت نگاه می کرد و مرتّب گریه می کرد. این استاد بزرگوار حوزه گفت: من خیال کردم کسی از او مرده است. گفتم: پدرت مرده است؟ گفت: نه. گفتم: مادرت مرده است؟ گفت: نه. گفتم: بچه ات مرده است؟ گفت: نه. گفتم پس چرا به این شدّت گریه می کنی؟ گفت:

به صحرا بنگرم صحرا تو وینم

به دریا بنگرم دریا تو وینم

به هر جا بنگرم کوه و در و دشت

نشان از قامت رعنا تو وینم

من هر چه می بینم همه جلوه های خدایند، همه هستی آینه است، خدا را در این آینه می بینیم. گفتم: عجب جوانی! معلوم می شود این که من بی اختیار گفتم: چشم، می آیم. به این جهت

بوده است؛ کسی که مرا دعوت کرده است فوق العادگی دارد.

گفتم: استاد داری؟ گفت: بله. پرسیدم: استادت کیست؟ گفت: همان پیرزنی است که شما را دعوت کرده است. گفتم: عجب پیرزنی! چنین استادی، چنین شاگردی تحویل داده است. ما را هم که جذب کرده و کشانده به این جا. رفتیم که ببینیم این پیرزن کیست و چه کاره است. وارد خانه شدیم. در محضر پیرزن فرتوت قدخمیده ای نشستیم. دیدم پیرزن اعجوبه روزگار است. به او گفتم: نظرت درباره من چیست؟ گفت: تو را دریایی از علوم می بینم. (درست هم گفته بود) ولیکن این دریای علوم گِل و لای و لجن فراوانی دارد. آب، آلوده است، زلال نیست. آب آلوده به چه درد می خورد؟ نگاه کردن به آب زلال است که نشاط آور است و غم و غصه آدمی را از بین می برد.

ثَلَاثَةٌ يُذْهِبْنَ عَنْ قَلْبٍ حَزْنَ

الْمَاءُ وَالْخَضْرَاءُ وَالْوَجْهُ الْحَسَنُ

آب زلال غم و غصه را از بین می برد، اما آب آلوده و گل آلود انسان را مشمئز می کند. گفتم: چه کنم؟ گفت: بلند شو برو یک ماه مبارک رمضان برای خودت منبر برو، خودت را بساز و بعداً بیا برای مردم منبر برو. من از همان جا آمدم به شهر. ساکم را بستم. هر چه گفتند: بمان، گفتم: نمی مانم، ساکم را بستم و به شهرم رفتم.

صندلی می گذاشتم و یک ماه رمضان منبر می رفتم. حالا این قضیه را برای چه گفتم؟ برای این که اگر آب گل آلود بود، گرچه انسان عالم باشد و به فنون وارد باشد، این آب گل آلود نمی تواند

اشیا را منعکس کند و نشان دهد. باید آب زلال باشد تا انسان بتواند عکسش را در آب ببیند و مشاهده کند. اگر آب تیره و تار بود فایده ندارد. اگر درون انسان تیره و تار بود، به خاطر گناهان است. گناه درون را تیره و تار مملو از گرد و غبار می کند.

اگر در مقابل آئینه بایستیم و یک باز دم و یک نفس به آینه بزنیم، و بخار نفس، بر آینه بنشیند آیا دیگر می توانیم خود را ببینیم؟ خیر. اول با دستمال آن را باید پاک کنیم تا بتوانم خود را در آن ببینم. آئینه، تحمل یک نفس زدن ما را ندارد. با یک آه مکدر می شود و انسان دیگر چهره اش را در آن نمی بیند. دل به منزله آئینه می ماند، آئینه دل تاب یک مکروه ندارد. انجام مکروهات یعنی آه کشیدن به آئینه دل. تاب تحمل گناه را ندارد. گناه به منزله زنگار این آئینه است. «كَلَّا بَلْ رَانَ عَلَى قُلُوبِهِمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ» (۱).

گناه بر شیشه دل زنگار می آورد و شیشه دل دیگر نه خدانما، نه امام زمان نماست، نه بهشت نما و نه آسمان نما. اصلاً نمی تواند چیزی را از خودش نشان بدهد. ما باید این گل و لای گناه و رذایل اخلاقی را بزدایم. باید با این زنگارها مبارزه کنیم تا شیشه دلمان صاف صاف و زلال زلال شود. آن وقت بین عکس رخ یار در پیاله دل می افتد یا نه؟! آن گاه عکس رخ امام زمان علیه السلام در آن می افتد. این دل می شود دل امام زمان نما، دل خدانما، دل فرشته نما. مگر غیر از این است که از لسان شریف سه معصوم: پیامبر ختمی مرتبت،

ص: ۱۴۷

۱- چنین نیست که آن ها می پندارند، بلکه اعمالشان چون زنگاری بر دل هایشان نشسته است. «سوره مطففین، آیه ۱۴».

رئیس مذهب، امام صادق علیه السلام و خود آقا امام زمان علیهم صلوات الله اجمعین این تشبیه به ما رسیده است؟

میرزا ابوالفضل قهوه چی

میرزا ابوالفضل قهوه چی تشریف برده بودند امام زاده آقاعلی عباس، از نوادگان حضرت باب الحوائج الی الله آقا قمر بنی هاشم علیه السلام. آن جا متوسل شده بود، افتاده بود، مردم جمع شده بودند که او را به دکتر ببرند. گفت: آقا جان رهایم کنید، دکتر مرا به این روز انداخته است.

بیمار و زارم انت الطیب

درد تو دارم انت الحیب

از توست دردم گرد تو کردم

درمان دردم انت الشفیق

کرده زر کیمیای عشق تو زردم

نسخه نویسد طیب کین یرقان است

لذا بعضی ها بیمارند، اما بیمار مولایند. مگر نه این است که مجدد مذهب، کلمه محبوب قرن، امام امت - رضوان الله تعالی علیه - این چنین سرودند:

من به خال لب ت ای دوست گرفتار شدم

چشم بیمار تو را دیدم و بیمار شدم

خوب امام بیمار شد، اما بیمار چشم بیمار و خمار محبوب و معشوق. خوشا به حال آنان که بیمار یار باشند.

عاشق شو ورنه روزی کار جهان سرآید

ناخوانده درس مقصود در کارگاه هستی

در ضعف و ناتوانی همچون نسیم خوش باش

بیماری در این ره خوشتر ز تندرستی

دکتر، میرزا ابوالفضل قهوه چی را به آن روز انداخته است. ایشان در بازار قم قهوه خانه داشتند. ایشان چهارشنبه ها و جمعه ها به جمکران می رفتند. بازاری ها گفتند: میرزا ابوالفضل جمعه برای خودت برو جمکران و چهارشنبه ها برای ما باش. ما چای می خواهیم. چهارشنبه نرو، به ما چایی بده.

او گفته بود: من که جمکران را رها نمی کنم به خاطر چای دادن به شما. بعضی از بازاری ها او را تهدید کردند؛ گفتند: میرزا ابوالفضل، اگر بخواهی چهارشنبه به جمکران بروی و به ما چای ندهی قهوه خانه ات را می بندیم. گفت: ببندید. خیال می کنید به خاطر فروش چای من از امام زمان علیه السلام دست برمی دارم؟ مگر من یوسف فروشم؟ یوسف را بفروشم، چه بخرم؟ مگر من مثل برادران یوسفم؛ «و شَرَوْهُ بِثَمَنٍ بَخْسٍ دَرَاهِمَ مَعْدُودَةٍ» (۱). آن هم به درهم های قلابی و ناقص یوسف را فروختند. من به جمکران می روم.

فرموده بودند: ما جمکرانمان را می رفتیم یک شبی آقا امام

ص: ۱۴۹

۱- و (سرانجام،) او را به بهای کمی - چند درهم - فروختند.» سوره یوسف، آیه ۲۰.

زمان علیه السلام را در خواب دیدم (۱) حضرت فرمودند: میرزا ابوالفضل! گفتم: جانم آقا جان، قربانت گردم، چه می فرمایید؟ فرمود: این بازاری ها تصمیم گرفته اند به در قهوه خانه ات قفل بزنند. گفتم: آقا جان بزنند، من مگر بزغاله ام که مع مع، کنم و بگویم: جو می خواهم؟! (آنچه عیان است چه حاجت به بیان است.) خدا ناظر است، رزق مرا می دهد. قفل بزنند، من که جمکران تو را رها نمی کنم. آقا یک لبخندی زدند، یک مرتبه از خواب پریدم، دیدم نزدیک اذان صبح است. خوب صبح شد، رفتم سراغ قهوه خانه ام، دیدم همان طور که آقا فرموده بودند بازاری ها به در قفل زده اند. خودم هم رفتم یک قفل خریدم به در قهوه خانه ام زدم. گفتم: قهوه خانه! خداحافظ.

این جا مرد می خواهد. ببینیم ما با قهوه خانه خداحافظی می کنیم یا با خدا. با چه کسی خداحافظی می کنیم. مواظب معاملات، مواظب خطوط، مواظب حرکاتمان باشیم. بعضی ها می فهمند که گروهک های غیر قانونی باطل هستند، اما برای رسیدن به مقاصد شوم و ننگینشان، برای چند تا رأی جمع کردن و برای ریاست چند روزه دنیا آمدند و دینشان را، خدایشان را، حرّیتشان را، امامت و ولایت را و همه چیز را فروختند.

برای رسیدن به دنیا بیایند از میرزا ابوالفضل یاد بگیرند. چه

ص: ۱۵۰

۱- در بعضی از روایات آمده است که خواب یک جزء از ۷۰ جزء نبوت است. این بستگی به ایمان من و شما دارد. یعنی خواب وحی است، وحی الهی است. هر چه مؤمن تر باشیم خوابمان صادق تر و عالی تر خواهد بود.

کرد میرزا ابوالفضل قهوه چی؟ میرزا ابوالفضل قهوه چی می فرمود: یک وقت در جمکران در عالم مکاشفه خدمت حضرت رسیدم، حضرت فرمودند: میرزا ابوالفضل، این همه جمعیت را که می بینی به جمکران آمده اند، یک نفر به خاطر من نیامده است؛ یکی می گوید: آقا جان خانه می خواهم، یکی می گوید: آقا جان لانه می خواهم، یکی می گوید: آقا جان دانه می خواهم، یکی می گوید: زن می خواهم، یکی می گوید: مریضم، یکی می گوید: پول می خواهم. یکی نیست که بیاید و بگوید: آقا جان دلم تنگ شده، من آمده ام تو را صدا بزنم، فقط تو را می خواهم...!!

یک رندی رفت مشهد. شنیده بود هر کس بار اولش باشد سه دعا از او مستجاب است. گفت: آقا جان من شنیده ام سه دعای من مستجاب است. من سه تا حاجت دارم؛ حاجت اولم این است که تو را می خواهم. حاجت دوم این است که آقا جان تو را می خواهم. حاجت سوم من این که تو را می خواهم. چند نفر از این ها سراغ دارید؟ چند نفر سراغ دارید که محبوب را در میان تمام خواسته ها انتخاب بکند؟ بلند شود برود جمکران بگوید: آقا جان! من تو را می خواهم.

میرزا ابوالفضل و میرزا ابوالفضل ها در دو راهی ها خدا را انتخاب می کردند، بیمار خدا بودند، گریان خدا بودند، نالان خدا بودند و در این مسیر حرکت می کردند.

فرمودند: «وَأَمَّا وَجْهُ الْأَنْتِفَاعِ بِي فِي غَيْبَتِي فَكَأَلِ الْأَنْتِفَاعِ بِالشَّمْسِ إِذَا غَيَّبَهَا عَنِ الْأَبْصَارِ السَّحَابُ»^(۱)؛ مَثَل من و مَثَل بهره برداری از منِ امام زمان علیه السلام در عصر و زمان غیبت، به مانند خورشیدی در پس پرده ابر می ماند. حضرت خود را به خورشید تشبیه کردند.

مرحوم علامه مجلسی، در جلد ۵۳ بحار الانوار این روایت را ذکر می کند و هشت تشبیه عالی را استفاده می کند، بعد می فرماید: هشت وجه شبهات دیگر را من مُلْهَمٌ شدم و فهمیدم، ولی آن جا دیگر یادداشت نکرده است. فرموده است: بر تو باد به تدبیر. اگر فکر کنی خیلی بیش تر از این ها می فهمی.

یکی از وجوه شبهات حضرت آقامام زمان علیه السلام به خورشید این است شما بینید ما یک منزلی را می سازیم، آیا خورشید به درون آن ساختمان می تابد یا نه؟ جوابش این است: به هر مقداری که ما پنجره و در به سوی خورشید باز کنیم، به همان مقدار از نور خورشید بهره می بریم. درهای رو به خورشید اطاق ها می توانند درون ساختمان را از نور و حرارت خورشید بهره مند کنند. لذا فرمودند: خانه ها را رو به آفتاب بسازید. خانه ای که آفتاب اول وقت به آن می تابد، اهل آن خانه کمتر مریض می شوند، میکرب های خانه کشته می شوند. این برای خورشید طبیعت و

ص: ۱۵۲

دل به منزله اطاق چهار دیواری می ماند. خورشید فروزان امامت و ولایت، نور امام زمان، حرارت و تابش امام زمان علیه السلام، چه زمانی به دل می تابد و در آن منعکس می شود؟ دل از نور و حرارت امام زمان، از رؤیت امام زمان، از جمال زیبا و دل آرای امام زمان می تواند بهره ببرد، امّا زمانی که پنجره به سوی امام زمان باز کند. دل باید با پنجره باشد، پنجره دل تقوا، امّا توّسل، ایثار و از خود گذشتگی است. پنجره خدمت به ذرّیه پیامبر ختمی مرتبت علیهم السلام، انس با قرآن، بندگی، آن هم بندگی کامل و جامع و تمام عیار است. پنجره دل، محافل و مجالس ذکر اهل بیت است، پنجره دل، زیارت مشاهد مشرفه است. ما اگر این پنجره ها را باز کردیم - یک وقت دیدی یک دل، صد تا پنجره دارد - خورشید صبح بیرون می آید، به دل می تابد. وسط روز به دل می تابد. وقتی عصر می شود به دل می تابد. دم غروب می شود به دل می تابد.

اگر می خواهیم از آفتاب امام زمان بهره ببریم باید، روزه هایش را زیاد کنیم. عبادات روزه است، توّیلات روزه است، فریادها و سوز و گدازها همه این ها روزه به سوی امام زمان علیه السلام است. «قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: وَاللَّهِ لَأَمْرُنَا أَتَيْنَ مِنْ هَذِهِ الشَّمْسِ»^(۱)؛ امام صادق علیه السلام فرمودند: به خدا قسم مسأله و موضوع امامت و ولایت ما از نور خورشید هم روشن تر است. اگر می بینید بعضی زیر بار ولایت

نمی روند دلشان پنجره ندارد. دلشان در ندارد. چهار دیوار بلند کشیده است: ۱ - دیوار شهوت. ۲ - دیوار غضب. ۳ - دیوار ریاست. ۴ - دیوار آمل و آرزوهای بلند. اصلاً پنجره ای هم نگذاشته است. این دل با چهار دیواره آتشین و جهنمی چگونه می خواهد ولایت را بفهمد؟ چگونه می خواهد به این نکته برسد؟

فرمود: «وَاللَّهِ إِنَّ شَيْعَتَنَا أَشَدُّ اتِّصَالًا بِنَا مِنْ ضَوْءِ الشَّمْسِ بِالشَّمْسِ»؛ (۱) نور خورشید چقدر اتصال به خورشید دارد؟ نور که از خورشید می خواهد حرکت بکند بیاید به طرف زمین یک جانبش زمین و یک جانبش متصل به خورشید است. هشت دقیقه و دو ثانیه و به تعبیر دیگر پانصد ثانیه طول می کشد تا نور خورشید به زمین برسد. (۲) فرمود: به خدا قسم شیعیان ما اتصالشان به ما از اتصال نور خورشید به خورشید قوی تر و محکم تر است. شیعه رابطه و اتصال دارد، پنجره باز کرده است. خورشید فروزان امام زمان علیه السلام نور افشانی می کند و از این پنجره ها وارد دل می شود.

بنابراین ما باید شیشه دل را زلال و پنجره های فراوان به سوی خورشید باز کنیم تا بتوانیم بهره ببریم و گرنه خورشید می گوید: من خورشیدم، من هستم، من غایب حقیقی و غایب معنوی نیستم. این تویی که دیوار کشیده ای و نمی خواهی از نور من بهره

ص: ۱۵۴

۱- الانوار الساطعه فی شرح زیاره الجامعه، «آیه الله کربلائی» .

۲- سرعت نور در هر ثانیه ۳۰۰/۰۰۰ کیلومتر است. اگر فاصله خورشید تا زمین ۱۵۰/۰۰۰۰۰۰ کیلومتر باشد در چه مدتی نور خورشید به زمین می رسد؟

ان شاء الله برای دلمان هر چه بیش تر پنجره به سوی خورشید حقیقی و معنوی؛ یعنی امام زمان علیه السلام باز کنیم، تا موفق به دیدار حضرت گردیم و بتوانیم جمال دلربایش را زیارت کنیم. انسان باید نسبت به خدا و امام زمان معرفت و شناخت و محبت پیدا کند، تا هم سنخ و مانوس با حضرت مهدی علیه السلام شود، که معرفت و محبت از طریق عبودیت و بندگی بدست می آید؛ «وَاعْبُدْ رَبَّكَ حَتَّىٰ يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ» (۱) از طریق غافل نبودن از حق و دائماً به یاد خدا بودن و مراقبت نفس کردن، و کارها را رنگ خدایی دادن حاصل خواهد شد. اگر انسان عارف و محب حق شد در دل مردم نیز خواه ناخواه جای خواهد گرفت؛ «إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَيَجْعَلُ لَهُمُ الرَّحْمَنُ وُدًّا» (۲) و گرنه، اگر از حزب شیطان و گوش به فرمان نفس بود، ذلت دنیا و آخرت را برای خودش به ارمغان می آورد.

من یادم هست با یکی از رفقا خدمت حضرت آیت الله بهاءالدینی قدس سره بودیم. گفت: آقا! این ها دارند قائم مقام رهبری را معرفی می کنند. بعد فرمودند: سه جلد کتاب نوشته بود، حدوداً ۷۵۰ صفحه. کتاب هایش را آورد منزل ما و گفت: آقا! من

ص: ۱۵۵

-
- ۱- و پروردگارت را عبادت کن تا یقین [= مرگ تو فرا رسد!] سوره حجر، آیه ۹۹.
  - ۲- مسلماً کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده اند، خداوند رحمان محبتی برای آنان در دل ها قرار می دهد! سوره مریم، آیه ۹۶.

این کتاب ها را در باب ولایت فقیه نوشته ام و درس گفته ام. فرمودند: به او گفتم: تو میفهمی ولایت فقیه چیست؟ گفت: چیه؟ گفتم: ولایت فقیه آن است که انسان در درون و باطن، حاکم نفسش می شود، مسلط بر هوایش می شود. وقتی که امین شد، آن وقت خدا اختیار مردم را به دست او می دهد. خدا که نمی آید اختیار انسان ها را به دست افرادی بدهد که افکار را از غرب و بیگانه می گیرند، اسیر و فریفته و شیفته بیگانگان هستند. آیا رسیده ای بدین جا که حاکم و مسلط بر خویشتن باشی؟ فرمودند: انصاف به خرج داد و گفت: نه، نرسیدم. گفتم: پس این ها را بی خود نوشتی. باید بررسی، ولایت فقیه رسیدنی است.

از آن طرف از رهبر معظّم انقلاب تعریف می کند. از این طرف آن فردی که در زمان امام امّت به عنوان قائم مقام رهبری می خواستند معرّفی کنند از او این گونه تعبیر می کند. می گوید: به درد نمی خورد. یکی از دوستان می گفت: به حضرت آیت اللّه بهاء الدینی گفتم: آقا! اینها دارند قائم مقام رهبری را معرّفی می کنند. اگر این ها مسلط بشوند باند مهدی هاشمی چنین و چنان می شود. ایشان فرمودند: که ناراحت نباش، خدا کارش را انجام خواهد داد، در نجف اشرف می خواستند بعضی را در برابر حضرت آیت اللّه سید ابوالحسن اصفهانی عَلَم کنند، اما چون خدا نمی خواست، سید ابوالحسن اصفهانی در تشیع جنازه طرف شرکت کرد، آنچه که خدا بخواهد می شود. تو ناراحت نباش و

نترس. آن ها کسانی نیستند که خدا آن ها را روی کار بیاورد. بگذار روشن بشود، تا کی می خواهد نفهمد؟ تا کی می خواهد متوجه نشود؟ همه این ها به خاطر بی تقوایی است.

قدر این محافل و مجالس را بدانید، این مجالس و محافل اسلام و مکتب و ولایت و انقلاب را بیمه می کند. می دانید امام صادق علیه السلام به فضیل بن یسار چه فرمود: فرمود فضیل، به خدا قسم من این مجالس را دوست دارم، زنده کنید این مجالس را، به خدا قسم من بوی شما را دوست دارم، شما بوی خدا می دهید، بوی ایمان می دهید، بوی محبت می دهید، بوی عشق می دهید. امام زمان علیه السلام می فرماید: مجالس شما را دوست دارم. آن مجالس چطور؟ آن مجالس بوی شیطان می دهد، بوی نفرت و تفرقه می دهد، بوی آمریکا و ممالک غربی می دهد، شیطان آن مجالس را دوست دارد و به آن ها می گوید: من مجالستان را دوست دارم.

ص: ۱۵۷

قَالَ اللَّهُ الْحَكِيمُ فِي مُحْكَمِ كِتَابِهِ الْكَرِيمِ اعْوِذْ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَنْ يَزِدْكُمْ مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ فَسَوْفَ يَأْتِي اللَّهَ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ أَذِلَّةٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٍ عَلَى الْكَافِرِينَ يُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَخَافُونَ لَوْمَةَ لَائِمٍ ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ» (۱).

ثُمَّ قَالَ مَوْلَانَا الصَّادِقُ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ: «مَنْ سَرَّ أَنْ يَكُونَ مِنْ أَصْحَابِ الْقَائِمِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَلْيَتَنَبَّهْ وَلْيَعْمَلْ بِالْوَرَعِ وَمَحَاسِنِ الْأَخْلَاقِ» (۲).

ص: ۱۵۹

۱- ای کسانی که ایمان آورده اید: هر که از شما از آیین خود بازگردد، (به خدا زیانی نمی رساند) خداوند جمعیتی را می آورد که آن ها را دوست دارد و آنان (نیز) او را دوست دارند؛ در برابر مؤمنان متواضع و در برابر کافران سرسخت و نیرومندند؛ آن ها در راه خدا جهاد می کنند و از سرزنش هیچ ملامتگری هراسی ندارند. این، فضل خداست که به هر کس بخوهد (وشایسته ببیند) می دهد و (فضل) خدا وسیع و خدا داناست. «سوره مائده، آیه ۵۴.

۲- بحارالانوار، ج ۵۲، ص ۱۴۰.

از احادیث و روایات آن گونه استفاده می کنیم که یاران حضرت قریب به ائتفاقشان از ایران هستند. حضرت ۳۱۳ یار خاص دارد. (۱) یاران عامش بیش تر در ایران هستند. وقتی به آیات کریمه قرآنی مراجعه می کنیم دست کم سه آیه قرآن درباره مردم ایران نازل شده است و به عنوان تأویل و باطن، عالی ترین تعریف را خدای مَنان از مردم ایران کرده است. احادیث و روایاتی نیز وجود دارد که عمدتاً اهل سنّت، مثل ابن حجر عسقلانی آن ها را در فضیلت و منقبت مردم ایران نقل کرده اند. حتّی می گویند: در شب معراج خدای مَنان با پیامبرش به زبان عربی سخن می فرمود. (سخن اهل بهشت هم زبان امامان معصوم است.) فقط یک جمله را فارسی با پیامبرش گفت و آن جمله این بود: «من با یک مشت خاک چه کنم؟»

چرا این جمله را فارسی می گوید؟ این جمله را هم به عربی می فرمودند. این ظرافتی دارد؛ یعنی تنها ملّتی که از همه بیش تر استحقاق لطف و محبّت و عنایت حضرت ربّ العالمین را دارند ملّت ایران هستند؛ چون این ها ولایت حضرات امامان معصوم را از همه جا سریع تر و زودتر پذیرفتند. حتّی شما ببینید قرآن می فرماید: ما اگر همین کتب آسمانی را بر عجم و بر مردم ایران

ص: ۱۶۰

۱- یاران پیغمبر اکرم در جنگ بدر ۳۱۳ نفر بودند، که عدد ابجدی «نرجس» نیز هست. یعنی یاران حضرت به تعداد عدد ابجدی مادر معظّمه و مکّرّمه مولا و آقایمان، امام زمان علیه السلام است.

زمین نازل می کردیم، عرب ها می گفتند: چرا قرآن عربی نازل نشده است و زیر بار قرآن نمی رفتند. چرا باید پیامبر از میان عرب ها برخیزد و نه از ایران؟ فرمودند: یک جهتش این است که شما ایرانیان به پیغمبر عرب ایمان می آورید، شما دنبال منطق هستید، دنبال فهم و درک هستید، شما حس ناسیونالیستی ندارید. هر چند پیغمبر اکرم فرمود: «حُبُّ الْوَطَنِ مِنَ الْإِيمَانِ»^(۱): محبت وطن از ایمان است. ولی به تعبیر مرحوم شیخ بهایی :

این وطن مصر و عراق و شام نیست

این وطن شهری است کو را نام نیست

وطن ما وطن ایمان است. مرکز وطن ایمانی ما مدینه‌النّبی است. مرکز وطن ایمانی و ولایی ما نجف و کربلاست، کاظمین و سامرّاست، مشهد است. ایرانی جماعت هر کجا که باشد دنبالش می رود، لذا خدا می گوید: شما که مشکل ندارید با من، من باید در میان عرب ها پیغمبر را بفرستم تا آن ها ایمان بیاورند. در علم من گذشته بود که آن ها به غیر عرب ایمان نمی آوردند، لذا من آمدم یک تربیتی دادم که پیغمبر و امامان معصوم در میان عرب ها به دنیا بیایند.

خانه های سست و خانه های بنیادین

آیه ای است در قرآن، بسیار جالب و زیباست که بعضی ها

ص: ۱۶۱

۱- سفینه‌البحار، ج ۸، ص ۵۲۵.

استفاده جالبی هم از این آیه مبارکه کرده اند. من قبل از این که این آیه را معنا بکنم یک نکته مذهبی و سلوکی و دینی را مطرح کنم. سوره ای از قرآن به نام عنکبوت است. «مَثَلُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ كَمَثَلِ الْعَنْكَبُوتِ اتَّخَذَتْ بَيْتًا وَإِنَّ أَوْهَنَ الْبُيُوتِ لَبَيْتُ الْعَنْكَبُوتِ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ» (۱) خدای مَنان دستجات و اصنافی که به غیر خدا دل می بندند و غیر خدا را به عنوان سرپرست و ولی خود انتخاب می کنند می فرماید: مثل آن ها مثل عنکبوت است. خانه عنکبوت آن قدر سست است که اگر یک بیچه فوت کند خانه عنکبوت خراب می شود. فرموده اند: تار عنکبوت در خانه موجب فقر می شود باید زود تمیز شود. این یک سوره که به نام عنکبوت است.

سوره ای هم داریم به نام نحل؛ یعنی زنبور عسل. «وَ أَوْحَىٰ رَبُّكَ إِلَى النَّحْلِ أَنْ اتَّخِذِي مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا وَمِنَ الشَّجَرِ وَمِمَّا يَعْرِشُونَ»؛ (۲) خدای مَنان به زنبور عسل الهام فرمود: اگر می خواهی خانه بگیری و بسازی بر بلندای کوه ها و بر بالای درختان و بر بعضی از بلندی ها خانه بگیر. خانه عنکبوت با یک فوت خراب می شود و خانه زنبور که اولاً شش ضلعی است و بهترین خانه، خانه شش ضلعی است. چون خانه مربع و مستطیل گوشه هایش بدون استفاده می ماند. گوشه های مثلث که سه ضلعی است و بعضی از گوشه های دوزنقه هم همین طور است، اما خانه شش

ص: ۱۶۲

۱- سوره عنکبوت، آیه ۴۱.

۲- سوره نحل، آیه ۶۸.

ضلعی همه جایش قابل استفاده است. خانه زنبور عسل با موادی ساخته شده است که با دینامیت هم خراب نمی شود، اما خانه عنکبوت با یک فوت دهان بیچه ویران می گردد. علتش چیست؟

خدای مَنان در سوره عنکبوت نمی گوید ما به عنکبوت وحی کردیم، الهام کردیم خانه بساز. خدا اگر الهام بکند الهام خدا درست و حسابی است. می فرماید: «اتَّخَذَتْ بَيْتًا» عنکبوت برای خود خانه درست کرده و با فکر و اندیشه خود خانه می سازد. خانه اش سخت سست و بی پایه و بی اساس است. اما زنبور عسل را ما به او الهام کردیم. ما گفتیم: «أَنْ اتَّخَذِي مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا».

مکتب شیعه ماندنی است

و اما باطن این دو آیه می گوید: آنان که در کلاس وحی و قرآن هستند، آنان که پیوند و رابطه با خدا دارند، دینامیت های دنیا، شایعات دنیا، بمب های دنیا، تبلیغات دنیا، جنگ های دنیا، تحریکات اقتصادی دنیا، توطئه های دنیا، خانه آنان را نمی تواند ویران و منفجر بکند. چون وابسته به خداست. خانه ای است که خدا می گوید بساز.

چراغی را که ایزد برافروزد

هر آن کس پف کند ریشش بسوزد

آمریکا چه خیال کرده است؟ کشورهای غربی چه خیال کرده اند؟ در طول تاریخ آن قدر نقشه کشیدند تا انقلاب ما را، شیعه را، مکتبش را، ولایتش را، ویران کنند، اما چون خدا فرمان داده

ص: ۱۶۳

بود این خانه دینی و مکتبی و مذهبی را بسازیم، خدا فرمان داد به حبیب و پیامبرش و به امیرالمؤمنین و امامان معصوم علیهم السلام، اگر تمام دنیا هم دست به دست یکدیگر دهند، نمی توانند با شیعه کاری کنند. شیعه والله، تالله ماندنی است. این اراده خداست، بله مبارزه می کنند و لکن با این مبارزه شیعه را آبدیده می کنند.

اما آنان که عنکبوتند. شما نظام های دنیا را ببینید، با یک تق و توقی از هم می پاشد و از بین می رود. سودان می خواهد یک مجلس را منحل کند سه ماه اعلان حالت فوق العاده می کند. یک ترور در جهان غرب واقع می شود همه اوضاعشان به هم می ریزد، ولی در ایران این خبرها نیست. چرا؟ چون ایران در مکتب وحی قرار گرفته است. ممالک دنیا خانه هایشان خانه های عنکبوتی است، چقدر خواستند امام امت را زیر سؤال ببرند و انقلاب او را به شکست وادار کنند. آیا توانستند؟ انقلابی که پشتوانه اش امیرالمؤمنین علیه السلام است که نمی توان با آن انقلاب کاری کرد. این گروهک غیر قانونی غربی ملوث آلوده فکر، نهضت آزادی غربی و ضد آزادی دینی چه خیال کرده، تجربه نکردند تا به حال؟ طمع می کنند به خیال خام خودشان می توانند کاری با انقلاب و نظام انجام بدهند، آن هم با چند نفر که اگر یک بسیجی حرکت بکند همه آن ها پا به فرار می گذارند.

درازگوشان فراری

قرآن تعبیر قشنگی دارد: «كَانَهُمْ حُمْرٌ مُّسْتَنْفِرَةٌ. فَرَّتْ مِنْ

قَسْوَرَه» (۱) تفاسیر روایی را ببینید قرآن از برخی دشمنان امیرالمؤمنین علیه السلام تعبیر به دراز گوش کرده است. چرا تعبیر به دراز گوش کرده است. چون سمبل نفهمی و بی شعوری دراز گوش است، اگر قرآن هم بارش کنند، نمی فهمد بارش چیست. «مَثَلُ الَّذِينَ حُمِلُوا الثَّوْرَاتُ لَمْ يَحْمِلُوهَا كَمَثَلِ الْحِمَارِ» (۲)؛ قرآن می گوید: یهودی ها مثل دراز گوش می مانند، حالیشان نیست. «كَانَهُمْ حُمْرٌ مُّسِيئِينَ». دشمنان امیر المؤمنین علیه السلام مثل دراز گوش می مانند، چیزی نمی فهمند. تا در برابر شیر قرار می گرفتند پا به فرار می گذاشتند. فرمودند: قَسْوَرَه حضرت علی علیه السلام است. (۳) دشمنانش دراز گوش هستند، تا می بینند سر و صدای شجاع عالم، شیر خدا، اسدالله و اسد الرسول پیدا شد، پا به فرار می گذارند.

یکی از مصادیق این آیه وجود بسیجی هاست. بسیجیان ما شیران بیشه میدان نبردند. سر و کله بسیجی که پیدا می شود آن دراز گوشان پا به فرار می گذارند. مگر می توانند تحمل کنند؟ مگر می توانند در سختی ها مقاومت کنند؟ چه می خواهند بگویند وابستگیان به غرب، وابستگیان به شرق، وابستگیان به غیر خدا. خانه هایشان خانه های عنکبوتی است؛ با یک فوت بچه خراب می شود، چه برسد به یک نعره جانانه و یک فریاد وحشت آفرین و به یک ندا و غرش ملکوتی یک بسیجی. این ها را تجربه نکرده اند؟

ص: ۱۶۵

۱- گویی گورخرانی رمیده اند که از مقابل شیری فرار کرده اند.» سوره مدثر، آیه ۵۰-۵۱.

۲- سوره جمعه، آیه ۵.

۳- بحارالانوار، ج ۳۲، ص ۶۰۲.

ندیدند و نفهمیدند؟ واقعاً هم نمی فهمند اگر می فهمیدند خدا از آن ها در چندین جای قرآن تعبیر به دراز گوش نمی کرد. خانه های آن ها عنکبوتی است. امّا خانه شیعه، خانه ای که پشتوانه ولایی دارد، خانه زنبور عسل است. با دینامیت هم نمی تواند منفجرش بکنند.

خواب امام راحل

حضرت امام ائمت - رضوان الله تعالی علیه - در نجف که بودند شهید حاج آقا مصطفی - رضوان الله تعالی علیه - با حضرت آیت الله کشمیری رفت و آمد فراوانی داشتند. تعبیر حضرت آیت الله بهاء الدینی راجع به حاج آقا مصطفی عجیب بود. ایشان فرمودند: آمدند پیش ما برای مصاحبه، من نوشتم: «هُوَ ابْنُ الْإِمَامِ، بَلْ هُوَ الْإِمَامِ». می خواستم بنویسم: «بَلْ هُوَ فَوْقَ الْإِمَامِ». دیگر فوق الامام را نوشتم. ولی اعجوبه روزگار بود. مرحوم حاج آقا مصطفی با حضرت آیت الله کشمیری آشنایی پیدا می کنند. بعد می آیند خدمت حضرت امام ائمت - رضوان الله تعالی علیه - می گوید: پدر جان من در نجف یک ولی خدا پیدا کرده ام. (۱)

ص: ۱۶۶

۱- آیت الله کشمیری سه جور استخاره داشت: یک استخاره با دل داشت که گاهی ما از ایشان می پرسیدیم. ایشان یک توجه باطنی می کردند و می فرمودند چه کنید. استخاره دوّم با تسبیح می کردند که اگر هزار استخاره می کرد هزار آیه به ایشان الهام می شد و جواب می فرمودند. استخاره سوّم با قرآن بود که اوّل قرآن را می دید و بعد گذشته و اوّل زندگیت را بیان می کرد، وسط قرآن را می دید اواسط زندگیت را بیان می کرد و آخر قرآن را می دید و هم کارت را می فرمود و هم حالت فعلیت را متوجه می شدند، در استخاره کردن انسان فوق العاده عجیب و غریبی بود. استخاره های بیت حضرت امام به عهده ایشان بود.

امام می فرماید: تو می دانی که من به این زودی زیر بار کسی نمی روم. من باید یک چیزی از این آقا بینم تا بتوانم او را بپذیرم و قبولش کنم. من یک خوابی دیده ام، خوابم رابه احدی نگفته ام. ایشان بگویند من چه خوابی دیده ام، خواب مرا بگوید کافی است، می فهمم که برجستگی دارد.

حاج آقا مصطفی تشریف می آورند خدمت ایشان، می گویند: جناب آیت الله سید عبدالکریم کشمیری پدرم فرمودند: که من خوابی دیده ام، شما بفرمایید که پدرم چه خوابی دیده است؟

ایشان فرمودند(۱): به حاج آقا مصطفی گفتم: بعد از نماز صبح بیاید ایوان نجف. - ایشان نماز صبح را در ایوان می خوانند، - حاج آقا مصطفی تشریف می آورند. ایشان از مولا امیرالمؤمنین علیه السلام استمداد می طلبند. بعد از مدد خواهی می فرماید: پدر عظیم الشأن شما خواب دیده اند که در نجف از دنیا رفتند و در نجف او را دفن کردند و در درون قبر یک قلوه سنگی است که آن قلوه سنگ پهلوی ایشان را اذیت می کند. امیرالمؤمنین علیه السلام تشریف آوردند و آن سنگ را برداشتند و پرت کردند بیرون و امام راحت شد. این خوابی است که پدر شما دیده است.

ص: ۱۶۷

۱- این جریان را بدون واسطه از حضرت آیت الله کشمیری نقل می کنم.

امّیا تعبیرش: در ذهن شریف ایشان خُطور کرده است لابد من در نجف از دنیا می روم. خیر، این خُطور مطابق با تعبیر خواب ایشان نیست. ایشان به ایران می روند و موفّق به تشکیل حکومت اسلامی می شوند. آن سنگی که پهلوی امام را اذیت می کند، آن شاه است. حضرت امیرعلیه السلام گوش شاه را می گیرد، پرتش می کند بیرون و امام راحت می شود.

پس اگر شاه را از مملکت بیرون کردند، دست امامت و ولایت او را بیرون کرد. اگر امام آمد با دست امامت و ولایت و تو سیّلات آمد. مگر کسی که پشتوانه اش ولایت و خداست، کسی که به الهام الهی خانه می سازد مگر این خانه را دنیا می تواند ویران کند؟

نابود کننده یهود

انقلاب ما صادر شده است، انقلاب ما کارش را در جهان کرده است و انجام می دهد. این ها با هم نشستند کمپ دیوید را درست کردند، صلح با عرفات بوقلمون صفت را ساختند و پرداختند، اما بیچاره ها غافلند از یک نکته و یک مطلب و آن نکته این است که خدا در قرآن خبر می دهد از آینده ای که عده ای وارد فلسطین می شوند. «فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ أُولِيهِمَا بَعَثْنَا عَلَيْكُمْ عِبَادًا لَنَا أُولَىٰ بَأْسٍ شَدِيدٍ فَجَاشُوا خِلَالَ الدِّيَارِ وَكَانَ وَعْدًا مَّفْعُولًا» (۱).

ص: ۱۶۸

۱- هنگامی که نخستین وعده فرارسد، گروهی از بندگان پیکارجوی خدا را بر ضد شما می انگیزم (تا شما را سخت در هم کوبند؛ حتی برای به دست آوردن مجرمان) خانه ها را جستجو می کنند؛ و این وعده ای است قطعی.» سوره اسراء، آیه ۵.

این آیه مبارکه خیر می دهد که عدّه ای وارد فلسطین اشغالی می شوند و یهود را مضمحل و نابود می کنند، «فَجَاسُوا خِلَالَ الدِّيَارِ». نه این که تنها خانه ها را بگردند و یهودی ها را پیدا کنند و مجازاتشان کنند. نه، «خِلَالَ الدِّيَارِ» یعنی آن گوشه ها و پناهگاه ها و مخفی گاه ها را هم می گردند. در بعضی روایات به عنوان مثال بیان کرده است که اگر یک یهودی در سوراخ موش هم رفته باشد، از سوراخ موش بیرونش می آورند و به سزای اعمالش می رسانند. ما در انتظار چنین جریانی هستیم. حالا این ها چه کسانی هستند؟ «فَجَاسُوا خِلَالَ الدِّيَارِ» چه کسانی هستند؟

مرحوم علامه مجلسی در بحارالانوار، جلد ۶۰، از لسان شریف امام صادق علیه السلام نقل کرده است و نیز در تفاسیر روایی هم آمده است: «وَاللَّهِ هُمْ أَهْلُ قُمْ». فرمودند: به خدا قسم این ها اهل قم هستند. فرماندهی رزمندگان به عهده اهل قم است. حرکت می کنند، می روند و اسرائیل را شکست می دهند. آخر الامر هم باید اسرائیل به دست ایرانی و عجم فتح شود. این جایگاه ملت و مملکت ایران است. مملکت ایران در کلاس وحی، در کلاس الهام، در کلاس امامت قرار گرفته است. دارند از عالم بالا من و شما را به ساحل نجات می برند.

گر می برندت واصلی

گر می روی بی حاصلی

آن ها تار عنکبوت هستند که با یک فوت بچه اوضاعشان بهم می خورد، ولی ایرانی این گونه نیست، آبدیده است. آن ها کف

ص: ۱۶۹

روی آب هستند، ولی ایران آب است، این را باید در طی ۲۰ سال تجربه کرده باشند. اگر نفهمیدند خیلی نفهمند و سنبلیک آن ها همان دراز گوش است که واقعاً نفهمیدند که این حرکات مذبوحانه را از خودشان نشان می دهند. عاقبت پیروزی نهایی و کامل و جامع جهانی از آن شیعه است.

فرمانده مؤمنان

أَمَّا بَاطِنُ آيَةِ زَنْبُورٍ عَسَلٍ چيست؟ ظاهرش معلوم است، باطن آیه که در روایت آمده است این است: یکی از القاب عالیه و مبارکه امیرالمؤمنین علیه السلام یعسوب است؛ «أَنَا يَعْسُوبُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمَالُ يَعْسُوبُ الظَّالِمَةَ» (۱) مال، ملکه ستمگران است و من ملکه و فرمانده مؤمنین هستم. حالا چرا تشبیه به ملکه زنبور عسل شده است؟ می گویند: زنبور عسل در برابر ملکه تسلیم محض و مطلق است. در برابر او هیچ اراده ای ندارد. آن انسانی که این قدر شعور و معرفت و درک ندارد، و می آید و می گوید: ما شیعه تنوری را قبول نداریم، یعنی چه شیعه تنوری؟ یعنی می گویند: ما در برابر امامان این طور نیستیم، که اگر به ما بگویند: برو داخل تنور آتش، برویم در آتش.

وقتی که ما امامان را شناختیم که حکیم است. امام را شناختیم که یک ذره خلاف از او سر نمی زند و احاطه به همه عوالم و هستی دارد، در برابر او تسلیم هستیم، اما او می گوید: ما

ص: ۱۷۰

در برابر امام تسلیم نیستیم، ما فکر داریم، اندیشه داریم!!! به به!

از این چرت و پرت ها فراوان می گویند. فرق ما با آن ها همین است. آن ها در برابر ولایت فقیه تسلیم نیستند. آن ها حکومت آمریکایی را، حکومت هم جنس بازان آمریکایی را، حکومت شراب خواران غربی را بر حکومت کسی که نماز شبش ترک نمی شود و در نماز شب یارب یارب می گوید ترجیح می دهند.

تو را بخدا این حماقت و نادانی نیست؟ آدم این قدر نادان بشود. اصلاً این دو را در کنار یکدیگر بگذار؛ نور را با ظلمت، حق را با باطل، طهارت را با آلودگی، انسان باید دنبال چه کسی حرکت کند؟ باید چه کاره باشد و به کجا برود؟!

درخت خرما

«وَ أَوْحَىٰ رَبُّكَ إِلَى النَّحْلِ أَنِ اتَّخِذِي مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا وَمِنَ الشَّجَرِ وَمِمَّا يَعْرِشُونَ»^(۱)؛ و پرودگار تو به زنبور عسل «وحی» (و الهام غریزی) نمود که «از کوه ها و درختان و داربست هایی که (مردم) می سازند، خانه هایی برگزین. در تأویل این آیه آمده است: خدای متّان فرمود: ما به امامان معصوم علیهم السلام شما وحی کردیم: فضایل و مناقب و مطالبی که می خواهید بیان بفرمایید در سه جا بیش تر سرمایه گذاری کنید: ۱ - کوه ها. ۲ - درختان. ۳ - بر بعضی از بلندی ها.

در روایت آمده است که کوه ها عرب و درختان عجم هستند.

ص: ۱۷۱

کوه صلابت دارد، اما میوه ندارد. درخت میوه دارد، نشاط و سایه دارد، لذا شما ببینید در چهاردهمین سوره قرآن به نام سوره ابراهیم خدای مَنان چهارده معصوم را به درخت تشبیه کرده است؛ «الْمَ تَرَ كَيْفَ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا كَلِمَةً طَيِّبَةً كَشَجَرَةٍ طَيِّبَةٍ أَصْلُهَا ثَابِتٌ وَفَرْعُهَا فِي السَّمَاءِ. تُؤْتِي أُكْلَهَا كُلَّ حِينٍ بِإِذْنِ رَبِّهَا»^(۱) این آیه خیلی غوغا و جالب است. دست کم نیاز به ده جلسه بحث دارد که امامان معصوم را چقدر عالی معرفی کرده است؛ آن ها را به درخت خرما تشبیه کرده است. فرمودند: «اَكْرِمُوا عَمَّتَكُمْ»^(۲)؛ عمه تان را اکرام کنید. گفتند: یا رسول الله عمه مان کیست؟ فرمود: درخت خرما. تعجب کردند، درخت خرما عمه ماست؟! فرمودند: حضرت آدم از بهشت که بیرون آمد تنها بود. یک انسی لازم داشت، غذایی هم می خواست، درخت را با خودش بیرون آورد. گویا درخت خرما همشیره حضرت آدم علیه السلام است.

«اَكْرِمُوا عَمَّتَكُمْ». و این قدر درخت خرما جالب است، مثل انسان است، شما اگر سر درختان را ببرید از بین نمی رود، ولی اگر سر درخت خرما را ببرید از بین می رود. درخت خرما مثل انسان راست قامت است. درخت خرما مثل انسان درخت نرش نطفه دارد و نر و ماده درخت خرما جفت گیری دارند. لذا گرده های نر را

ص: ۱۷۲

۱- آیا ندیدی چگونه خداوند «کلمه طیبه» (و گفتار پاکیزه) را به درخت پاکیزه ای تشبیه کرده که ریشه آن (در زمین) ثابت و شاخه آن در آسمان است؟!» سوره ابراهیم، آیه ۲۵ - ۲۴ .

۲- بحارالانوار، ج ۵۷، ص ۱۸۱ .

می گیرند و روی گرده های ماده می ریزند. «وَ أَرْسَلْنَا الرِّيحَ لَوَاقِحَ» (۱) تمام مطالبی که معصومین گفته اند بی جهت نیست. درست است. هر چند من نفهمم و متوجه نشوم.

منظور این که چهاره معصوم تشبیه به درخت شدند، خدای مَنان در قرآن در سوره مبارکه نحل از ایرانیان محبّ ولایت اهل بیت علیهم السلام تعبیر به درخت می کند که عالی ترین تعبیر است.

تعبیر پیامبر اکرم از ایرانیان

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله وسلم سه مطلب جالب و زیبا را از آن ایرانیان معرّفی کرده است: ۱ - فرمودند: «لَوْ كَانَ الْعِلْمُ فِي الثُّرَيَّا لَنَالَهُ رِجَالُ الْفَارِسِ» (۲)؛ اگر علم و دانش دینی در ثریا باشد [در دورترین نقطه] ایرانی به دنبالش خواهد رفت. دنبال علم دین، علم قرآن، علم ولایت. لذا وقتی آقا امام زمان علیه السلام ظهور بفرمایند، فرمان می دهند در خیابان های کوفه چادر بزنند و جوانان ایرانی به عرب ها قرآن یاد می دهند. حقیقت قرآن، تأویل قرآن، تفسیر قرآن، حفظ قرآن و محافظت قرآن به دست ایرانی جماعت است.

۲ - فرمودند: «لَوْ كَانَ الْإِيمَانُ مُعَلَّقًا بِالثُّرَيَّا»: اگر ایمان نیز در ثریا باشد، «لَتَنَالَهُ أَنْاسٌ مِنْ أَبْنَاءِ فَارِسٍ» (۳) ایرانی به دنبال ایمان می رود. پیامبر خدا دست روی شانه سلمان گذاردند و فرمودند:

ص: ۱۷۳

۱- و ما بادها را برای بارور ساختن (ابرها و گیاهان) فرستادیم. سوره حجر، آیه ۲۲.

۲- الذریعه، ج ۱۸، ص ۳۱۸.

۳- کنز العمال، ج ۱۱، ص ۳۶۶.

«لَوْ كَانَ الدِّينُ فِي الثَّرِيَا لَنَالَتْهُ رِجَالٌ مِنْ هَؤُلَاءِ»^(۱) اگر دین هم در ثریا باشد؛ مجموعه مسائل زیر بنایی و روبنایی مکتب و اسلام و قرآن و دین، باز ایرانی جماعت به دنبال دین می رود تا این که دین را به دست آورد. این ها هم تعاریفی است که از مردم پرنشاط و پر قدرت ایرانی شده است، یاران حضرت هم عمدتاً در ایران و در ایران هم عمدتاً در طالقان به سر می برند. اگر بعضی از شهرها یک نفر و در بعضی دیگر دو نفر از یاران حضرت وجود دارد، در طالقان حدود هیجده نفر از یاوران امام زمان علیه السلام محسوب می شوند.

ص: ۱۷۴

۱- بحار الانوار، ج ۱۶، ص ۳۱۰.

اشاره

قال الله الحكيم في كتابه الكريم اعوذ بالله من الشيطان الرجيم: «يا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اصْبِرُوا وَصَابِرُوا وَرَابُطُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ» (۱) ثم قال مولانا الصادق عليه الصلاه و السلام: «مَنْ سَيَّرَهُ أَنْ يَكُونَ مِنْ أَصْحَابِ الْمَهْدِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَلْيَنْتَظِرْ وَلْيَعْمَلْ بِالْوَرَعِ وَ مَحَاسِنِ الْأَخْلَاقِ» (۲).

ویژگی های اصحاب و یاران امام زمان علیه السلام (۱)

اشاره

خدای مَنان همه ما را از محبین اهل بیت عصمت و طهارت، به ویژه حضرت مهدی آقا امام زمان علیه السلام قرار بدهد. اولین ویژگی یاران حضرت تقواست. یعنی اصحاب حضرت به انجام واجبات

ص: ۱۷۵

۱- سوره آل عمران، آیه ۲۰۰.

۲- غیبت نعمانی، ص ۲۰۰.

و به ترک محرمات و گناهان مقیدند. در کلاس پاکی زندگی می کنند؛ چون آقا امام زمان علیه السلام پاکند. خداوند در آیه مبارکه تطهیر می فرماید: «أَنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا» (۱) حضرت در پاکی مطلق به سر می برد؛ یعنی نه گناهی، نه خطا و اشتباهی، نه مکروهی و نه ترک اولایی از حضرت سر نمی زند. پس هر که می خواهد از یاران حضرت شود باید با تقوا باشد. تقوا پاکی می آورد. نتیجه پاکی ارتباط معنوی و سنخیت با حضرت مولا آقا امام زمان علیه السلام است که خدای منان در سوره مبارکه واقعه این مسئله را با این عنوان و آیه مطرح فرموده است: «لَا يَمَسُّهُ إِلَّا الْمُطَهَّرُونَ» (۲) این آیه یک معنی فقهی دارد. معنی فقهی این است که انسان بدون وضو، بدون غسل؛ یعنی بدون طهارت نمی تواند بدن و دستش را به قرآن برساند. تماس با قرآن حرام است، مگر این که وضو بگیرد و یا غسل کند.

یک معنی اخلاقی و سلوکی و عرفانی دارد و آن این است که کسی قلب و باطن و درونش نمی تواند با قرآن تماس و انس پیدا کند، نمی تواند قرآن را بفهمد، نمی تواند نکته های قرآن را درک کند، مگر این که دل را پاک کند.

با پاکی اعضا و وضو و غسل، خداوند اجازه داده است که به قرآن دست بزنیم. اگر دلم بخواهد با قرآن انس و تماس برقرار کند، فکرم رابطه با قرآن برقرار کند، خدای منان می فرماید: من به

ص: ۱۷۶

۱- سوره احزاب، آیه ۳۳.

۲- سوره الواقعة، آیه ۷۹.

قلب تو اجازه تماس با قرآن را نمی‌دهم، مگر دل و فکرت وضو بگیرد. خدایا وضوی دل و فکر چیست؟ شست و شوی از گناه و رذایل اخلاقی.

وقتی دلم و فکر و ذهنم را پاک کردم، آن گاه قرآن را می‌فهمم و با باطن و نورانیت قرآن انس و تماس برقرار می‌کنم. و گرنه منهای طهارت، الفاظ قرآنی را بالا- و پایین می‌کنم؛ این کلمه مذکر است یا مؤنث، مفرد است یا تثنیه است یا جمع است، مطلق است یا مقید، این‌ها اثری ندارد.

چند از این الفاظ و اضمار و مجاز

سوز خواهم سوز با آن سوز ساز

با الفاظ که چیزی حل نمی‌شود، شرط تماس و انس با قرآن تقواست.

امام صادق علیه السلام و ابوحنیفه

آقا امام صادق علیه السلام در مجلسی تشریف داشتند، ابوحنیفه هم بود. غذا آوردند، حضرت میل فرمودند، بقیه هم خوردند. غذا که تمام شد، نوبت دعاست. در روایات ما وارد شده است که غذا که خوردید دعا کنید. مردم هم مانده اند چگونه دعا کنند. (۱) آقا در بدو

ص: ۱۷۷

۱- یک دعای معروفی داریم، ولی یک آقایی دعایی بسیار زیبا می‌کرد، می‌گفت: ما خوردیم سیر شدیم، گرسنگان را سیر کن. آب خوردیم، سیراب شدیم، تشنگان را آب بده و سیراب کن. به ما لباس دادی، به برهنگان لباس بده. به ما خانه دادی، به بی‌خانه‌ها خانه بده. متناسب با دعای سفره.

دعا این جمله را فرمود: «اللَّهُمَّ إِنَّ هَذَا مِنْكَ وَ مِنْ رَسُولِكَ» (۱)؛ خدایا این نعمت و این نان و این غذایی که ما خوردیم از شما و از حضرت رسول اعظم است. تا فرمود از شما و از حضرت رسول الله الاعظم، ابوحنیفه گفت: «يَا بَنَ رَسُولِ اللَّهِ أَجَعَلْتَ لِلَّهِ شَرِيكَ؟» برای خدا شریک قرار دادی؟

حضرت فرمود: چگونه برای خدا شریک قرار دادم؟ گفت: نعمت، همه از خداست، شما دعا کردید و فرمودید: این نعمت از تو و از پیغمبر است. حضرت فرمودند: ابوحنیفه، مگر تو قرآن نمی خوانی؟ تو که ادعا می کنی من مفسر قرآنم. (۲) مگر این آیه را نخوانده ای: «وَمَا نَقَمُوا إِلَّا أَنْ أَغْنَاهُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ مِنْ فَضْلِهِ» (۳)؛ هیچ نعمت و تنگدستی فقری و مشکل و حادثه ای برای مؤمنین رخ نمی دهد مگر خدا و رسول خدا مؤمنین را غنی و بی نیاز می کنند.

خدای مَنان، در این آیه مبارکه بی نیازی را به خودش و پیغمبرش نسبت داده است. حضرت دو نکته دیگر از آیه بیان کرد. تا ابوحنیفه شنید گفت: «يَا بَنَ رَسُولِ اللَّهِ وَ اللَّهُ كَأَنِّي مَا قَرَأْتُهَا»؛ به خدا قسم این آیه را من هنوز گویی نخوانده ام؛ من این نکته را از آیه

ص: ۱۷۸

۱- بحار الانوار، ج ۶۳، ص ۳۸۴.

۲- از قتاده پرسید: قتاده، آن مورچه ای که با حضرت سلیمان علیه السلام حرف زد، نر بود یا ماده؟ او در جواب ماند. ابوحنیفه گفت: من می دانم. گفت: چه بود؟ گفت: ماده. گفت: به چه دلیل؟ گفت: قرآن می فرماید: «قَالَتْ نَمْلَةٌ». خیلی پسندید. قتاده به او به به گفت. ابوحنیفه هم باد کرد، با این که نه قتاده فهمیده بود و نه ابوحنیفه. قالت، معلوم نیست مؤنث باشد. این یک دانه مورچه است. این «تا» ی مره است، نه تأنیث.

۳- سوره توبه، آیه ۷۴.

قرآن نفهمیده بودم. حضرت فرمود: «بلی قَرَأْتَهَا»؛ خوانده ای و زیاد هم خوانده ای، ولی تو و اشباح و نظایر تو که بی تقواید و فهمیدید ولایت و امامت ما حق است و زیر بار ولایت و امامت ما نرفتید، تو و اشباح و نظایر تو کورید از این که این نکته ها را بتوانید از قرآن استنتاج کنید و بفهمید. خدای مَنان در باره تو و هم مسلکان تو این آیه مبارکه را نازل فرموده است: «كَلَّا بَلْ رَانَ عَلَى قُلُوبِهِمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ»^(۱): زنگار و گرد و غبار بر چهره قلبشان نشست، دلشان به خاطر خلاف و گناه زنگار گرفته است. دل تو زنگار دارد، از کجا می توانی قرآن را بفهمی؟ فهم قرآن، درک حقایق و باطن قرآن، شرطش وضوی دل و فکر است. وضوی دل و فکر یعنی دست شستن از گناه و هر چیزی که مورد غضب و خشم حضرت ربّ العالمین است. آن گاه آدم می تواند قرآن را بفهمد، ممکن است بی سواد هم باشد.

شیخ رجبعلی خیاط، اسمش را با زحمت می نوشت، ولی چنان آیات قرآن را تفسیر می کرد، چنان روایات را معنی می کرد، که همه مات و مبهوت می ماندند. چرا؟ چون شیخ رجبعلی، وضوی دل و فکر داشت، لذا بلد بود با باطن قرآن انس برقرار کند. این جایگاه تقواست، در فهم قرآن.

دلِ مرده

ص: ۱۷۹

چند سال پیش به مشهد مشرف شدیم. خدمت آقای به نام شیخ ذبیح الله قوچانی که از مردان گمنام و برجسته بود، رسیدیم. حضرت آیها لله بهجت با ایشان رابطه داشتند، هرگاه مشهد می رفتند، به دیدن ایشان می رفتند. مرد عجیب و غریبی بود. ایشان فرمودند: فقها همه فتوا می دهند که نوشتن قرآن با مرکب نجس حرام است. باز فتوا می دهند که نوشتن قرآن بر پوست حیوان مرده هم حرام است؛ چون قرآن کتاب طهارت و پاکی است و نباید کلمات پاک را بر اشیای نجس بنویسند. آن گاه این جمله را فرمودند: همان طوری که فقها می فرمایند: قرآن را با مرکب نجس و بر پوست حیوان مرده نباید نوشت که حرام است، اهل معنا و دل می گویند: نوشته شدن اسرار قرآن، رموز و اشارات و باطن و حقایق آن، بر دل مرده حرام است؛ چون دلی که مرده است و مبتلا به رذایل اخلاقی است، دل نجس است.

دل با چه می میرد؟ حضرت مولا علی بن الحسین زین العابدین و سید الساجدین علیه السلام در مناجات التائبین این جمله را دارند: «الهِیَ الْبَسِیْتُ الْخَطَايَا تَوْبَ مَدَلَّتْ وَ جَلَلَنِي التَّبَاعُدُ مِنْكَ لِبَاسٍ مَسِيكَتِي وَ اَمَاتَ قَلْبِي عَظِيمُ جِنَايَتِي فَاحِيهِ بِتَوْبِهِ مِنْكَ يَا اَمَلِي وَ بُعَيْتِي وَ يَا سُوْلِي وَ مُئْتِي» (۱) گناه دل را می میراند، امام سجاد علیه السلام می فرماید: گناه جنایتی است بزرگ، این جنایت بزرگ، دل را می میراند. دل مرده،

ص: ۱۸۰

نمی تواند قرآن را بفهمد، نمی تواند با نور قرآن انس برقرار کند. قرآن نوری دارد که اگر دل زنده باشد و با آن تماس بگیرد، دیگر نمی تواند از این قرآن جدا شود. فدایی قرآن می شود، در فراق قرآن دلش تنگ می شود و در وصال آن با نشاط و شاداب می شود.

حال من یک نکته دیگر هم این جا بگویم. این هم زیباست. روایت از لسان شریف امام هادی علیه السلام است که فرمود: «الْحِكْمَةُ لَا تَنْجِعُ فِي الطَّبَاعِ الْفَاسِدَةِ» (۱) حکمت چیست؟ خداشناسی، پیغمبرشناسی، امام شناسی، قرآن شناسی، معادشناسی، انسان شناسی و خودشناسی. این ها حکمت است. این ها ترجمه روایات است. قرآن می فرماید: «وَمَنْ يُؤْتَ الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا» (۲) فرمود: به هر کسی معرفت امام معصوم علیه السلام داده شده است، کسی که ولایت اهل بیت علیهم السلام به او داده شده است، خیر کثیر به او داده شده است.

حکمت یعنی ولایت و امامت اهل بیت علیهم السلام. امام هادی علیه السلام فرمود: حکمت در طبیعت های فاسده رشد و رویش ندارد. یک چاهی است با دلو در آن آب می ریزند، اما خودش آب ندارد. این به درد نمی خورد. بعد از یکی دو دقیقه آب ته نشین می شود و چاه هیچ آب ندارد. زمین شوره زار قابل رویش بذر نیست. شما هر چه گندم در زمین شوره زار بریزی حاصل بر نمی داری.

اگر طبیعت انسان فاسد شد، اگر دل مرده بود و به گناه و رذایل

ص: ۱۸۱

۱- بحار الانوار، ج ۷۵، ص ۳۷۰.

۲- سوره بقره، آیه ۲۶۹.

اخلاقی پژمرده شد، هر چه حکمت در آن دل بریزی، جوانه نمی زند. یک دانه گندم را که انسان در زمین مساعد می ریزد، قرآن می فرماید: یک دانه هفت سنبل می شود. «فِي كُلِّ سُنبُلَةٍ مِائَةٌ حَبَّةٌ»؛ (۱) در هر سنبلی صد دانه است. یک دانه گندم، هفتصد دانه گندم می شود. بعد می فرماید: «وَ اللَّهُ يُضَاعِفُ لِمَن يَشَاءُ»؛ گاهی بیش تر هم می شود. در تفسیر نمونه آمده است که در بعضی از مناطق حساب کردند، یک دانه گندم را به عنوان تجربه و آزمایش کاشتند هفت هزار دانه گندم برداشتند. نه هفتصد دانه، هفت هزار دانه. حکمت به منزله گندم می ماند. آیات و روایات، علوم و معارف و مسائل اخلاقی همه به منزله بذر می مانند.

این همه می شنویم، می خوانیم، می بینیم، این ها همه بذر است که به دل می پاشیم، اما رویش کجاست؟ خرمن چه شد؟ سنبله های حکمت و معارف چه شد؟ چرا جوانه نزد؟ می دانید چرا؟ فرمود: «الْحِكْمَةُ لَا تَنْجِعُ فِي الطُّبَاعِ الْفَاسِدَةِ»؛ در دل های فاسد و در طبع ها و روان های فاسد و تباه، حکمت رویش ندارد. شما اگر یک خروار گندم هم در زمین شوره زار پاشی هدر داده ای، فایده ندارد. اول باید زمین مساعد باشد. بنابراین باید دل را از گناه و رذایل اخلاقی پاکسازی کرد، فکر را همین طور. آن گاه حکمت پاسخ

ص: ۱۸۲

می دهد. آن گاه قرآن جواب می دهد. آن گاه با قرآن و روایات می توان تماس باطنی و معنوی برقرار کنیم؛ «لَا يَمَسُّهُ إِلَّا الْمُطَهَّرُونَ». برو برگرد هم ندارد. چانه زدن هم ندارد. تماس با قرآن منهای طهارت ممکن نیست.

ما دو قرآن داریم: قرآن صامت، یعنی همین قرآنی که در محضرش هستیم. می گویند: مَا بَيْنَ الدَّفَتَيْنِ. این قرآن کریم. قرآن دوم: قرآن ناطق است. در زیارت نامه حضرت می خوانیم: «السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا شَرِيكَ الْقُرْآنِ»؛ سلام بر تو ای شریک قرآن. یک معنایش این است: همان طوری که قرآن امانت حضرت رسول خداست، مهدی جان! شما نیز امانت و سفارش شده حضرت رسول الله الاعظم صلی الله علیه وآله وسلم هستید. «إِنِّي تَارِكٌ فِيكُمْ الثَّقَلَيْنِ كِتَابَ اللَّهِ وَعِترَتِي»^(۱) معنی دومش این است اگر قرآن نور است، تو نوری. اگر قرآن از جانب حق آمده است، امامت تو نیز از جانب حق آمده است. اگر قرآن شافی است، تو نیز شافی هستی. اگر قرآن شافع است و دستگیری می کند، تو هم شافعی. اگر قرآن درمان دردهاست، شما نیز درمان دردها هستی. هر چه قرآن دارد، همه آن ویژگی ها در حدّ اعلا، در وجود شماست. اگر او قرآن است تو نیز قرآنی. او قرآن صامت است و شما قرآن ناطق.

همان طور که دل مرده نمی تواند با قرآن صامت انس و رابطه

ص: ۱۸۳

برقرار کند، دل مرده با قرآن ناطق یعنی حضرت مهدی علیه السلام هم نمی تواند ارتباط برقرار کند. ارتباط لازمه اش طهارت است. دلی که طاهر نیست چگونه جای حضرت است؟ چگونه جای معرفت است؟ دل باید پاک باشد، ذهن باید پاک باشد، اعضا و جوارح باید پاک باشد، آن گاه ارتباط برقرار می شود.

یک سال که مشهد مشرف بودیم، جوانی آمد و خوابی تعریف کرد؛ گفت: شما تعبیر بلدید؟ گفتم: یک در صد بله. نودونه درصد نه. خواب صورتی است از عالم ملکوت. کسی می تواند خواب را تعبیر کند که با صور برزخیه و ملکوتیه آشنایی کامل داشته باشد. آن هایی که تعبیر خواب می نمایند نودونه درصد بر باطل است. اگر چه هم در خارج واقع شود. مرحوم شیخ عبدالکریم حامد در تعبیر خواب ید طولایی داشت. در تعبیر خواب خیلی قوی و قدرتمند بود. آن قدر ظریف و زیبا تعبیر می کرد!

این جوان گفت: من خواب دیدم در حرم امام رضا علیه السلام خوابیده ام، - مثل بسیاری از زائرین که می گویند: ما خواب بودیم رفتیم و برگشتیم - گفت: دیدم یکمرتبه فضای حرم روشن شد. نور عجیب و غریبی برخاست. یک منادی ندا داد: آقا امام زمان علیه السلام می خواهند تشریف بیاورند. آماده باش، بلند شو، من خودم را جمع و جور کردم که برخیزم. تا آمدم برخیزم، دیدم پهلویم شروع کرد به درد گرفتن. چنان که نتوانستم بلند شوم. نور رفت. دو باره خوابیدم. مدتی گذشت. دوباره منادی ندا داد. آقا می خواهند

تشریف بیاورند. دیدم حرم دوباره منور شد، آمدم برخیزم، دوباره دیدم پهلویم درد می کند. هر کاری کردم نتوانستم. از خواب پریدم، این چه خوابی است من دیدم؟

گاهی به ذهن آدم جرقه ای می زند. گفتم: آیا تو نیاز به ازدواج داری؟ شهوت به تو فشار می آورد؟ گفت: بله. الآن هم مادرم دارد برای خواستگاری می رود، ولی شهوت به من فشار می آورد. گفتم: می خواهم بگویم مانع دیدار و ملاقات تو شهوت توست. خیالت خیال شهوانی است، دلت افکار شهوانی دارد. درست است به گناه نمی افتی، ولی دلت تو را اذیت می کند. گفت: از کجا متوجه شدیدی؟ گفتم: در بعضی از روایات وارد شده است که حضرت حوا از دنده چپ حضرت آدم آفریده شده است، این که پهلوی چپ بود؛ یعنی تو فعلاً احتیاج به یک حوا داری. باید ازدواج کنی. اگر ازدواج نکنی و این فکر شهوانی از سرت بیرون نرود، خبری نیست. یک فکر و خیال شهوانی او را از ملاقات باز داشت. دو بار به او گفتند: آماده باش! آمدم برخیزد دید نمی تواند. بنابراین انسان آلوده و گناهکار راهی ندارد، باید پاک شود، تا در خانه پاکان راهش دهند. «السَّنَخِيَّةُ عَلَيْهِ الْإِنْضَامُ».

خدای منان در سوره مبارکه حدید بعضی از آثار و خواص تقوا را بیان فرموده است: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَآمِنُوا بِرَسُولِهِ يُؤْتِكُمْ كِفْلَيْنِ مِنْ رَحْمَتِهِ وَيَجْعَلْ لَكُمْ نُورًا تَمْشُونَ بِهِ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ

خدای منان در این آیه مبارکه دو فرمان صادر کرده است. فرمان اول تقواست، فرمان دوم ایمان به حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله وسلم است. نتیجه تقوا و ایمان به رسول اکرم این است که خدای منان یک پیمانۀ رحمت در این جهان و پیمانۀ رحمت دیگر در جهان آخرت به شما عنایت خواهد کرد. دو پیمانۀ رحمت. در دنیا مشمول رحمت الله، در آخرت هم مشمول رحمت الله هستید. یک تفسیر زیبایی هم داریم: کفَلین من رحمتِه، یعنی آقا امام حسن و آقا امام حسین علیهما السلام. اگر با تقوا شدید و ایمان به رسول الله آوردید خدای منان محبت به امام حسن علیه السلام و امام حسین علیه السلام، معرفت به امام حسن و امام حسین علیهما السلام، تبعیت از امام حسن و امام حسین علیهما السلام و لطف و عنایت آن دو بزرگوار را به شما خواهد داد. «يُؤْتِكُمْ كَفْلَيْنِ مِنْ رَحْمَتِهِ» (۲) در واقع این رحمت به این دو امام معنی شده است.

مطلب دوم فایده تقواست. «يَجْعَلُ لَكُمْ نُورًا»؛ تقوا ایجاد نور می کند. این لامپ هایی که نور دارد از چیست؟ از آب هم برق می گیرند، از وسایلی هم تولید برق می کنند، من هم احتیاج به برق و سیم کشی و لامپ و نور دارم. اگر نور در فکرم و در دلم بود، افراد را، خطها را و همه چیز و همه کس را می شناسم. سرم کلاه نمی رود. و اگر نور نباشد در تاریکیم. هر کسی، هر چیزی گفت،

ص: ۱۸۶

۱- سوره حدید، آیه ۲۸ .

۲- سوره الحدید، آیه ۲۸ .

باور می کنم. و دنباله روی می کنم. **يَجْعَلُ لَكُمْ نُورًا**. یعنی تقوا نور دارد، برق دارد. تقوا تولید نور می کند. این نور که آمد چه می شود؟ **تَمْشُونَ** به با این نور راه می رویم و زندگی می کنیم؛ زندگی سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اخلاقی، اعتقادی و اجتماعی. به برکت این نور می توانی درست زندگی کنی. دیگر فریب غربی ها و غرب زده را نمی خوری. فریب مکاران عالم را نمی خوری.

سؤال این جاست: این نور چیست که با آن راه می روم و سخن می گویم و تصمیم می گیرم؟ فرمودند: **يَجْعَلُ لَكُمْ اِمَامًا تَأْتُمُونَ بِهِ (۱)**؛ این نور، در این زمانه نور امام زمان علیه السلام است. در هر عصر نور امام همان عصر است. اگر با تقوا شدید، خدای مَنان نور امام زمان را در دل شما قرار می دهد. با نور امام زمان راه می روید، انتخاب می کنید. با نور حضرت مشی سیاسی و اقتصادی و فرهنگی و اعتقادی و اجتماعی دارید. این نتیجه تقواست.

پس تقوا موجب رابطه می شود، تقوا عاملی است که انسان بتواند جزء یاران و اصحاب امام زمان علیه السلام شود، خدایا، همه زمینه های ارتباطی بین ما و مولایمان امام زمان را فراهم بفرما.

هیچ کس نیست که در کوی تماش کاری نیست

هر کس این جا به امید هوسی می آید

ز آتش وادی ایمن نه منم خرم و بس

موسی این جا به امید قبسی می آید

ص: ۱۸۷

کس ندانست که منزلگه مقصود کجاست

این قدر هست که بانگ جرسی می آید

یار را گر سر پرسیدن بیمار غمست

گو بیا خوش که هنوزم نفسی می آید

ص: ۱۸۸

اشاره

قال الله الحكيم في كتابه الكريم، اعوذ بالله من الشيطان الرجيم: «يا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اصْبِرُوا وَصَابِرُوا وَرَابِطُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ». ثم قال مولانا الصادق عليه السلام: «مَنْ سَيَّرَهُ أَنْ يَكُونَ مِنْ أَصْحَابِ الْمَهْدِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَلْيَنْتَظِرْ وَلْيَعْمَلْ بِالْوَرَعِ وَ مَحَاسِنِ الْأَخْلَاقِ».

ویژگی های اصحاب و یاران امام زمان علیه السلام (۲)

اشاره

خدای مَنان همه ما را از محبین خاندان عصمت و طهارت، به ویژه حضرت مهدی آقا امام زمان علیه السلام قرار بدهد! بحث پیرامون ویژگی های حضرت مهدی، آقا امام زمان علیه السلام بود. همه ما علاقه داریم از اصحاب و یاران حضرت مهدی علیه السلام باشیم، اما شرایطی را می طلبد که باید آن صفات و آن شرایط را رعایت کنیم تا جزء اصحاب و یاران حضرت بشویم و گرنه باید این غزل خواجه

حافظ شیرازی را بخوانیم:

بشنو این نکته که خود را ز غم آزاده کنی

خون خوری گر طلب روزی ننهاده کنی

آخر الامر گل کوزه گران خواهی شد

حالیا فکر صبو کن که پر از باده کنی

تکیه بر جای بزرگان نتوان زد به گزاف

مگر اسباب بزرگی همه آماده کنی

انسان تا همه اسباب بزرگی را آماده و مهیا نکند نمی تواند تکیه بر جای بزرگان بزند. پس باید ویژگی های یاران حضرت را در وجود خودمان پیاده کنیم.

اولین ویژگی اصحاب و یاران حضرت تقواست. تقوا را تفسیر و معنی کردیم و آن این که انسان مقید باشد واجبات را انجام دهد و محرمات و گناهان را ترک کند. اگر در کلاس تقوا نشست، آن گاه است که با مولایش سنخیت پیدا می کند و حضرت می فرماید: «درا درا فلانی که تو هم از آن مایی» و قبل از آن می فرمودند: «که تو در برون چه کردی که درون خانه آیی». انسان با تقوا از آنان می شود و بدون تقوا به طواف کعبه رفته، اما در حرم راه پیدا نکرده است.

آثار تقوا

۱- نور الهی

تقوا چه آثاری را در وجود انسان ایجاد می کند؟ از نظر فکری و فرهنگی تقوا آثاری دارد و از نظر تربیتی و اخلاقی نیز فوایدی

ص: ۱۹۰

دارد. از نظر قدرت نمایی هم آثار و برکاتی دارد. اولین اثر تقوا دانش است. بشر در بسیاری از مسائل ادعای جهل می کند؛ می گوید: نمی دانم. واقعاً هم درست می گوید، نمی داند. در این قضیه سیاسی چه باید کرد؟ ما که گیج شدیم، نمی دانیم. در این جریان اقتصادی چه باید کرد؟ نمی دانم. مجهولات و نمی دانم های بشر فراوان است.

پس ما چگونه می توانیم نمی دانم ها را به حداقل برسانیم؟ لاقلاً بدانیم چگونه باید زرنگی کرد، چگونه باید مشی سیاسی، مشی اقتصادی، و مشی اجتماعی داشت؟ راهش چیست؟ راهش تقواست. اگر اهل تقوا شدیم به برکت تقوا یک نوری در درونمان ایجاد می شود. با آن نور آینده نگر می شویم، با آن نور آدم شناس می شویم، با آن نور خط شناس می شویم، خطها را، انسان ها را، همه چیز را می توانیم بشناسیم.

به عنوان نمونه، وقتی برادران حضرت یوسف علیه السلام به محضر یوسف علیه السلام رسیدند، یوسف را نشناختند. حضرت یوسف به محض ملاقات فهمید این ها برادرانش هستند، ولی صدایش را در نیامورد؛ «فَعَرَفَهُمْ وَ هُمْ لَهُ مُنْكَرُونَ» (۱). یوسف آنان را شناخت، ولی آنان حضرت یوسف را نشناختند.

امام صادق علیه السلام علت این دو بینش و دو نگاه را این گونه بیان می کند: اما برادران حضرت یوسف در حق حضرت یوسف گناه

ص: ۱۹۱

کرده بودند، او را به درون چاه انداختند، به پدر دروغ گفتند، گریه دروغین سر دادند، به حضرت یوسف علیه السلام تهمت زدند. یک گناه نبود، ده ها گناه از برادران حضرت یوسف سر زده بود. فرمودند: چون برادران حضرت یوسف گناه کرده بودند، گناه پرده و حجاب بر ذکاوت و دانش و فطرت برادران یوسف کشیده بود. کم ذهن شدند. از نظر ذهنی کم حافظه شدند و نتوانستند حضرت یوسف علیه السلام را بشناسند و این در اثر گناه بود.

حضرت یوسف علیه السلام چگونه تا برادران را دید شناخت؟ فرمودند: یوسف گناه نکرده بود. یوسف مؤمن و اهل تقوا بود. لذا با نور و با زیرکی ایمان، برادران را شناخت. در احادیث و روایات ما نیز وارد شده است: «اتَّقُوا فِرَاسَةَ الْمُؤْمِنِ»^(۱) نفرمودند «اتَّقُوا مِنْ فِرَاسَةِ الْإِنْسَانِ»: از زیرکی انسان بترسید. انسان زیرک نیست. نمی تواند همه نقشه ها و خطوط و ظرافت ها را بفهمد و متوجه شود.

لذا تمام بشر هر روز سرش کلاه می رود. هر روزی به یک نحوی مردم را می کشند و از بین می برند و می گویند: ما برای آرامش این کارها را می کنیم. بسم الله! اگر آرامش معنایش این است که همه ما بلدیم. کاری ندارد؛ آدم یک اسلحه برمی دارد و همه را می زند، می کشد، می گویند: چرا این کار را کردی؟ می گوید: بین دو گروه دعوا بود. ما خواستیم ایجاد آرامش کنیم. گاهی در قالب سازمان

ص: ۱۹۲

ملل، گاهی در قالب ها و طرفندهای دیگر. هرروز هم بشر گول می خورد. متوجه نیست چرا؟ چون تقوا ندارد، نور ندارد. وقتی نور نداشت، نمی تواند تشخیص و تمیز بدهد. «اتَّقُوا فِرَاسَةَ الْمُؤْمِنِ فَإِنَّهُ يَنْظُرُ بِنُورِ اللَّهِ»: از تفرس و زیرکی مؤمنین بترسید؛ زیرا او قضایا و جریانات را با نور الهی نگاه می کند.

این جا به یک نکته ظریفی اشاره می کنم. و آن این که انسان یا باید خودش در یک مسأله متخصص باشد و یا از یک متخصص استفاده کند. یا باید من خودم معمار باشم و ساختمان را بسازم، یا اگر معمار نبودم از یک معمار استفاده کنم. در امور دینی و معنوی و تشخیص حق و باطل نیز یا باید خودم نور داشته باشم و حق و باطل را تمیز و تشخیص دهم، یا اگر نور ندارم به کسانی که نور دارند مراجعه کنم. من نه خودم نور دارم، نه به اهل نور مراجعه می کنم. می گویم: خودم این گونه می فهمم و یک عمر به اشتباه می روم.

باید از مؤمنین بهره بگیریم و استفاده کنیم. آن ها نور دارند و با این نور خطوط را می شناسند، آینده را برای انسان ترسیم می کنند؛ می گویند: ده سال آینده چه می شود، این خط به کجا می رود، این سخن از کجا برمی خیزد؛ «اتَّقُوا فِرَاسَةَ الْمُؤْمِنِ فَإِنَّهُ يَنْظُرُ بِنُورِ اللَّهِ».

مؤمن با نور خدا نگاه می کند، این روایت هم بسیار زیباست. آن قدر مؤمن از دانش درونی و از علم خدادادی بهره گرفته است که فرمود: «اتَّقُوا ظُنُونَ الْمُؤْمِنِينَ»: اگر مؤمن گمان برد؛ گفت: به گمانم قضیه این گونه است، از گمان مؤمنین هم بترسید. زیرا

خدای منان مطالب را طبق گمان مؤمنین ایجاد می کند. یعنی گمان مؤمن هم علم و دانش است؛ چون اهل تقواست. موانع فهم و درک و علم و دانش را کنار زده است و با دانش درونی و باطنی نگاه می کند. این یک فایده تقواست لذا خدای منان می فرماید: «اتَّقُوا اللَّهَ وَ يُعَلِّمَكُمُ اللَّهُ»: (۱) با تقوا باشید، خدای منان معلم شما می شود، به شما درس می آموزد. یعنی نتیجه تقوا تعلّم می شود. آن هم معلمش حضرت ربّ العالمین است. این هم یک فایده تقوا. انسان یک علم درونی و باطنی پیدا می کند. با علم درون و باطن همه چیز را می فهمد و تشخیص می دهد.

۲- گوش دل

بشر مشکل دومی هم دارد؛ مشکل دوم بشر عدم بصیرت است. بینا نیست. بینش ندارد. با این که خدای منان به هر انسانی چهار گوش و چهار چشم داده است، دو گوش ظاهر برای این که مطالب ظاهر را بشنود و دو گوش درونی، تا این که ندای غیبی را بشنود.

آواز خدا همیشه در گوش دل است

کو دل که دهد گوش به آواز خدا

آن دلی که آواز خدا را گوش کند، کجاست! لذا حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام در «خطبه ذکر» که بسیار غزا و جالب و زیباست و

ص: ۱۹۴

از بهترین خطبه های نهج البلاغه محسوب می شود، اهل ذکر را که معرفی می کند، می فرماید: «يَرْوُنَّ مَا لَا يَرَى النَّاسُ وَ يَسْمَعُونَ مَا لَا يَسْمَعُونَ»؛ (۱) اهل ذکر مطالبی را می شنوند که مردم آن مطالب را نمی شنوند، با گوش دل ندای غیبی را می شنوند، ندای ملکوت و ندای فرشتگان را می شنوند.

مرحوم شیخ رجبعلی خیاط فرموده بودند: شبی از شب ها دو فرشته بر من نازل شدند و درس فنا را در دو جمله به من آموختند. جمله اول این دو فرشته این بود که از خود هیچ مگو؛ نمی خواهد از خودت تعریف کنی. حرف هم از خودت در نیاور. مطابق آیات و روایات و آن گونه که خدا به تو القا می کند حرف بزن. از خود هیچ مگو. جمله دوم: از خدا جز خدا هیچ نخواه. بگو: خدایا، خودت را می خواهم، فقط خدا خواه باش. طالب او باش و بس. چه شد که شیخ رجبعلی خیاط فرشته بر او وارد می شود، سخنان فرشتگان را می شنود، جملات آنان را می گیرد؟ چون آن گوش های درونی غیبش باز است. مال من بسته است.

در «روضه‌المتقین فی شرح من لا یحضره الفقیه» علامه، مرحوم محمد تقی مجلسی قدس سره. می فرماید: با استادمان به تخته فولاد اصفهان رفتیم. استادمان مرحوم شیخ بهایی بود. سر قبر بابا رکن الدین (۲) که مرد بزرگی بود به ما رو کرد و فرمود: شما صدایی

ص: ۱۹۵

۱- بحار الانوار، ج ۶۶، ص ۳۲۵.

۲- حضرت آیه الله کشمیری می فرمودند: من هر وقت در زندگیم برایم مشکلی رخ می دهد، یک سوره یاسین برای بابا رکن الدین می خوانم، مشکلم حل می شود.

شنیدید؟ گفتیم: نه. استاد فرمودند: عجب! گفتیم: چه شده است؟ فرمودند: صدایی از درون قبر بیرون آمد و گفت: شیخنا به حال خود باش. من فهمیدم اجل و مرگم نزدیک است. لذا خودش را جمع و جورتر و مهیّاتر می کرد و شش ماه از این جریان گذشت و شیخ بهایی به رحمت خدا رفت.

چطور شد که شیخ بهایی آن صدا را شنید و بقیه نشنیدند؟ چون گوش دلش باز شده بود. قوی شده بود. هر انسانی چهار گوش دارد. گوش ظاهری کار می کند ولی، گوش باطنی پنبه در آن است. چگونه ما می توانیم گوش باطنی را باز کنیم؟ با تقوا باز می شود. فرمود: می شنوند مطالبی را که مردم نمی شنوند، و می بینند مسائلی را که مردم نمی بینند.

۳- بصیرت و بینایی

حضرت آیت الله کشمیری فرمودند: مشغول نماز بودم. وقتی به رکوع رفتم - در رکوع چشم انسان باز است و مستحب است بین دو پایش را نگاه کند - فرمودند: بین دو پایم را نگاه می کردم. خود چشم افق و شعاعی دارد. گاهی پشت سر را هم مقداری می توان دید. فرمودند: دیدم عده ای لباس سفید پوشیده اند و به من اقتدا کرده اند. در اطاق من تنها بودم. متوجه شدم این ها فرشتگانند. ملائکه الله آمدند و به من اقتدا کردند. او می بیند اما دیگران نمی بیند.

در روایات آمده است که هر کس نماز بخواند، اگر اذان نماز را بگوید، یک صف فرشته به او اقتدا می کنند. اگر اذان و اقامه را

بخواند، دو صف به او اقتدا می کنند. بعضی ها تعجب نکنند، فرشته به آدم هم اقتدا می کند. او می بیند، ولی من نمی بینم.

هر انسان چهار چشم دارد؛ مؤمنین دو چشم درونی و باطنیشان می بیند، همان طوری که دو چشم ظاهرشان می بیند. اگر دو چشم باطن و درون دید، به آن بصیرت می گویند. بصیرت یعنی بینایی باطنی و درونی. بصیرت از چه راهی حاصل می شود؟ چگونه می توان فرشتگان را دید؟ چگونه می توان با عالم ملکوت؛ ملکوت آسمان و ملکوت زمین، آشنایی پیدا کنیم. راهش تقواست. این آیه در سوره مبارکه انفال است: «إِنْ تَتَّقُوا اللَّهَ يَجْعَلْ لَكُمْ فُرْقَانًا» (۱) اگر اهل تقوا شدید، خدای مَنان برای شما فرقان می آفریند. فرقان یعنی چه؟ یعنی نیرو و توانی به شما می دهد که حق را از باطل جدا کنید. متوجه شوید حق کدام است و باطل کدام است، اهل حق چه کسانی هستند و اهل باطل چه کسانی هستند. این همان بصیرت و بینایی است.

به برکت تقوا انسان شیطان شناس و دشمن شناس می شود. من دشمنم را الآن نمی شناسم. در قالب دوست جلوه می کند، خیال می کنم دوست من است، اما نمی دانم همین شیطان است، دارد مرا فریب می دهد؛ چون تقوا نیست. اگر تقوا آمد؛ یعنی انسان با گناه مبارزه کرد و مقید به واجبات شد، دشمن شناس می شود.

ص: ۱۹۷

۴- بیداری

ببینیم این آیه مبارکه چه می فرماید: «إِنَّ الَّذِينَ اتَّقَوْا إِذَا مَسَّهُمْ طَائِفٌ مِّنَ الشَّيْطَانِ تَذَكَّرُوا فَإِذَا هُمْ مُبْصِرُونَ»^(۱)؛ اهل تقوا کسانی هستند که وقتی شیطان دور قلب و دل آنان طواف می کند و می خواهد آنان را بفریبید، تَذَكَّرُوا؛ یکمرتبه بیدار می شوند. تذکر یعنی بیداری؛ فَإِذَا هُمْ مُبْصِرُونَ. نتیجه تقوا بیداری است.

آدمی که خواب است چه می داند چه کسی که می آید و چه کسی می رود؟ حرکات و سکنتات را تمیز نمی دهد؛ چون خواب است، و چشمانش را بسته است. اهل تقوا تا شیاطین جنّی و انسی، برای گول زدن و فریب دادنشان می آیند، تَذَكَّرُوا، بیدار می شوند. فَإِذَا هُمْ مُبْصِرُونَ؛ و یکمرتبه چشمانشان بینا می شود. وقتی بیدار شد، نگاه می کند، می بیند عجب! این دام، دام ابلیس است، دام شیطان است که آمده است مرا از مسیر و خط خدا مانع شود و مرا به خط خودش ببرد.

پس با تقوا ما می توانیم شیطان شناس شویم، خطوط شیطان را بشناسیم، بیدار شویم. وقتی بیدار شدیم، شیطان پا به فرار می گذارد. فریب شیطان را نخواهیم خورد.

۵- برکت های آسمان و زمین

فایده دیگر: تقوا باعث برکات و نزول رحمت های الهی

ص: ۱۹۸

۱- سوره اعراف، آیه ۲۰۱.

می شود. ببینید این آیه مبارکه چه می فرماید: «وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَاتٍ مِّنَ السَّمَاءِ وَالأَرْضِ» (۱)؛ اگر اهل قریه ها، شهرها، کشورها، دهات، محله ها، تقوا پیشه می کردند، اهل بندگی بودند، هر آینه برکت ها را از آسمان و زمین بر آن ها نازل می کردیم. باران برکت است، اما کدام باران؟ بارانی که دو ویژگی دارد: ۱- در فصلش و به موقع بیاید. ۲- با نرمش و آرامش بیاید و آسیبی به مردم نرساند. این را می گویند: باران با برکت که عرب به آن می گوید: غیث؛ یعنی بارانی که به فریاد آدم می رسد. «وَبِكُمْ يُنْزَلُ الْغَيْثُ». (۲) امام هادی علیه السلام در زیارت جامعه کبیره نمی فرماید: «بِكُمْ يُنْزَلُ الْمَطَرُ»؛ مطر ممکن است باران زینبار باشد. به برکت شما خداوند بارانی که فریادرس کشاورز و فریادرس مردم است و پرسود است، نازل می کند. پس باران های به موقع و باران هایی که همراه با آرامش است و آسیب نزنند آن باران غیث است و آن به برکت اهل بیت علیهم السلام نازل می شود.

فرمود: اگر مردم اهل تقوا بودند، ما برکات آسمان را نازل می کردیم و به زمین هم می گفتیم: نعمت را بیرون بده، آن هم نعمتی عالی و حسابی. چون مردم بی تقوا هستند، نه آسمان برکتش را می فرستد، زمین هم مانع می شود. «إِلَهِي عَظُمَ الْبَلَاءُ»، عظم البلاء چیست؟ دو جمله اش این است: «وَضَاقَتِ الأَرْضُ وَ مُنِعَتِ السَّمَاءُ»: زمین بر مردم تنگ شده است، به خاطر ممنوع

ص: ۱۹۹

۱- سوره اعراف، آیه ۹۶.

۲- زیارت جامعه کبیره .

بودن آسمان از ریزش برکات و نزول باران. برکات مادی رفت، برکات معنوی هم رفت. پس تمام برکات در سایه و در پناه تقواست. اگر تقوا نباشد برکات و رحمت‌ها همه محو و نابود می‌شود و از بین می‌رود. لذا فرمودند: «إِذَا مُنِعَ الرَّكَّاهُ إِزْتَفَعَ الْبَرَكَاتِ»^(۱) مردم وقتی زکات مالشان را پرداخت نکردند، برکات مرتفع می‌شود و از بین می‌رود. باز در روایات دیگر فرمودند: «إِذَا ظَهَرَتِ الْجِنَايَاتُ إِزْتَفَعَتِ الْبَرَكَاتِ»^(۲)؛ اگر در یک جامعه خیانت فراوان شد برکات از بین می‌رود. راه اساسی تقواست. من اگر بنده خوب خدا شدم، خدای مَنان هم می‌رساند.

۶- نصرت الهی

یکی از شاگردان مرحوم شیخ رجبعلی خیاط و مرحوم حامد، یک روز وقتی که وارد محیط کارش می‌شود، یک شیشه روی میزش می‌بیند. به رفقاییش می‌گوید: این شیشه چیست؟ می‌گویند: این شیشه شراب است، وقتی می‌شنود شیشه شراب است، می‌گوید: مال کیست؟ می‌گویند: مال صاحب کارگاه است. می‌گوید: عجب! صاحب کارگاه شراب می‌خورد؟ من در این جا ماندنی نیستم. تقوا به او اجازه نمی‌دهد در محیط گناه بماند.

اگر من باشم هزار فکر می‌کنم، نانم، روزیم، زن و بچه ام چه می‌شود؟ نمی‌آیم برای خدا حساب باز کنم. خدا گفت: تو با تقوا

ص: ۲۰۰

۱- غررالحکم، ج ۱، ص ۳۲۴.

۲- غررالحکم، ج ۱، ص ۴۵۷.

باش، روزیت با من؛ «اللَّهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ ثُمَّ رَزَقَكُمْ» (۱) لباس هایش را پوشید و آمد بیرون. گفت: من در این محیط کار نمی‌کنم. بیکار هم باشم، باشم. آمد بیرون. مستأجر بود. اجاره خانه می‌داد. چهار تا یک تومانی هم پول بیشتر نداشت. این پول را مدتی خرج می‌کرد. گاه گاهی نان می‌خرید، وسایل برای خانه می‌خرید، اجاره خانه را می‌داد، دوباره دست به جیب می‌کرد می‌دید باز چهار تومان دارد. چهار تومان تکان نمی‌خورد. هر روز خرج می‌کرد، باز چهار تومان سرجایش.

من این قضیه را از ایشان نشنیدم. مرحوم حامد می‌فرمودند: صاحب کار بعد از چند روز به هوش می‌آید؛ می‌گوید: آقا غلامرضا نیست؟ می‌گویند: آقا غلامرضا الآن چند روز است که قهر کرده رفته است. چرا قهر کرده است، مگر از ما بدی دیده است؟ گفتند: روی میز شیشه شراب را دید گفت: مال کیست؟ گفتیم: مال توست. قهر کرد و رفت. گفت من این جا کار نمی‌کنم.

گفت: عجب! پس من در کارگاه و کارخانه ام یک دانه مرد هم دارم. این آقا غلامرضا مرد است. باید بروم بیاورمش، این قدر مرد است که به خاطر یک گناه در این محیط کار را رها کرد و رفت. آقا غلامرضا را پیدا می‌کند. به دست و پای او می‌افتد و می‌گوید: بیا! می‌گوید: نمی‌آیم. می‌گوید: بیا به خدا قسم دیگر لب نمی‌زنم. صاحب کارگاه به دست ایشان توبه می‌کند. می‌گوید: شلنگ بگیر

ص: ۲۰۱

همه جا را آب بکش. این محیطی که شراب خورده شاید پاشیده باشد. شاید عربده کشیده باشی. تمام کارخانه و دم و دستگاه را با شلنگ آب می کشند. بعد مدیریت کارخانه را می دهد به آقا غلامرضا. یعنی خدا آقا غلامرضا را فراموش کرده است؟

یک تقوا به خرج داد، شد مدیر کارخانه. جالب این جاست که آن زمان کسی مزد بالا نمی گرفت. روزی پنجاه تومان به ایشان می داد. قضیه مال بیش از سی سال پیش است. بالاترین مزد را به ایشان می داد. با این که چهار تومان را خرج می کرد تمام نمی شد. آن جا خدا به دادش رسید. برای کارش هم خدا به دادش رسید. یک درجه مقام و منصبش هم بالا رفت. مگر خدا اهل تقوا را رها می کند؟ این هم یکی از برکات تقواست.

در یک آیه بسیار جالب و زیبا اثر زیبایی تقوا را بیان کرده است و آن ارتباط با آقا امام زمان علیه السلام است. اگر اهل تقوا شدیم، ارتباط قلبی و فکری و ظاهری با آقایمان و مولایمان حضرت مهدی امام زمان علیه السلام پیدا خواهیم کرد.

ای پادشاه خوبان داد از غم تنهایی

دل بی تو به جان آمد وقت است که باز آیی

ای ذکر توام درمان، در بستر بیماری

وی یاد توام مونس، در گوشه تنهایی

مشتاقی و مهجوری، دور از تو چنانم کرد

کز دست بخواهد شد، پایاب شکیبایی

ص: ۲۰۲

دائم گل این بستان، شاداب نمی ماند

دریاب ضعیفان را، در وقت توانایی

دیشب گله زلفش، با باد همی کردم

گفتا غلطی بگذر، زین فکرت سودایی

با باد صبا این جا، صد سلسله می رقصند

این است حریف ای دل، تا بادیه پیمایی

ص: ۲۰۳

اشاره

قال الله الحكيم في كتابه الكريم اعوذ بالله من الشيطان الرجيم: «يا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اصْبِرُوا وَصَابِرُوا وَرَابِطُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ».

ثم قال مولانا الصادق عليه السلام: «إِنَّمَا أَصْحَابُ جَعْفَرٍ مَنِ اشْتَدَّ وَرَعَهُ وَ عَمِلَ لِخَالِقِهِ» (۱).

ویژگی های اصحاب و یاران امام زمان علیه السلام (۳)

اشاره

خدای مٔان همه ما را از محبین عصمت و طهارت لاسیما حضرت مهدی علیه السلام قرار دهد.

اولین ویژگی یاران حضرت تقواست. یاران حضرت با گناه در همه مظاهرش مبارزه می کنند و کمر همت بسته اند تا واجبات

ص: ۲۰۴

حضرت ربّ العالمین را اجرا کنند و نه تنها با گناه مخالفند و مبارزه می کنند؛ بلکه از شبهات و مکروهات نیز اجتناب و پرهیز می کنند؛ چون آقا امام صادق علیه السلام فرمودند: هر که دوست دارد از اصحاب و یاران امام زمان علیه السلام باشد «فَلْيَعْمَلْ بِأَلْوَرَعِ»: باید اهل ورع باشد. نفرمود اهل تقوا، بلکه بالاتر از تقوا؛ ورع. یعنی در صد متری گناه می ایستد. نه تنها گناه نمی کند، بلکه شبهات را نیز انجام نمی دهد. با شبهات مبارزه می کند.

امام زمان علیه السلام و شیخ مفید

بی جهت نیست که برجستگان، مورد عنایت حضرت حق قرار گرفته اند. حضرت سر قبر آنان می آید و از مرگ آنان ناراحت می شود و گریه می کند و می فرماید: شیخ مفید با مرگ تو علم نیز همراه تو دفن شد و تعبیر برادر دارد، می فرماید: برادر من با رفتن تو کمر من شکست. این تعبیر، تعبیر بسیار بلندی است. حجت حق، کلیددار جهان هستی، واسطه فیض بین خدا و ما سوی الله، درباره شخصی این گونه سخن بگوید؟! چرا؟! چون شیخ مفید نه تنها گناه نمی کرد، بلکه با شبهات نیز مبارزه می کرد.

من این جریان را از حضرت آیت الله اشتهاردی شنیدم، بچه بودیم در محل پای منبر ایشان می رفتیم، این جریان را فرمودند: شیخ مفید وقتی پذیرفت که تربیت سید مرتضی و سید رضی را به عهده بگیرد، شب در خواب دید حضرت زهرا، امام حسن، و امام

حسین علیهم السلام را آورده است و فرمودند: «یا شیخ عَلَّمَهُمَا الْفِقْهَ». مادر، جلوه حضرت زهرا و سید رضی و سید مرتضی، جلوه امام حسن و امام حسین علیهم السلام است. تعبیر خواب را هم فهمید که این ها خیلی برجسته خواهند شد.

یک روزی مرحوم شیخ مفید به شاگردانش شانه می داد تا محاسنشان را شانه کنند. به سید مرتضی و سید رضی شانه نداد، با این که آن ها از برجسته ترین شاگردانش بودند. این ها آمدند منزل. به مادر گفتند: شیخ مفید امروز به همه شانه داد، به ما دو نفر شانه نداد. مادر خیلی تعجب کرد. آمدند به محضر شیخ مفید. آقا زاده ها گله مندند. می گویند: به همه شانه داده شد، به ما داده نشد.

شیخ مفید فرمود: مگر سید مرتضی و سید رضی ریش در آورده اند؟ یعنی چه این جمله؟ یعنی از وقتی این دو بزرگوار را آوردی به نزد من، چون این دو نوجوان زیبا چهره بودند من هنوز به چهره این ها نگاه نکرده ام. شیخ مفید کیست و چیست؟ به چهره این دو بزرگوار نگاه نمی کند. مبادا یک وقت یک خیال و خطور زیبایی به ذهنش بیاید. بی جهت نیست که شیخ مفید مورد خطاب آقا امام زمان علیه السلام است.

حضرت علی علیه السلام می فرمایند: «الْقَلْبُ مُصْحَفُ الْبَصَرِ». (۱) چشم

ص: ۲۰۶

به منزله قلم است و دل به منزله کتاب. هر چه چشم می بیند دل می نویسد. در حقیقت دل مصحف و کتاب دیده و چشم است. اگر چشم فیلم های کذایی را نگاه کند، اگر منظره های حرام را نگاه کند، تمام این ها را به خورد دل می دهد. آیا این دل دیگر لیاقت دیدار حضرت را دارد؟ شیخ مفید می گوید: من نگاه به آن ها نکردم، مگر صورتشان مو در آورده است؟

ما خیلی راحت می گوئیم اگر گردی صورت زن باز باشد مانعی ندارد، تا میچ دست او را می توان دید، گردی صورت او را می توان دید؟ من از شما می پرسم: انسان که به خواستگاری می رود و کسی را می پسندد، آیا عامل پسندیدنش صورت است، یا دست است و یا پاست، یا چیز دیگری است؟ تمام پسندها در چهره خلاصه می شود. چگونه می توان گفت من می توانم چهره را نگاه بکنم. لاقول انسان احتیاط می کند، شبهه که وجود دارد، شیخ مفید با شبهات نیز مبارزه و مقابله می کرد و از شبهات نیز اجتناب می کرد.

روزی سید مرتضی و سید رضی کتاب های پدر را تقسیم می کردند. پدر خیلی کتاب داشت. یکدانه کتاب باقی ماند. این یک دانه را نمی توان تقسیم کرد. برادرها با هم گفتگو کردند؛ یکی به دیگری گفت: این کتاب مال کسی که عمل مکروه انجام نداده است. برادر دیگر گفت: نه، این کتاب مال کسی که قصد عمل مکروه را هم نداشته است. نیت آن را هم نکرده است. گفت: برادر

من فکر مکروه را کرده ام، ولی انجام نداده ام، ولی فکر مکروه هم از شما سر نزده است.

پاسخ امام زمان علیه السلام

شیخ مفید و سید مرتضی در مسئله ای اختلاف داشتند. گفتند: کاری ندارد، نامه را می نویسیم و صورت مسئله را داخل ضریح حضرت می اندازیم. داخل ضریح انداختند. بعد ضریح را باز کردند و نامه را در آوردند، دیدند حضرت نوشته اند: «الْحَقُّ مَعَ وُلْدِي وَ لَكِنَّ الشَّيْخَ مُعْتَمِدِي»: حق با فرزند من است، شیخ مفید هم مورد اعتماد من است.

چگونه می شود این گونه انسان جواب بگیرد؟ چون ایشان با شبهات مبارزه می کردند، جواب می آمد. در کتاب «نوائب الدهور فی علائم الظهور»، جلد سوم، از آیت الله میرجهانی که در چهار جلد به فارسی نوشته شده است، علائم ظهور امام زمان علیه السلام را زیبا وصف می کند. گمان نمی کنم کسی به اندازه ایشان علائم حتمی و غیر حتمی را وصف کرده باشد. روایتی از لسان شریف مولا- آقا امام زمان علیه السلام نقل کرده است که حضرت فرمودند: «ما مِنْ عَبْدٍ أَحَبَّنَا وَ أَخْلَصَ فِي مَعْرِفَتِنَا وَ سَيِّئَلُ مَسْئَلَةً إِلَّا وَ نَفْسِنَا فِي رَوْعِهِ جَوَابَ الْمَسْئَلَةِ»؛ هیچ بنده ای نیست که ما اهل بیت را دوست بدارد و در معرفت و شناخت ما اخلاص داشته باشد و از ما پرسش و سؤالی داشته باشد جز این که ما جواب مسأله را در قلبش القا می کنیم. بنابراین هر کسی این دو ویژگی را داشته باشد: ۱- ما اهل بیت را دوست بدارد. ۲- در معرفت و شناخت ما اخلاص داشته باشد.

حضرت پاسخ سؤالش را در دل او القا می کند.

گاهی انسان می خواهد امامان را بشناسد و به رخ دیگران بکشد، امامان را بشناسد و منبع و منشأ درآمد و پول در آوردن قرار دهد، امامان را بشناسد تا هر گاه حاجتی دارد در خانه آن ها برود و حوائج را بگیرد، یک منافی مادی را در نظر بگیرد. و گاهی می گوید: برای من تکلیف و فرض است که امام را بشناسم. بنابراین اول محبت، دوم معرفت خالصانه. اگر هر دو ویژگی را واجد و دارا باشد و از ما سؤالی پرسد و بگوید: مهدی جان! من در این قضیه و دو راهی مانده ام در این مسئله من چه کنم؟ می دانید ما چه می کنیم؟ ما جواب مسأله را در قلبش و در دلش القا می کنیم. بلافاصله در دلش می اندازیم که جواب مسأله شما این است و این کار را انجام دهید. البته، تقوا لازم دارد، مبارزه با شبهات لازم دارد. و در این صورت حضرت خیلی سریع جواب می دهد. در قضیه انار فرمودند: خودتان سه روز مهلت خواستید و گرنه من همان جا جواب شما را می دادم، به قلبتان می افکندم و می رفتید. مشکل و شبهه را حل می کردید.

سید ابن طاووس این روایت را باور کرده است. وی در «کتاب کشف المحجبه لثمره المهجه» که کتاب اخلاقی بسیار زیبایی است. می گوید: سید محمد هر گاه در زندگی برایت مشکلی پیش آمد یک نامه بنویس به امام زمان علیه السلام و نامه را زیر بالش بگذار و به پهلوی راست بخواب و دست راست را به گونه ات بگذار. صبح وقتی بلند می شوی، جواب سؤالت تو در آن نامه نوشته شده است.

ص: ۲۰۹

«وَنَفَخْنَا فِي رُوعِهِ»: در قلب ها می دمیم و جواب مسأله را در آن قرار می دهیم. منتها شرطش محبت و اخلاص در شناخت است.

شیخ مفید و سید مرتضی این گونه است که جواب مسأله را می گیرند. آن ها دلشان دل است. دلیست که می تواند جواب مسأله را بگیرد. گیرنده آن ها قوی است. شرطش تقواست. این یکی از ویژگی های یاران حضرت است. تقوا، آن هم تقوای خاص الخاص که نامش را در احادیث و روایات ورع گذاشتند.

لذا امام صادق علیه السلام فرمود: همانا یاران امام صادق کسانی هستند که چهار ویژگی دارند، ویژگی اولشان: «مَنْ اشْتَدَّ وَرَعَهُ»؛ ورعشان شدید و محکم است. هیچ گاه وارد کلاس و مرحله های مکروه نمی شوند. مواظبتش مواظبت شدیدی است.

حرکت برای خدا

دومین ویژگی: «وَعَمَلٌ لِّخَالِقِهِ». چرا نفرمود: «عَبِيدٌ لِّخَالِقِهِ». این هم نکته ظریفی دارد. نفرمود عبادتش مال خداست. این که خیلی هنر نیست، آدم باید نماز را برای خدا بخواند، روزه را برای خدا بگیرد. فرمود: «عَمَلٌ لِّخَالِقِهِ». اعمال عبادی و غیر عبادی و تمام حرکات و رفتارش برای خدا باشد. نماز برای خدا، حجّش، خوردنش برای خدا، حرکات و سکناات سیاسیش هم برای خدا باشد.

این جمله را من از حضرت آیت الله بهاء الدینی قدس سره شنیدم: وقتی امام وارد ایران شدند، آمدند منزل و حسینیه ما، برای

بازدید، آقا سید احمد آقا هم همراه امام بود، یک نگاه عمیق و خاصی به امام کردم، بینم امام این انقلاب را چگونه شروع کرده اند؟ عاملش کیست؟ چه کسی به ایشان فرمان داده است؟ نفس به او فرمان داده است؟ عادت فرمان داده است؟ تفکرات شخصی به او فرمان داده است؟ فرمودند: برانداز کردم. نه ظاهری، بلکه باطنی. فرمودند: خوب که نگاه کردم، دیدم امام دستشان را که بالا می آورند برای خدا حرکت می دهد. چشمش را که باز و بسته می کند ملکه اش شده برای خدا بکند. حرف و نگاه و حرکاتش برای خداست. دیدم همه حرکاتش خدایی است. به این می گویند «عَمِلَ لِخَالِقِهِ». نه تنها عباداتش برای خداست که اعمالش برای خداست.

مدرس برای خدا حرف می زد. تحت تأثیر جو قرار نمی گرفت همه مرگ بر مدرس می گفتند. مدرس می گفت: زنده باد خودم. واقعاً هم زنده باد مدرس. خدایی بود. «عَمِلَ لِخَالِقِهِ». حرفم روی همین یک کلمه است. آیا عَمِلَ لِخَالِقِهِ یا عَمِلَ لِذُنْيَاهُ؟ عَمِلَ لِسِيَاسَتِهِ؟ عَمِلَ لِرِيَاسَتِهِ؟ عَمِلَ لِذَرْهَمِهِ وَ دِينَارِهِ؟ برای چه ما داریم حرکت و عمل می کنیم؟

ویژگی دوم یاران حضرت این است که برای خدا حرکت می کنند. این جمله، جمله زیبایی است که یکی از نشانه های متقین و اهل تقوا این است: «وَجَعَلَ شَهْوَتَهُ وَ مَحَبَّتَهُ فِي خَالِقِهِ» (۱)؛ اهل تقوا

ص: ۲۱۱

میل و شهوت و خواستشان را در خدای خود قرار داده اند. اگر شهوت بی حکمت بود که خدا در وجود بشر قرار نمی داد. شهوت یعنی میل، اشتها، اولیای خدا هم میل دارند، اشتها دارند، ولی اشتهایشان در مسیر خداست، اشتها به فرمان و دستورات خدا دارند. اشتها به مناجات با خدا دارند. اما اهل طبیعت هم شهوت دارند. یا شهوت جنسی دارند یا شکم، یا پول، یا ریاست. برای ریاست می میرند. فرمودند: «مَلْعُونٌ مَنْ تَرَأَسَ، مَلْعُونٌ مَنْ هَمَّ بِهَا»^(۱)؛ ملعون است هرکس خودش را به ریاست بزند. یک وقت ریاست در خانه می آید، یک وقت با زور می خواهد به ریاست برسد. هر که می خواهد با زور به ریاست برسد ملعون است.

تَحْيِر و سرگردانی در زمان غیبت

وقتی حضرت علی علیه السلام به حضرت امام حسین علیه السلام خبر از قیام حضرت مهدی علیه السلام نهمین فرزند منور و مقدس آقا امام حسین علیه السلام داد، حضرت فرمودند: «إِنَّ ذَلِكَ لَكَائِنٌ؟»: آیا این قضیه رخ می دهد؟ این سؤالات را می کنند ما چیزی گیرمان بیاید. فرمود: قسم به آن خدایی که رسول الله الاعظم را به رسالت انتخاب فرموده است، می آید «وَلَكِنْ بَعِيدٌ غَيْبُهُ وَ حَيْرَةٌ»: بعد از یک غیبت طولانی و بعد از تحیر و گیج بودن مردم. یکی این طرف، یکی آن طرف، گیجی هم مال خود ماست. مسئول گیجی هم خود ما هستیم. وقتی ما نشانه های محب را داشتیم، حضرت جوابمان را

ص: ۲۱۲

۱- وَ مَلْعُونٌ كُلُّ مَنْ حَدَّثَ بِهَا نَفْسَهُ. بحارالانوار، ج ۷۰، ص ۱۵۱.

می دهد. هیچ گاه در زندگی گنج نمی شویم.

من آن قدر آدم عامی را می شناسم، ولی از اول انقلاب یک دانه اشتباه در انتخابات و رأی دادن نکرده است. تمام رای ها را صحیح و درست انجام داده است. بعضی هم داریم باسوادند، چه سواد دانشگاهی، چه حوزه ای، ولی از اول انقلاب همه اش اشتباه کرده اند. یک دانه رأی درست و حسابی تا به حال نداده اند.

چگونه می توانم از تحیر نجات پیدا بکنم؟ «وَ حیره لا تثبت فیها علی دینه إلا المخلصون المباشرون لروح الیقین»^(۱)؛ کسی در دین صحیح و درست ثبات قدم پیدا نمی کند جز کسانی که در کلاس اخلاصند. ثبات قدم در دین ولایی، دینی که امامت دارد، دینی که حاکمش ولایت است، نه دین من در آوردی. به این که هر کسی پیدا شود بگوید: من از قرآن و روایات یک قرائتی دارم. چیزی می فهمم. این گونه که دنیا می شود جنگل مولا، اگر هر کسی ادعا کند که من چیزی می فهمم.

اسلام اگر قرآن را فرستاد، فرمود: قرآن را چه کسانی می فهمند و مفسرین قرآن چه ویژگی هایی دارند. اسلام شناس کیست و چه کسانی می توانند اسلام را تفسیر کنند. من سؤال این است: آیا امام زمان غائب شدند و تفسیر و حفظ و نگهداری اسلام را، زعامت و رهبریت اسلام را مسکوت گذاشتند؟ یا حرف زدند؟ یا نشانه و آدرس دادند؟ دیگر قرائت های متعدد بی جاست و حرف

ص: ۲۱۳

بی ربطی است.

فرمودند: مثل یک اداره که وزیر دارد، اگر هرکسی ادعای معاونت کند، مملکت که به هم می خورد. وزیر این قدر عقل و درایت دارد، که یک معاون در وزارتخانه خود انتخاب می کند. امام زمان علیه السلام که در پرده غیبت به سر می برد، آیا وزرایی دارد؟ یا ندارد؟ وزرای عصر غیبت کیانند؟ چه ویژگی هایی دارند؟ ویژگی های وزرای غیبت آیا در دانشگاه درس خوانده اند؟ نه. در آموزش و پرورش؟ خیر. در سرزمین های کشاورزی؟ خیر. باید بگردیم در حوزه های علمیه پیدا کنیم. دو تا چهار تاست، گیچی ندارد. خودشان جهت و مسیر را بیان فرمودند. من اگر گیج شدم دارم خودم را گیج می کنم. فرمود: **إِلَّا الْمُخْلِصُونَ**: کسانی که در کلاس اخلاصند، این ها تحیر ندارند. حضرت به آن ها القا می کند. خود آگاه یا ناخود آگاه مسیر را یافتند و پیدا کردند.

«وَعَمَلٌ لِّخَالِقِهِ» این دومین ویژگی است. حرکات و سکنات باید برای خدا باشد. «قُلْ إِنَّ صِيْلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ» (۱) محیا و ممات، زنده بودن و نفس کشیدن و جان دادن که ربطی به عبادات ندارد. یعنی یاران حضرت تمام اعمالشان را عبادی می کنند. غذا می خورد برای خدا. خوردنش جنبه عبادت پیدا می کند. خوابش همین طور برای خداست.

سوم: «رَجَا ثَوَابَهُ» امید به ثواب و پاداش حضرت حق دارد.

ص: ۲۱۴

۱- بگو: نماز و تمام عبادات من و زندگی و مرگ من، همه برای خداوند پروردگار جهانیان است.» سوره انعام، آیه ۱۶۲.

امید به اعمال خودش ندارد. امید به پاداش دیگران ندارد. فقط چشم به پاداش حضرت ربّ العالمین و به فضل و رحمت او دوخته است.

چهارم: «خافَ عِقَابَهُ» از عقاب خدا می ترسد. علامت امید به ثواب این است که دنبال ثواب و پاداش حرکت می کند. نشانه رجا حرکت است. کسی که می گوید: من امیدوارم باید به سوی مأمول و آرزویش حرکت کند. کسی هم که می گوید من از جهنم می ترسم باید از جهنم پا به فرار بگذارد. چطور شد که اگر من از دیوار شکسته می ترسم، زیر آن دیوار نمی نشینم. نشانه ترس فرار است. نشانه ترس از جهنم هم فرار از جهنم است و هر عاملی که بشر و انسان را جهنمی می کند.

تا کی به تمنای وصال تو یگانه

اشکم شود از هر مژه چون سیل روانه

آیا رسد آخر شب هجران تو یا نه

ای تیر غمت را دل عشاق نشانه

جمعی به تو مشغول و تو غایب ز میانه

هر در که ز من صاحب آن خانه تویی تو

هر جا که روم پرتو کاشانه تویی تو

در کعبه و بتخانه که جانانه تویی تو

مقصود من از کعبه و بتخانه تویی تو

مقصود تویی کعبه و بتخانه بهانه

ص: ۲۱۵

توضیح

قال الله الحكيم في كتابه الكريم: «وَقُلِ اعْمَلُوا فَسَيَرَى اللَّهُ عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ وَالْمُؤْمِنُونَ وَسَتُرَدُّونَ إِلَىٰ عَالَمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ» (۱).

ثم قال مولانا المهدي عليه السلام «فَأَنَّا يُحِيطُ عَلْمُنَا بِأَنْبَائِكُمْ وَلَا يَغُزُبُ عَنَّا شَيْءٌ مِّنْ أَخْبَارِكُمْ» (۲).

طریقی عالی برای شناخت ائمه عليهم السلام

وقتی به زیارتنامه های حضرات اهل بیت عصمت و طهارت عليهم السلام مراجعه می کنیم به دریایی از معارف و امام شناسی می رسیم. انسان اگر بخواهد امامش را بشناسد، راه بسیار عالی که

ص: ۲۱۶

۱- سوره توبه، آیه ۱۰۵.

۲- بحار الانوار، ج ۵۳، ص ۱۷۵.

در دسترس همه قرار دارد، مطالعه زیارات وارده در مورد همه آن هاست.

اگر انسان همین کتاب مفاتیح الجنان را باز کند و نگاه کند به زیارت آل یس، بنگرد به دعای ندبه، مشاهده کند زیارات دیگر را که در مورد حضرت مهدی علیه الصلاه و السلام وارد شده است، نکته های زیبا و برجسته ای در باب امامت و ولایت می یابد. از باب نمونه: زیاراتی که در باب امیر المؤمنین علیه السلام وارد شده است، غوغاست. یک دوره معارف است. غرض این که انسان لازم نیست این طرف و آن طرف برود، همه در خانه هایمان مفاتیح الجنان داریم. یک دوره معارف و امام شناسی در خانه های همه ما هست. همین زیارتنامه هایی که وارد شده است.

در همین زیارت جامعه کبیره بیش از چهارصد و اندی فضیلت و بُعد و ویژگی برای امامان معصوم علیهم السلام بیان شده است. و این کم نیست! آن هم فضائل بسیار ناب و برجسته و عالی. مثلاً یک فضیلتی که در زیارت جامعه کبیره عنوان و مطرح می شود این است که می فرماید: «وَعَنَّا صِرَ الْأَبْرَارِ». تمام انبیا جزء ابرارند. تمام خوبان عالم از اولیا و اوصیا جزء ابرارند. تمام انبیا و اولیا از نیک صفتانند؛ هم صفات عالی دارند و هم کارهای عالی و برجسته از ایشان سر می زند.

ریشه ابرار کجاست؟ این ها را از کجا یاد گرفته و آموخته اند؟ چه کسانی به آن ها این برّ و نیک صفتی و نیکویی را داده است؟ امامان معصوم عناصر ابرارند. اگر شما نبودید یک انسان نیک در

عالم نبود. تمام کسانی که خوب شده اند به برکت عنایت و محبت آن ها بوده است.

حضرت مهدی علیه السلام، محور عالم

مثلاً- انسان امام زمان علیه السلام را در نیمه شعبان زیارت می کند. چه جملات عجیب و غریبی درباره حضرت ذکر شده است. چقدر جالب و زیباست. می فرماید: «سَيُفِي اللَّهُ الَّذِي لَا يَبُوءُ، نُورُ اللَّهِ الَّذِي لَا يَخْبُو، مِدَارُ الدَّهْرِ وَ نَوَامِيسُ الْعَصِيرِ» (۱)؛ یعنی تمام روزگار و هر که در روزگار وجود دارد محور چرخش و گردشش آقا امام زمان علیه السلام است. همه به دور او می چرخند و همه، چرخشان به برکت وجود اوست. زمان، مردم، جهان و جهانیان محور دارند. محور تکوینی اش حضرت است. انسان شبی ۱۰ دقیقه بنشیند، این زیارتنامه ها را از اول بسم الله بخواند. نگاه کند ببیند این آقای ما، امام زمان علیه السلام کیست؟ و از چه ویژگی های عظیمی برخوردار است؟ در این جا یکی دو نمونه را مطرح می کنیم:

عالم، محضر امام زمان علیه السلام

یک بخش از دعا چنین است: «السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا عَيْنَ اللَّهِ فِي خَلْقِهِ» (۲)؛ سلام بر تو ای دیده بان خدا، سلام بر تو ای چشم خدا در میان خلق و در میان آفریده هایش. ما از این جمله چه می فهمیم؟

ص: ۲۱۸

۱- او شمشیر قهر خداست که گند نمی گردد و نور خداست که خاموش نمی شود، مدار روزگار و حافظ دور زمان است.»
مفاتیح الجنان، اعمال شب نیمه شعبان.

۲- مفاتیح الجنان، زیارت امام زمان علیه السلام در روز جمعه.

به این نکته می‌رسیم که امام زمان علیه السلام دیده بان خداست. تمام اعمال ریز و درشت ما را، درون و برون ما را، افکار و نیّات ما را می‌بیند و می‌خواند و می‌داند. این جایگاه امامت است. اعتقادمان بر این است که عالم علاوه بر این که محضر خدای مَنان است، محضر امام زمان علیه السلام نیز هست.

خداوند می‌فرماید: «وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَمَا كُنْتُمْ»^(۱): او با شماست، هر کجا می‌خواهید باشید. در خفا با شماست، در ظاهر با شماست، در نزدیک و دور با شماست، هر کجای عالم باشید و در هر حالتی باشید خدا با شماست. خدا همه جا هست، جایی نداریم که خدای مَنان نباشد.

در تفسیر شریف نورالثقلین و تفاسیر روایی، به عنوان تأویل و بطن آیه فرموده‌اند: «وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَمَا كُنْتُمْ»، یعنی «الْإِمَامُ مَعَكُمْ» هر کجا باشید امام زمان علیه السلام با شما هست. هیچ جای عالم نیست که امام زمان آن جا حضور و تشریف نداشته باشد، لذا این جمله یک خورده سخت به نظر می‌رسد که بگوییم: آقا تشریف آوردند، آقا تشریف بردند. ممکن است به حسب ظاهری و جسمی بعضی‌ها بگویند و گرنه در همه هستی حجه الله هست. «الْإِمَامُ مَعَكُمْ أَيْنَمَا كُنْتُمْ».

مرحوم سید بن طاووس - رضوان الله تعالی علیه - جملات ظریفی درباره امام زمان علیه السلام دارد که محدّث خبیر، مرحوم نوری آن را در

ص: ۲۱۹

کتاب «جَنَّة المَأْوَى» که درباره حضرت نوشته است آورده است و در بحارالانوار علامه مجلسی، در جلد پنجاه و سوم به عنوان ملحقات نیز چاپ شده است. غوغا می کند سید.

سید بن طاووس در کتاب «المَحَبَّة لثمره المهجه» جمله ای بسیار ظریف و دقیق طرح می کند، می فرماید: سید محمّد، اگر در عالم کسی پیدا شد که معیت خدا را درک کرد و فهمید خدا با اوست، و هیچ جایی از عالم نیست که خدا با او نباشد و همه هستی را وجود خدا پر کرده است، می فهمد که امام زمان علیه السلام نیز با او هست.

حضرت ابی عبداللّه الحسین علیه السلام بسیار زیبا این معیت را بیان فرموده است: فردی آمد عرضه داشت: یا بن رسول اللّه علیه السلام کیف اصبحت؟ شب را چگونه به صبح رساندی؟ اگر از من پرسند می گویم: الحمد لله خوب خوابیدم یا بیمار بودم و جوابی از این قبیل؛ چون اهل طبیعت حال و هوایشان مربوط به طبیعت و جسم است. اهل اللّه وقتی که حال و احوال می کنند مربوط به روح است. آنان روح را اصیل می دانند، حال و احوال و گفتگوشان هم مربوط به روح است. اهل دنیا جسم را اصیل می دانند و روح را اصلاً فراموش کرده اند و حال و احوال و گفتگوشان هم همه اش مربوط به جسم است. مراجعاتشان به دکتر جسمی است. حرفهایشان مربوط به جسم است. حرف از غذاهاست. دائماً دور و بر جسم می گردند. اما اهل اللّه می گویند: فلان غذا، روح را بیدار می کند. فلان غذا روح را بیمار می کند. مواظبند غذایی که روح را

بیمار می کند نخورند.

حضرت در پاسخ کسی که پرسید شب را چگونه صبح کردید یک جواب بسیار عالی دادند؛ فرمودند: «أَصْرِيحْتُ وَلِي رَبِّ فَوْقِي»^(۱)؛ صبح کردم در حالی که برای من پروردگاری است که حاکم بر من است. دیدم شش دانگ بالای سرم دائماً حضور دارد. معیت معنائش همین است، او با من هست. «فَأَيْنَمَا تُولُوْنَا فَتَمَّ وَجْهُ اللَّهِ»^(۲) هر کجا آدم بایستد آن جا وجه الله است.

سید بن طاووس می فرماید: هر کس معیت خدا را، حاکمیت خدا را، همراه بودن خدا را درک کند، معیت و همراهی امام زمان علیه السلام را هم می فهمد. می فهمد که یک لحظه از امام زمان علیه السلام جدا نیست، همیشه در محضر آقا و مولایش به سر می برد. چرا؟ چون ممکن نیست خدا با انسان باشد و امام زمان علیه السلام با او نباشد. چون خدای مَنان معیت و حاکمیت و فوقیتش را به امام زمان علیه السلام هم داده است.

اگر امام حسین علیه السلام فرمود: «وَلِي رَبِّ». رب باید همیشه بالای سر انسان باشد. اگر یک لحظه نباشد، این چه ربی است؟ رب یعنی مربی و تربیت کننده. لازمه ربوبیت این است که لحظه به لحظه با انسان باشد و به انسان فرمان بدهد. اگر یک لحظه نبود ربوبیت قطع می شود. این رابطه ربوبیت محفوظ است.

امام زمان علیه السلام هم رب است باذن الله. مظهر ربوبیت خداست که

ص: ۲۲۱

۱- من لا يحضره الفقيه، ج ۴، ص ۴۰۴.

۲- سوره بقره، آیه ۱۱۵.

در قرآن می خوانیم «وَ أَشْرَقَتِ الْأَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا»^(۱)؛ زمین به نور پروردگار زمین روشن شده است. فرمودند: ربّ الارض یعنی امام الارض. امام ارض در این عصر و زمان، امام زمان علیه السلام است. پس سید این معیت را درک کرده است. سید منطقتش این است که من همیشه در محضر او هستم. معیت خدا، معیت امام زمان علیه السلام را هم می طلبد.

این که از مرحوم آیه الحق سید علی آقا قاضی پرسیدند: آقا شما خدمت امام زمان علیه السلام رسیده اید؟ فرمودند: مگر من جدا بودم که از من می پرسید خدمت حضرت رسیده ام یا نه؟ همین درس معیت را می خواهد بدهد. وقتی خدا همیشه با انسان هست، حضرت هم همیشه با انسان هست. اگر در محضر خداییم در محضر امام زمان علیه السلام هم هستیم. عالم محضر خداست، عالم محضر امام زمان علیه السلام هم هست.

دیده بان خدا

اگر می گوئیم خدای منان فرموده است: «الْمَ يَعْلَمُ بَأَنِّ اللَّهُ يَرِي (۲)»؛ آیا این انسان نمی داند خدا او را می بیند؟ اعمالش را می بیند، درون و برونش را می بیند، می توانیم بگوئیم: «الم يعلم الانسان بانّ المهدى عليه السلام يري» آیا انسان نمی داند علاوه بر این که خدا او را می بیند، امام زمان علیه السلام هم می بیند؟

ص: ۲۲۲

۱- سوره الزمر، آیه ۶۹.

۲- سوره علق، آیه ۱۴.

«السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا عَيْنَ اللَّهِ فِي خَلْقِهِ»^(۱)؛ خدا دیده بان دارد، خدا چشم دارد، چشم و دیده بان خدا در میان خلقتش و هر چیزی که شائبه خلقت دارد، امام زمان علیه السلام است. حضرت دیده بان فرشتگان، دیده بان جن و دیده بان انس است. دیده بان جهان آفرینش است. دیده بان نباید چیزی برایش مخفی باشد. اصلاً فلسفه وجودی دیده بان این است. باید بیاید و تمام حرکات و سکنات افراد را زیر نظر داشته باشد.

این جایگاه امام زمان علیه الصلوه والسلام است. لذا حضرت در یکی از توقیعات شریف و نورانیشان فرمودند: «فَأَنَّا يُحِيطُ عَلَمُنَا بِأَنْبَاءِكُمْ وَ لَا يَعْزُبُ عَنَّا شَيْءٌ مِنْ أَخْبَارِكُمْ»^(۲): علم و دانش ما احاطه به همه خیرهای شما دارد، ذره ای و هیچ چیزی از اخبار شما و از مسائل و مطالب شما از ما مخفی نیست که خیال کنید ما نمی دانیم، نه همه چیز شما را ما می دانیم و همه شما در حضور ما هستید و در حضور ما به سر می برید.

درویشی به نام سرور عیشاه، که از درویش های برگشته بود، خدمت شیخ رجبعلی خیاط آمده بود. آدم معرکه ای بود. به مرحوم شیخ رجبعلی خیاط گفته بود: آقا، من به همه خانقاه ها رفته ام. درویش ها غیر از حقه بازی و کلک چیزی ندارند. بعد گفته بود: آقا من غریب و تنها هستم، به نظر شما در پاکستان من باکی رفیق شوم؟ به این زودی دیگر با کسی نمی توانم رفاقت برقرار کنم.

ص: ۲۲۳

۱- بحارالانوار، ج ۹۹، ص ۲۱۵.

۲- بحارالانوار، ج ۵۳، ص ۱۷۵.

مرحوم شیخ رجبعلی خیاط سرش را پایین می اندازد، یک توجهی می کند، می فرماید: فلان خیابان در پاکستان، فلان کوچه، فلان خانه، این هم قدش است و این هم ویژگی هایش. آیا شیخ رجبعلی پاکستان رفته بود؟ خیر، پس از کجا آدرس می دهد؟

حضرت آیه الله کشمیری قدس سره هم اعجوبه بود. قضایایش شبیه شیخ رجبعلی خیاط بود، با یکی از رفقا خدمت ایشان رفتیم. رفیقمان گفت: حاج آقا! ده بیست روز است برادر یکی از رفقای ما مفقودالامر شده است، ستمت فرماندهی هم داشت. این ها بلا تکلیفند؛ نمی دانند آیا شهید شده، اسیر شده، مجروح شده، می شود شما لطفی کنید بفرمایید؟ ایشان با انگشتش روی فرش یک ضربدر کشید. ما فهمیدیم این راه گم کردن است. بلافاصله فرمودند: اخوی ایشان شهید شده اند و به زودی او را می آورند. اما شما چیزی نگویند که ناراحت می شود، چند روز نگذشت که جنازه اش را آوردند.

یعنی با یک نگاه می رود جبهه، اصلاً اخوی ایشان را ندیده، کجای جبهه باید برود، کجا را نگاه کند؟ بلافاصله با یک توجه اخوی ایشان را پیدا می کند و می گوید: شهید شده است و جنازه اش را هم می آورند. روزی رفتیم خدمتشان فرمودند در قم از اولیا خدا خبری هست؟ گفتیم: حاج آقا ما که همین ظاهر را می بینیم. چند نفری را که نام بردیم می شناسیم. ما در باطن نمی شناسیم. فرمودند: دیشب سیر کردم تمام قم را و تمام خانه های قم را سرزدم. - آن سرزدن درون و باطن یک لطافتی

است، سرزدن جسمی نیست، یک حقیقتی در وجودش کشف می شود و می فهمد - . فرمودند: تمام خانه ها را سر زدم، برجسته ای را ندیدم. شما می بینید یک ولی خدا بر اثر ریاضت و بندگی خدای منان به جایی می رسد که عالم برایش محضر می شود و عالم در محضر او قرار می گیرد. آیا آقا امام زمان علیه السلام که اگر یک قطره به کسی بدهد خورشید می شود نمی تواند بداند؟ نمی تواند عالم محضر او باشد؟

کمیل و سؤال از حقیقت

مرحوم سبزواری در «شرح الاسماء الحسنی» به مناسبتی روایتی را نقل می کند که کمیل بن زیاد نخعی آمد به محضر امیرالمؤمنین علی علیه السلام عرضه داشت: «یا امیرالمؤمنین، ما الحقیقه؟»؛ حقیقت چیست؟ حضرت فرمود: «مالک وَالْحَقِیْقَةُ؟»؛ تو را به حقیقت چه کار؟ این لقمه برای تو زیاد است. عجب! کمیل وا رفت. چطور شد؟ من می گویم: حقیقت چیست؟ حضرت می فرماید: «مالک وَالْحَقِیْقَةُ؟» عرضه داشت: «یا امیرالمؤمنین، اولستُ صاحبِ بَدْرٍ؟»: آیا من صاحب سر شما نیستم؟ من از صاحبان اسرارم. فرمود: بله، امّا نه این که همه اسرار را به تو بدهم و همه حقیقت را تحمل داشته باشی. بعد حضرت فرمود: ما حقیقت را خورده ایم و نوشیده ایم. ما خود حقیقتیم.

ص: ۲۲۵

در روایات آمده است: «عَلِيٌّ مَعَ الْحَقِّ وَالْحَقُّ مَعَ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ»^(۱)؛ اما در برخی دیگر از روایات آمده است: «عَلِيٌّ هُوَ الْحَقُّ»^(۲): ما خود حقیقتیم. حضرت به کمیل فرمود: آن حقیقتی را هم که نوشیدیم، لب هایمان را می خواستیم پاک کنیم «وَلَكِنْ يَزْشَحُّ عَلَيْكَ مَا يَطْفَحُ مِنِّي»^(۳)؛ لب هایمان یک خورده رطوبت دارد. ممکن است نیم قطره ای از آن بچکد، آن نیم قطره را برایت می گویم، نه آن حقیقتی که خورده ایم و نوشیده ایم. کمیل بن زیاد نخعی از اصحاب سرّ حضرت مولا محسوب می شود. امیرالمؤمنین علیه السلام یک خورده از آن چه نوش جان کرده است از رطوبت لب های مبارکش به او می دهد. ما چه می دانیم امامان معصوم کیستند و چیستند؟

کسانی هستند که «يَقُومُونَ مَقَامَ اللَّهِ». این خیلی حرف است. من از شما می پرسم: خدا مگر مکانی دارد که اهل بیت علیهم السلام به جای خدا نشسته اند؟ خدا که مکان ندارد. خدا برتر از مکان است. نه در مکان می گنجد و نه در لامکان. مقام الهی چیست؟ یکی احاطه است؛ «الرَّحْمَنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى»^(۴)؛ خدا سیطره دارد، خدا حکومت دارد و بر جهان هستی و آفرینش حاکم است. امامان هم حکومت و سیطره دارند. امامان معصوم نیز «عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى». «وَهُوَ مَعَكُمْ أَيَّمَا كُنْتُمْ»، «الْإِمَامُ مَعَكُمْ أَيَّمَا كُنْتُمْ». این مطلب در تفاسیر روایی هم وارد شده است.

ص: ۲۲۶

۱- بحارالانوار، ج ۱۰، ص ۴۵۱.

۲- بحارالانوار، ج ۳۶، ص ۸۶.

۳- شرح الاسماء، ص ۳۸۲.

۴- سوره طه، آیه ۵.

عربی از مریدان مرحوم کشمیری قدس سره که با ایشان نیز ارتباط خانوادگی داشت، گاهی با خانواده اش خدمت آقا می آمدند. این عرب گاهی با زنش دعوا می کرد. وقتی هم دعوا می کرد خیلی تند می شد. وقتی هم که تند می شد زبانش آزاد می شد و چیزهایی می پراند. می آمدند خدمت آیت الله کشمیری، ایشان می فرمودند: حیف است، بد است انسان حرف نامربوط از دهانش صادر شود، به زنش فحش بدهد. او هم یک خورده خودش را جمع و جور می کرد و از خانه که بیرون می رفتند دوباره با زنش دعوا می کرد می گفت: تو می آیی به خانواده آقا می گویی و خانواده آقا به آقا می گوید و آقا با من دعوا می کند. زن می گفت: واللّه، باللّه من نمی گویم. اسرار خانوادگی را من جایی فاش نمی کنم، اما آن عرب باور نمی کرد.

یک روز این دو نفر برای خرید به بازار قم می روند. در بازار دعوایشان می شود. دوباره این مرد شروع می کند بد و بیراه گفتن. او عصبانی مزاج بود، - آدم باید به خدا پناه برد - زود هم آشتی می کردند. بعد بالاخره خریدهاشان را می کنند از بازار بیرون می آیند. مرد به خانمش می گوید: برویم منزل آیهالله کشمیری؟ زن می گوید: برویم. من تسلیمم. حرفی ندارم.

همین که به منزل آقا می رسند، آقا می فرمایند: بله، بعضی ها بازار می روند. در بازار دعوا می کنند. بعد این حرف ها را به هم می زنند، این فحش ها را می دهند، حیف است. از تو زشت است. چرا

این حرف ها را می زنی؟ آن عرب بلافاصله دو زانو می نشیند و تازه می فهمد که آیه الله کشمیری بازار قم را هم می بیند. جریانات را هم می بیند.

این نوع قضایا برای خود من و برخی از رفقا هم رخ داده است، ایشان قضایا را می بیند. اگر حضرت مهدی علیه السلام بفرماید: من اجازه دادم خاک زیر پایم بشوی، آیت الله کشمیری می گوید: آقا خیلی ممنون. خاک زیر پایت را طوطیای چشمم می کنم. وقتی او می داند، می فهمد و متوجه است. چگونه عالم در محضر آقا امام زمان علیه السلام نباشد؟

روزی مرحوم حجتی خدمت آیه الله بهاء الدینی قدس سره می رود. (۱) چهارصد تومان در جیبش بوده است. با خودش می گفته است: این چهار صد تومان هم سهم سادات است آیا به آقا بدهم یا ندهم؟ آقا فرموده بودند: عجب! بعضی ها چهارصد هزار تومان بدون دغدغه می آورند و می دهند، این آقا چهارصد تومان دارد هی می گوید: بدهم یا ندهم. من گفتم: آقا وقتی که ما خدمتتان می آییم شما متوجه می شوید؟ یا این که خانه مان هم که هستیم

ص: ۲۲۸

۱- ایشان از مریدهای امام امت - رضوان الله تعالی علیه - هم بود. گفت: ما رفتیم خدمت امام. به امام گفتیم: آخر شما ببینید این عکس های شما را به این بزرگی چاپ کرده اند. هر کدام چقدر خرجش شده است. این ها را این طرف و آن طرف می ریزند. آیا این درست است؟ امام ناراحت شد و گفت: شما باید دیگر، من از دست شماها چه کار کنم؟ همین تو و امثال تو هستی که این اعمال و این کارها را انجام می دهی، تو خیال کردی که من راضیم به این اعمال و این کارها؟ رابطه داشت با امام امت. رابطه اش هم خیلی شیرین بود.

می دانید ما چه کاره هستیم؟ فرمود: اگر اراده کنم متوجه خواهم شد.

اولیا این کلاس ها را یک مقداری طی کرده اند. منتها خیلی فاصله است؛ از زمین تا آسمان. از ثریا فاصله است بین انسان و آقا امام زمان علیه السلام. این ها خاک زیر پای آقایان امام زمان علیه السلام هستند. این ها اگر یک تار موی آقا، یک سر ناخن آقا حساب شوند باید افتخار کنند. «السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا عَيْنَ اللَّهِ فِي خَلْقِهِ» (۱): سلام بر تو ای دیده بان خدا در میان خلقش.

عرضه اعمال شیعیان بر امام علیه السلام

فردی به نام داود رقی، به محضر امام صادق علیه السلام می رسد. می گوید: نشستیم. آقا ابتدا فرمودند: «عُرِضَتْ عَلَيَّ أَعْمَالُكُمْ يَوْمَ الْخَمِيسِ» (۲)؛ اعمال شما روز پنج شنبه به من عرضه شد. من دیدم که چه کاره هستید و چه می کنید. آن گاه فرمود: من در نامه عمل تو صله رحمت را نسبت به پسر عمویت دیدم. صله رحم انجام دادی؟ آفرین، بَارَكَ اللَّهُ! وقتی دیدم صله رحم انجام دادی خوشحال شدم، «فَدَخَلَنِي السُّرُورُ»؛ سرور وارد قلب من شد.

داود رقی می گوید: من یک پسر عمویی داشتم که از معاندین و مخالفین بود. وضع مادیش بد بود و پول نداشت، یادداشت کردم که این مبلغ پول را به او بدهند. من مسافرتی به مکه داشتم. در برگشت همین که وارد مدینه شدم، آقا امام صادق علیه السلام این جمله را

ص: ۲۲۹

۱- مفاتیح الجنان، زیارت امام زمان علیه السلام در روز جمعه.

۲- بحار الانوار، ج ۲۳، ص ۳۳۹.

به من فرمود. حضرت می بیند. یک نکته ظریفی که در این روایت است این است که او جزء معاندین بوده است. صله رحم آن قدر مهم است و عظمت دارد که فرمودند: به خویشان مخالف و معاند هم اگر توانستی چیزی بدهی، من خوشحال می شوم.

اگر رَحِم و خویش انسان اهل ولایت بود، اهل محبت بود و ما قطع رحم کردیم آیا امام زمان علیه السلام باز هم به ما عنایت می کند؟ اگر پا روی نفس اماره ات بگذاری و بگویی: ای نفس، تو را نابودت می کنم، پا روی تو می گذارم، فرمان خدا و اهل بیت را اجرا می کنم، من می خواهم امروز، امشب، آقا امام زمان علیه السلام را خوشحال کنم، ببینید چه خواهید دید!

امام زمان علیه السلام به علی بن مهزیار اهوازی همین را فرمودند. فرمودند: شما کارهایی می کنید که هر چه ما را صدا بزنید جوابتان را نمی دهیم، می خواهید به ملاقات و دیدار ما بیاید اجازه ورود و ملاقات به شما نمی دهیم. یکی از کارهایتان این است که «قَطَعْتُمُ الرَّحِمَ الَّذِي بَيْنَكُمْ» (۱). چرا با هم قطع رحم کردید؟ وجوب صله رَحِم هم مثل وجوب نماز است؛ وجوب کفایی نیست. این گونه نیست که اگر او نیامد، من هم وظیفه ندارم؟ اگر او قطع کرد، من هم ببرم. «وَأَصِلْ مَنْ قَطَعَنِي» (۲). پیغمبر صلی الله علیه وآله وسلم فرمود: در شب معراج خدا به من وصیت کرد. یک وصیت خدا این بود که «أَنْ أَصِلَ مَنْ قَطَعَنِي»؛ هر کسی از من برید و قطع کرد، من به سراغش بروم.

ص: ۲۳۰

۱- دلائل الامامه، ص ۲۹۷.

۲- بحار الانوار، ج ۷۴، ص ۱۷۲.

حضرت صادق علیه السلام فرمود: من به خاطر صله رحمی که کردی خوشحال شدم. از طرفی او قطع رحم کرد و او به سراغ تو نیامد و عمرش به پایان رسید. می گوید: وقتی که برگشتم دیدم که پسر عمویم از دنیا رفته است. او مُرد، اما به خاطر صله رحم کردن من، حضرت خوشحال شد و عمرم طولانی شد.

عبدالرحمن بن ابی الزیّات، معروف به عبدالرضا، آن قدر عشق امام رضاعلیه السلام در وجودش بود که مردم به او می گفتند: عبدالرضا(۱) می گوید: به آقا امام رضاعلیه السلام عرض کردم: «أَدْعُ اللَّهَ لِي وَ لِأَهْلِ بَيْتِي؛ برای من و اهل بیت من از خدا چیزی بخواه و دعا کن. تا این جمله را گفتم، حضرت فرمود: «أَوْلَسْتُ أَفْعَلُ»: (۲) تو خیال کردی من برایتان دعا نمی کنم؟ اگر یک دوست امام زمان علیه السلام هم بگوید مهدی جان! برای من دعا کن. حضرت می فرماید: تو خیال می کنی من برایتان دعا نمی کنم؟ اگر استغفار آن ها برایمان نباشد که ما آمرزیده نمی شویم. اگر دعای حضرت مهدی علیه السلام نباشد که هیچ خبری از ما نیست. در روایات هم این مطلب آمده است را که فرمود: «إِنَّا غَيْرُ مُهْمَلِينَ لِمُرَاعَاتِكُمْ». (۳)؛ ما هیچ گاه حقوق شما را تعطیل

ص: ۲۳۱

۱- سید بن طاووس می گوید: سید محمّد، من روز عاشورا توی حرم آقا امام حسین علیه السلام نشسته و مشغول زیارت عاشورا بودم. قاصد از منزل برایم خبر آورد که سید بن طاووس، خدای منان به شما یک پسری داده است. من همان جا گفتم: مهدی جان، اجازه بده پسر من غلام شما باشد. اسم شما را برای او گذاشتم؛ عبدالمهدی. حواست باشد، اسمت محمّد است لقب عبدالمهدی است. تو نوکر امام زمان علیه السلام هستی. نوکر باید در خدمت ارباب و مولایش باشد.

۲- کافی، ج ۱، ص ۲۱۹.

۳- بحار الانوار، ج ۵۳، ص ۱۷۵.

نمی‌کنیم، ما هیچ‌گاه شما را فراموش نمی‌کنیم. اگر شما را فراموش می‌کردیم، شما را دعا نمی‌کردیم، به شما توجه و عنایت نمی‌کردیم بلاهای پی‌در‌پی و پیچیده بر شما نازل می‌شد، دشمنان استخوان‌هایتان را له و خرد می‌کردند.

آقا هم می‌فرماید: «أَوَلَسْتُ أَفْعَلُ؟» تو خیال می‌کنی من این کار را نمی‌کنم؟ «وَاللَّهِ إِنَّ أَعْمَالَكُمْ لَتُعْرَضُ عَلَيَّ فِي كُلِّ يَوْمٍ وَ لَيْلَةٍ» (۱) به خدا قسم اعمال شما روز و شب به ما عرض می‌شود. در این روایت و روایات بسیاری آمده است که هر روز و هر شب. منتهی یک تشریفاتی دارد؛ آقا باید امضا بفرمایند. ملائکه الله می‌آیند و اعمال ما را به خدمت مولایمان، حضرت مهدی علیه السلام می‌برند. یک دیدی هم خودشان دارند؛ یعنی به صورت غیر رسمی می‌دانند. هر روز و هر شب و هر لحظه. لذا فرمود: نگاه می‌کنم اگر کار خوبی انجام دادی، «فَشَكَرْتُ لِلَّهِ»؛ تشکر می‌کنم از خدا که به این محب ما، به این پیرو ما توفیق دادی کار خوب انجام دهد. اگر کارهای بد از تو سرزد، «اسْتِغْفَرْتُ لِلَّهِ»؛ طلب مغفرت و آمرزش برایت می‌کنیم.

عبد الرحمن بن ابی الزیّات می‌گوید: من خیلی تعجب کردم که آقا می‌گویند: اعمال شما را روز و شب می‌بینم. بر من عرضه می‌شود. (۲)

ص: ۲۳۲

۱- کافی، ج ۱، ص ۲۱۹.

۲- اگر روایان از این قضایا با خبر نبودند ابتدای کار و راهشان بوده است. علاوه بر این، اهل بیت علیهم السلام در تقیّه بسر می‌بردند و نمی‌توانستند خیلی پرده بردارند. اما ما خدا را شکر می‌کنیم که به مرور این قضایا و مطالب به ما رسیده است.

حضرت آیه ۱۰۵ سوره مبارکه توبه را خواندند: « وَ قُلْ اَعْمَلُوا فَمَا يَرَى اللّٰهُ عَمَلَكُمْ وَ رَسُوْلُهُ وَالْمُؤْمِنُوْنَ »(۱)؛ حیب من به مردم بگو هر کاری می خواهید انجام دهید، ولی یک نکته بازدارنده را بدانید: خدا و رسول خدا، و امامان معصوم علیهم السلام می دانند. از کلمه «المؤمنون» خدا ما را قصد کرده است. یعنی آیه قرآن امام را معرفی کرده است. «السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا عَيْنَ اللّٰهِ فِي خَلْقِهِ».

ای نگار نازنین فاطمه

یادگار آخرین فاطمه

نام زهرا بهر قرآن شد نگین

نام تو نقش نگین فاطمه

خلقت من بهر عشق روی توست

رخ عیان کن مه جبین فاطمه

سالکم بنما به کوی معرفت

آشنایم کن به دین فاطمه

همسفر شو در مدینه با دلم

تا در بیت الامین فاطمه

خاک ریزم بر سرم محرم شوم

تا شوم خلوت نشین فاطمه

ص: ۲۳۳

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند؟

سوره زمر / ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ. ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفاً علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب «مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱. بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)
۲. تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی
۳. جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه، تبلت ها، رایانه ها و ...
۴. سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو
۵. گسترش فرهنگ عمومی مطالعه
۶. زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱. عمل بر مبنای مجوز های قانونی
۲. ارتباط با مراکز هم سو
۳. پرهیز از موازی کاری

۴. صرفا ارائه محتوای علمی

۵. ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱. چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲. برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳. تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴. تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵. ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶. تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷. راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸. طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹. برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰. برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

JAVA.۱

ANDROID.۲

EPUB.۳

CHM.۴

PDF.۵

HTML.۶

CHM.۷

GHB.۸

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

ANDROID.۱

IOS.۲

WINDOWS PHONE.۳

WINDOWS.۴

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

در پایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می
نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آواده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک ۱۲۹/۳۴ - طبقه
اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۰۲۱ - ۸۸۳۱۸۷۲۲

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

